

Saturs

IV Paziņojumi

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Komisija

2021/C 200/01

Komisijas paziņojums "Vadlīnijas par vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI) ietvaros" – Pārstrādāta redakcija 1

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS “VADLĪNIJAS PAR VIENKĀRŠOTU IZMAKSU IESPĒJU IZMANTOŠANU EIROPAS STRUKTURĀLO UN INVESTĪCIJU FONDU (ESI) IETVAROS” – PĀRSTRĀDĀTA REDAKCIJA

(2021/C 200/01)

Norādījumi par vienkāršotu izmaksu iespējām (VII): vienotas likmes finansējums, vienības izmaksu standarta likmes, fiksētas summas*(saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 67., 68., 68.a un 68.b pantu, Regulas (ES) Nr. 1304/2013 14. pantu un Regulas (ES) 1299/2013 19. pantu)***Pārstrādāts izdevums pēc Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 stāšanās spēkā****ATRUNA**

“Šis ir Komisijas dienestu sagatavots darba dokuments. Balstoties uz piemērojamajiem ES tiesību aktiem, tajā sniegti tehniski norādījumi kolēģiem un struktūrām, kas iesaistītas Eiropas strukturālo un investīciju fondu pārraudzībā, kontrolē vai apgūšanā. Šie norādījumi neskar Tiesas un Vispārējās tiesas interpretācijas.”

SATURA RĀDĪTĀJS

Lappuse

1. nodaļa.	Ievads	6
1.1.	Mērķis	6
1.2.	Kāpēc izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas?	6
2. nodaļa.	Horizontālie principi un darbības joma	7
2.1.	Kad izmantot vienkāršotas izmaksas?	7
2.2.	Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana	7
2.2.1.	Princips	7
2.2.2.	Izņēmums: gadījumi, kad vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta [šī iedaļa pārstrādāta atbilstoši Omnibus regulai]	7
2.2.3.	Piemērošana laikā un pārejas noteikumi	10
2.3.	Iespēju apvienošana	11
2.3.1.	Pamatprincipi	11
2.3.2.	Kombināciju piemēri	11
2.4.	Publiskais iepirkums un vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana	12
2.4.1.	Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana publiskā iepirkuma gadījumā	12
2.4.2.	Vienotās likmes izmantošana tiešo personāla izmaksu aprēķinam darbībām, ko īsteno ar publisko iepirkumu	14
2.5.	Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu	15
2.5.1.	Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība Vispārējai grupu atbrīvojuma regulai un Lauksaimniecības grupu atbrīvojuma regulai	15
2.6.	Vienkāršotu izmaksu izmantošana darbībās, no kurām gūst neto ienākumus	16
2.6.1.	Darbības, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus (KNR 61. pants)	16
2.6.2.	Darbības, no kurām īstenošanas laikā gūst neto ienākumus un kurām nepiemēro KNR 61. panta 1.–6. punktu	17

Lappuse

2.7.	Noteikumi par ERAF un ESF: paralēls finansējums:	18
2.7.1.	Tādu pasākumu deklarēšana, kuriem saistībā ar vienkāršotu izmaksu iespējām piemēro KNR 98. panta 2. punktu	18
2.7.2.	Piemēri	18
2.8.	ELFLA un ETS īpašie noteikumi	19
3. nodaļa.	Vienkāršotu izmaksu iespēju veidi	19
3.1.	Vienotas likmes finansējums	19
3.1.1.	Izmaksu kategoriju definēšana	19
3.1.2.	Īpašas vienotas likmes finansēšanas sistēmas to izmaksu kategoriju aprēķināšanai, kas sīki aprakstītas KNR un konkrētu fondu regulās	20
3.1.2.1.	Netiešo izmaksu aprēķina metodes	21
3.1.2.2.	Vienota likme tiešo personāla izmaksu noteikšanai	21
3.1.2.3.	Vienota likme visu citu darbības izmaksu noteikšanai, kas nav tiešās personāla izmaksas	22
3.1.2.4.	KNR noteikto vienoto likmju pamatojums	23
3.1.2.5.	Piemērošana laikā	23
3.2.	Vienības izmaksu standarta likmes	25
3.2.1.	Pamatprincipi	25
3.2.2.	Personāla izmaksas, kas aprēķinātas pēc stundas likmes (KNR 68.a panta 2., 3. un 4. punkts)	26
3.2.3.	Atbilstīgo personāla izmaksu noteikšana, izmantojot aprēķināto stundas likmi	27
3.2.4.	Personāls, kas darbībā strādā nepilnu darba laiku uz noteiktu laiku mēnesī	28
3.2.5.	Piemērošana laikā	28
3.3.	Fiksētas summas	29
3.3.1.	Pamatprincipi	29
3.3.2.	Izmaiņas, kas ieviestas ar Omnibus regulu, un to piemērošana laikā	29
3.3.3.	Fiksētu summu piemēri	29

Lappuse

3.4.	Īpašais gadījums attiecībā uz vienotajām likmēm tehniskajai palīdzībai	30
	3.4.1. Darbības joma	30
	3.4.2. Maksājumu pieteikumi un atmaksāšana	31
	3.4.3. Vienotās likmes ietekme uz TP piešķiršanu saistībā ar darbības prioritārajiem virzieniem / lauku attīstības programmu	32
	3.4.4. Revīzijas izsekojamība un korekciju ietekme	32
4. nodaļa.	Vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšana	32
4.1.	Vienkāršotu izmaksu iespējas ir jānosaka iepriekš	33
4.2.	Taisnīga, godīga un pārbaudāma aprēķina metode	33
	4.2.1. punkts. Pamatprincipi	33
	4.2.1.1. Metodei jābūt taisnīgai	33
	4.2.1.2. Metodei jābūt godīgai	33
	4.2.1.3. Metodei jābūt pārbaudāmai	33
	4.2.2. Metodoloģiju izmantošana praksē	34
	4.2.2.1. Statistikas datu, ekspertu slēdziena vai citas objektīvas informācijas izmantošana (KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta i) punkts)	34
	4.2.2.2. Atsevišķu atbalsta saņēmēju datu izmantošana (KNR 67. panta 5. punkta a) apakš- punkta ii) un iii) punkts)	34
4.3.	Budžeta projekts	35
	4.3.1. Budžeta projekta izmantošana citiem fondiem kā metode vienības izmaksu, fiksētu summu un vienotu likmju noteikšanai pirms Omnibus regulas stāšanās spēkā	37
4.4.	Citās jomās piemērotu vienības izmaksu standarta likmju, fiksētu summu un vienotu likmju izman- tošana	37
	Citi ES politikas virzieni	37
	KNR 67. panta 5. punkta b) apakšpunkts	37
	KNR 68. panta pirmās daļas c) punkts	38

Lappuse

No dotāciju shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalstis	38
Vienotas likmes laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam	39
Kā noteikt, vai darbību veidi un atbalsta saņēmēji ir līdzīgi?	39
4.5. KNR vai konkrēta fonda noteikumos paredzēto likmju izmantošana	39
4.6. Vienoto likmju, fiksēto summu un vienības izmaksu standarta likmju pielāgošana laikā	39
4.7. Konkrētu fondu noteikumos paredzētas īpašas summu noteikšanas metodes	39
5. nodaļa. Ietekme attiecībā uz revīziju un kontroli	40
5.1. Vajadzīga kopēja revīzijas un kontroles pieeja	40
5.2. Revīzijas iestādes loma VII izstrādē	40
5.3. Vispārīgu pārvaldības pārbaūžu un revīziju pieeja	40
5.3.1. Pārbaude, vai vienkāršotu izmaksu izvēles aprēķina metode ir izveidota pareizi	41
5.3.2. Metodes pareizas piemērošanas pārbaude	41
5.3.2.1. Vienoto likmju pareizas piemērošanas pārbaude	42
5.3.2.2. Vienības izmaksu standarta likmju pareizas piemērošanas pārbaude	42
5.3.2.3. Fiksētu summu pareizas piemērošanas pārbaude	43
5.3.2.4. Pārbaude, ja iespējas ir apvienotas vienā un tajā pašā darbībā	43
5.3.3. Iespējamās kļūdas vai pārkāpumi, kas saistīti ar VII izmantošanu	43
I pielikums. Vienkāršotu izmaksu iespēju piemēri	45
II pielikums. Piemēri: VII atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu	51
III pielikums. VII un pasākumi, ko īsteno ELFLA	54
IV pielikums. VII un pasākumi, ko īsteno ELFLA	60

1. NODAĻA

Ievads

1.1. Mērķis

Šajā dokumentā sniegti tehniski norādījumi par izmaksām, kas deklarētas, pamatojoties uz vienotu likmi, fiksētām summām un vienības izmaksu standarta likmēm (turpmāk tekstā “vienkāršotu izmaksu iespējas”) un kas piemērojamas ESI fondiem, un tā mērķis ir dalīties ar paraugpraksi, lai mudinātu dalībvalstis to izmantot. Tajā aptvertas iespējas, kas piedāvātas ESI fondu tiesiskajā regulējumā 2014.–2020. gada plānošanas periodam.

No 2018. gada 2. augusta ir jāpiemēro Regula (ES, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁾ (“Omnibus regula”), tādēļ šajā pārstrādātajā norādījumu izdevumā ir ņemti vērā ar to ieviestie grozījumi Regulā (ES) Nr. 1303/2013 ⁽²⁾ (Kopīgo noteikumu regula – “KNR”) un Regulā (ES) Nr. 1304/2013 ⁽³⁾ (Eiropas Sociālā fonda regula – “ESF regula”). Šie grozījumi balstās uz 2014. gadā ieviestajām iespējām un tās paplašina, ņemot vērā ieteikumus, ko sniedza Augsta līmeņa grupa vienkāršošanas uzraudzībai ⁽⁴⁾. Ar tiem arī tiek paplašinātas vairākas iespējas, kas iepriekš bija paredzētas konkrētu fondu regulās, tās attiecinot tikai uz visiem ESI fondiem.

Šajā norādījumu pārskatīšanā ir ietverti arī turpmāki skaidrojumi, kuru pamatā ir jautājumi, ko dalībvalstis un ieinteresētās personas uzdevušas pašreizējā plānošanas periodā.

Šie norādījumi neattiecas uz kopīgiem rīcības plāniem, vienkāršotu izmaksu iespējām, ko izmanto saskaņā ar ESF regulas ⁽⁵⁾ 14. panta 1. punktu, vai uz finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts KNR 67. panta 1. punkta e) apakšpunktā.

1.2. Kāpēc izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas?

Ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespējas (VII), darbības atbilstīgās izmaksas **aprēķina** saskaņā ar iepriekš definētu metodi, kuras pamatā ir iznākumi, rezultāti vai citas iepriekš skaidri identificētas izmaksas – vai nu atsaucoties uz summu par vienību, vai piemērojot procentus. Tādējādi vienkāršotu izmaksu iespējas ir alternatīva metode darbības atbilstīgo izmaksu aprēķināšanai salīdzinājumā ar tradicionālo metodi: aprēķins, pamatojoties uz izmaksām, kuras atbalsta saņēmējam faktiski radušās un kuras viņš apmaksājis (KNR 67. panta 1. punkta a) apakšpunkts, turpmāk tekstā “faktiskās izmaksas”). Izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, **vairs nav jānodrošina katra līdzfinansējuma izdevumu euro izsekojamība atsevišķos apliecinātos dokumentos** – tā ir galvenā priekšrocība, ko nodrošina vienkāršotu izmaksu iespējas, jo tādējādi ievērojami **samazinās administratīvais slogs**.

Turklāt, izmantojot vienkāršotu izmaksu iespējas, ar ESI fondu pārvaldību saistītos cilvēkresursus un administratīvos centienus var **novirzīt politisko mērķu īstenošanai**, jo (finanšu) dokumentu vākšanai un pārbaudei ir nepieciešams mazāk resursu.

Pateicoties pārvaldības procesa vienkāršošanai, tas atvieglos arī **ESI fondu** ⁽⁶⁾ (ESF, ERAF, ELFLA, EJZF, KF) **pieejamību mazajiem atbalsta saņēmējiem**.

Visbeidzot, vienkāršotu izmaksu iespējas sekmē ESI fondu līdzekļu efektīvāku un pareizāku izmantošanu (**mazāks kļūdu līmenis**). Eiropas Revīzijas palāta vairākus gadus ir Komisijai atkārtoti ieteikusi veicināt un paplašināt vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu, jo tām raksturīga mazāka kļūdu iespējamība. Revīzijas palāta savā 2017. gada Gada pārskatā ⁽⁷⁾ norādīja, ka iepriekšējos piecos gados no 1 437 pārbaudītajiem darījumiem 135 gadījumos tika izmantotas VII, turklāt šajos gadījumos netika konstatētas skaitļos izsakāmas kļūdas, savukārt tas Revīzijas palātai ļāva secināt, ka

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1304/2013 (2013. gada 17. decembris) par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006.

⁽⁴⁾ Augsta līmeņa neatkarīgu ekspertu grupas Eiropas strukturālo un investīciju fondu labuma guvējiem paredzētās vienkāršošanas uzraudzībai 2. sanāksme.

⁽⁵⁾ Šie divi instrumenti tiks izskatīti īpašā norādījumu dokumentā.

⁽⁶⁾ Eiropas Sociālais fonds (ESF), Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF), Kohēzijas fonds (KF).

⁽⁷⁾ Pieejams šeit: <http://www.eca.europa.eu/lv/Pages/DocItem.aspx?did=46515>.

projektos, kuros izmanto VII, kļūdu iespēja ir mazāka nekā tajos, kuros izmanto faktiskās izmaksas⁽⁸⁾. Pēc 2018. gada Īpašā ziņojuma "Jaunas iespējas lauku attīstības projektu finansēšanai" Revīzijas palāta arī secināja, ka VII ievērojami atvieglo un mazina administratīvo slogu gan atbalsta saņēmējiem, gan dalībvalstu iestādēm⁽⁹⁾.

2. NODAĻA

Horizontālie principi un darbības joma

2.1. Kad izmantot vienkāršotas izmaksas?

Vienkāršotas izmaksas var izmantot tikai dotāciju un atmaksājamas palīdzības gadījumos (KNR 67. panta 1. punkts).

Papildus gadījumiem, kad vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta, vienkāršotas izmaksas ieteicams izmantot vienā vai vairākās šādās situācijās:

- ja dalībvalstis vēlas, lai ESI fondu pārvaldība lielāku uzsvāru liktu uz iznākumiem un rezultātiem, nevis ieguldījumiem,
- ja faktiskās izmaksas ir grūti pārbaudāmas (daudzi mazus izdevumus apliecinājoši dokumenti, kam ir neliela individuāla ietekme uz darbību prognozēto iznākumu vai šādas ietekmes nav vispār; sarežģītas sadalījuma metodes u. c.),
- ja ir pieejami ticami dati par darbību finansiālu un kvantitatīvu īstenošanu⁽¹⁰⁾,
- vienkāršāka dokumentu pārvaldība,
- ja darbības ir daļa no standarta sistēmas,
- ja VII metodes jau ir izstrādātas līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem valsts finansētā shēmā vai saskaņā ar citu ES instrumentu.

NB! Vienkāršotu izmaksu iespējas nevar izmantot, ja darbības atbalsts tiek sniegts finanšu instrumenta vai balvas veidā. Tomēr, ja darbības atbalsts ir **dotācijas vai atmaksājamas palīdzības apvienojums ar finanšu instrumentu vai balvu**, vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot atbalsta daļai, kas tiek sniegta dotācijas veidā vai kā atmaksājama palīdzība. Ievērojot dažus izņēmumus, vienkāršotu izmaksu iespējas nav attiecināmas uz darbībām, kuras atbalsta saņēmēji īsteno, izmantojot iepirkumu.

2.2. Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana

2.2.1. *Princips*

Izņemot darbības, uz kurām attiecas KNR 67. panta 2.a punkts⁽¹¹⁾, dalībvalstīm vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana nav obligāta. Vadošā iestāde vai Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) programmu uzraudzības komiteja var nolemt, ka šādā izmantošana var būt izvēles iespēja vai obligāta attiecībā uz visām vai noteiktām projektu un darbību kategorijām, kā arī attiecībā uz visu darbību vai tās daļu. Lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti principi par pārredzamību un vienlīdzīgu attieksmi pret atbalsta saņēmējiem, piemērojamo vienkāršoto izmaksu iespēju darbības jomu, t. i., to projektu un darbību kategoriju, attiecībā uz kuriem tās būs pieejamas, vajadzētu precīzi noteikt un publicēt attiecīgajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus.

2.2.2. *Izņēmums: gadījumi, kad vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta [šī iedaļa pārstrādāta atbilstoši Omnibus regulai]*

KNR 67. panta 2.a punktā ir noteikts, ka attiecībā uz darbībām, kas saņem atbalstu no ESF un ERAF un kurām publiskais atbalsts nepārsniedz 100 000 EUR, piemēro vienības izmaksas, fiksētas summas vai vienotas likmes finansējumu. Tādējādi vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ir obligāta.

⁽⁸⁾ Gada pārskats par budžeta izpildi, 2017/C 332/01, Eiropas Revīzijas palāta.

⁽⁹⁾ Pieejams šeit: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_11/SR_SCO_LV.pdf.

⁽¹⁰⁾ Jāatzīmē, ka KNR ir paredzētas arī tādas vienkāršotu izmaksu iespējas, kuras vadošā iestāde var izmantot, neveicot nekādus aprēķinus. Tāpēc šajos gadījumos tās var izmantot pat tad, ja par noteiktu darbību veidu ticami dati nav pieejami.

⁽¹¹⁾ Un ESF regulas 14. panta 4. punkts pirms Omnibus regulas stāšanās spēkā.

Šā noteikuma mērķis ir ierobežot tās faktisko izmaksu pārbaudes, kuras, ņemot vērā šo darbību zemo vērtību, nebūtu rentablas.

Summa 100 000 EUR ir uzskatāma par maksimālo publisko atbalstu, kas atbalsta saņēmējam izmaksājams saskaņā ar dokumentu, kurā izklāstīti nosacījumi atbalsta saņemšanai (ERAF un ESF + atbilstošais valsts publiskais finansējums, kas izmaksājams atbalsta saņēmējam kā maksimālā summa, kura paredzētā finansējuma līgumā vai lēmumā, ja tāds ir). Tajā neietilpst ne atbalsta saņēmēja nodrošinātais publiskais ieguldījums, ja tāds ir, nedz arī pabalsti vai algas, ko trešā persona izmaksā darbības dalībniekiem. Nosakot, vai ir jāpiemēro 67. panta 2.a punkts, ņem vērā tikai plānoto publisko atbalstu.

Gadījumā, ja darbība saņem atbalstu gan no ERAF, gan no ESF, aprēķinot darbības “publisko atbalstu”, ņem vērā šo abu fondu sniegto atbalsta apjomu. Turklāt, ja publiskā atbalsta kopējā summa nav lielāka par 100 000 EUR, **pienākums izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas attiecas uz katra fonda (t. i., gan ERAF, gan ESF) sniegto atbalstu.**

Piemērs

Publiskas struktūras budžeta projekts darbībai, kuras kopējās atbilstīgās izmaksas ir 105 000 EUR:

	(EUR)
Valsts publiskais finansējums	20 000
ESF	25 000
ERAF	22 500
Pašfinansējums	25 000
Pabalsti dalībniekiem, ko izmaksājis valsts nodarbinātības dienests	15 000
Kopējais finansējuma plāns	105 000

Lai gan kopējās atbilstīgās izmaksas ir 105 000 EUR, šī darbība tomēr ir to darbību kategorijā, attiecībā uz kurām obligāti ir jāpiemēro vienkāršotas izmaksas. Gan fondu sniegtais atbalsts, gan valsts publiskais finansējums tiek ņemts vērā, lai aprēķinātu publisko atbalstu attiecīgajai darbībai.

Nosakot atbalsta saņēmējam izmaksājamo publisko atbalstu, netiek ņemts vērā publiskās struktūras pašfinansējums (25 000 EUR).

Netiek pieskaitīti arī valsts nodarbinātības dienesta izmaksātie pabalsti apmācāmajām personām (15 000 EUR), jo tos dalībniekiem nodrošina trešā persona.

Tādējādi publiskais atbalsts ir 45 000 EUR (ERAF+ESF) +20 000 EUR = 65 000 EUR, un šī summa nepārsniedz robežvērtību, t. i., 100 000 EUR.

Attiecībā uz šo pienākumu ir divi izņēmumi:

- ja darbību vai projektu, kas ir darbības daļa, īsteno tikai ar būvdarbu, preču vai pakalpojumu publiska iepirkuma starpniecību (sk. KNR 67. panta 4. punkta pirmo teikumu),
- darbības, kas saņem atbalstu valsts atbalsta ietvaros, **kas nav *de minimis* atbalsts** ⁽¹²⁾ (sk. 67. panta 2.a punkta pirmo daļu).

⁽¹²⁾ ESF gadījumā šis ir nozīmīgas izmaiņas salīdzinājumā ar noteikumu, kas izklāstīts ESF regulas 14. panta 4. punktā pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā.

Ja **piemēro pienākumu izmantot VII**, tas attiecas **uz darbības atbilstīgo izdevumu kopumu**, paredzot divus izņēmumus, pamatojoties uz KNR 67. panta 2.a punkta otro un trešo daļu:

1) izmaksu kategorijas, kurām piemēro vienoto likmi

Šīs izmaksu kategorijas, kurām piemēro vienoto likmi, var aprēķināt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām (piem., ja izmanto vienoto likmi, kas ir līdz 15 % attiecībā uz netiešajām izmaksām, kuras noteiktas KNR 68. panta pirmās daļas b) punktā, atbilstīgās tiešās personāla izmaksas var deklarēt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām);

2) dalībniekiem izmaksātie pabalsti un algas gadījumā, ja izmanto vienoto likmi līdz 40 %, kā noteikts KNR 68.b panta 1. punktā ⁽¹³⁾

Ja izmantota vienotā likme līdz 40 %, kas noteikta KNR 68.b panta 1. punktā, dalībniekiem izmaksātos pabalstus un algas (kas ir papildu atbilstīgās izmaksas, kuras nav iekļautas vienotajā likmē) var arī atmaksāt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.

NB! Attiecībā uz ESF. Pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana jau bija obligāta attiecībā uz nelielām darbībām, kuras atbalsta ESF. Bijušajā ESF regulas 14. panta 4. punktā bija noteikts, ka dotācijām vai atmaksājamai palīdzībai attiecībā uz darbībām, kurām publiskais atbalsts nepārsniedz 50 000 EUR, ir jāizmanto vienkāršotu izmaksu iespējas, izņemot attiecībā uz darbībām, par kurām saņem atbalstu valsts atbalsta shēmas satvarā.

Lai gan ar *Omnibus* regulu šis noteikums tika svītrots, **to joprojām piemēro attiecībā uz darbībām, kurām atbalstu sniedz saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas izsludināti pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā** ⁽¹⁴⁾.

ESF regulas 14. panta 4. punktā noteiktais pienākums atšķiras no KNR 67. panta 2.a punktā noteiktā pienākuma šādās jomās:

- (1) darbības, kurām ir *de minimis* atbalsts, ir atbrīvotas no pienākuma izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas ⁽¹⁵⁾;
- (2) dalībniekiem izmaksātos pabalstus un algas nevar deklarēt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, ja izmanto ESF regulas 14. panta 2. punktā noteikto vienoto likmi 40 % (jo tos nevar deklarēt papildus šīm izmaksām);
- (3) **aprēķinot robežvērtību 50 000 EUR, ņem vērā tikai ESF atbalstu un atbilstošo valsts finansējumu, kuru ir paredzēts maksāt saņēmējam, kā noteikts līgumā** (jo ESF regulas 14. panta 4. punkts attiecas tikai uz ESF).

Ieskatam: galvenās izmaiņas attiecībā uz obligāto VII izmantošanu, kas ieviestas ar *Omnibus* regulu:

- 1) **pienākums** izmantot VII **tiek attiecināts arī uz ERAF** sniegto atbalstu. Ieviešot KNR 67. pantā jaunu 2.a punktu, kas attiecas gan uz ERAF, gan uz ESF, ESF regulas 14. panta 4. punkts vairs nebija vajadzīgs un tāpēc tika svītrots;
- 2) **robežvērtība** tiek palielināta no 50 000 EUR līdz 100 000 EUR;

⁽¹³⁾ Tās vienotās likmes pamatā, kas tagad piemērojama visiem ESI fondiem, ir bijušais 14. panta 2. punkts ESF regulā, kas bija piemērojams tikai attiecībā uz ESF un tika svītrots ar *Omnibus* regulu. Pretēji ESF regulas 14. panta 2. punktam, saskaņā ar KNR 68.b panta 1. punktu attiecībā uz ESF, ERAF un ELFLA atbalstītām darbībām, kas tagad ir piemērojams attiecībā uz visiem ESI fondiem, dalībniekiem izmaksātos pabalstus un algas uzskata par papildu atbilstīgajām izmaksām, kas nav iekļautas izmaksu aprēķinā, pamatojoties uz vienoto likmi. Tās **nav** iekļautas "atlikušajās atbilstīgajās izmaksās", kuras aprēķina, pamatojoties uz vienoto likmi 40 % apmērā no atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām, kas noteiktas 68.b pantā (sk. 3.1.2.3. iedaļu par 68.b pantu).

⁽¹⁴⁾ Sk. 2.2.3. iedaļu, kurā sniegtas sīkākas norādes par to grozījumu piemērošanu laikā, kas ieviesti ar *Omnibus* regulu.

⁽¹⁵⁾ KNR 2. panta 13) punktā "valsts atbalsts" ir definēts kā "atbalsts saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu, kas šajā regulā ietver arī *de minimis* atbalstu Komisijas Regulas (EK) Nr. 1998/2006, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1535/2007 un Komisijas Regulas (EK) Nr. 875/2007 nozīmē". Atsauce uz valsts atbalstu ESF regulā ir jāsaprot tā, kā definēts KNR.

3) **uz darbībām, kurām atbalsts ir *de minimis* atbalsts, tagad attiecas pienākums** izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas.

2.2.3. Piemērošana laikā un pārejas noteikumi

KNR 67. panta 2.a punkts attiecas tikai uz darbībām, kuras tiek atbalstītas saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas publicēti, sākot no dienas, kad ir jāsāk piemērot *Omnibus* regula (t. i., no 2018. gada 2. augusta). Tas neattiecas uz darbībām, kuras tiek atbalstītas saskaņā ar uzaicinājumiem, kas publicēti pirms šā datuma, pat ja dokuments, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi (piem., finansēšanas lēmums/ dotācijas nolīgums), ir izdots pēc *Omnibus* regulas stāšanās spēkā. Darbībām, kuras tiek atbalstītas ārpus uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tvēruma (piem., tieša piešķiršana), ir jāatbilst KNR 67. panta 2.a punktā izklāstītajām prasībām, ja dotācijas nolīgums vai atbalsta nosacījumu dokuments parakstīts 2018. gada 2. augustā vai vēlāk.

Saskaņā ar KNR 152. panta 7. punktu vadošā iestāde vai ETS programmas uzraudzības komiteja var nolemt nepiemērot obligātās VII ne ilgāk kā 12 mēnešu laikposmā, sākot no 2018. gada 2. augusta. Šo periodu var pagarināt par tik ilgu laiku, kādu vadošā iestāde (ETS programmu uzraudzības komiteja) uzskata par piemērotu, ja tā uzskata, ka obligāta VII piemērošana rada nesamērīgu administratīvo slogu.

Šie pārejas noteikumi, kas izklāstīti KNR 152. panta 7. punktā, neattiecas uz dotācijām (un atmaksājamu palīdzību), kuras atbalsta ESF **un attiecībā uz kurām publiskais atbalsts nepārsniedz 50 000 EUR**. Tas tā ir tāpēc, ka attiecībā uz ESF atbalstītajām darbībām ar publisko atbalstu, kas nepārsniedz 50 000 EUR, jau bija pienākums izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā (ESF regulas 14. panta 4. punkts).

Tāpēc ESF atbalstītajām darbībām, kurās publiskais atbalsts nepārsniedz 50 000 EUR, KNR 67. panta 2.a punktu piemēro no *Omnibus* regulas stāšanās spēkā (t. i., uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas izsludināti, sākot no dienas, kad *Omnibus* regula stājas spēkā).

Tam ir būtiska ietekme gadījumā, ja ESF atbalsts ir *de minimis* atbalsts.

Saskaņā ar ESF regulas 14. panta 4. punktu uz darbībām, attiecībā uz kurām atbalsts ir *de minimis* atbalsts, neattiecas pienākums izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas. Tomēr KNR 67. panta 2.a punktā ir paredzēts viens izņēmums attiecībā uz darbībām, par kurām tiek saņemts atbalsts tāda valsts atbalsta satvarā, **kas nav *de minimis* atbalsts**. Tas nozīmē, ka uz ESF atbalstītām darbībām, kurām publiskais atbalsts līdz 2018. gada 2. augustam nepārsniedza 50 000 EUR un kopš 2018. gada 2. augusta nepārsniedz 100 000 EUR un ja šis atbalsts ir *de minimis* atbalsts, vairs neattiecas izņēmums no pienākuma izmantot VII. Visbeidzot, iespēju atlikt KNR 67. panta 2.a punkta piemērošanu nevar izmantot attiecībā uz ESF darbībām ar publisko atbalstu, kas nepārsniedz 50 000 EUR, saskaņā ar KNR 152. panta 7. punkta pēdējo daļu.

Attiecībā uz darbībām un projektiem, kas atlasīti saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kuri uzsākti pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā, piemēro ESF regulas 14. panta 4. punktu. Attiecībā uz ESF atbalstītajām darbībām, kas saņem publisko atbalstu (kurš nepārsniedz 50 000 EUR), attiecas pienākums izmantot VII, bet uz darbībām, kas saņem atbalstu, kurš ir valsts atbalsts, ietverot *de minimis* atbalstu, šī prasība neattiecas.

Cita *Omnibus* regulas ietekme

Kopīgs atbalsts no ESF un ERAF

Ja darbību atbalsta gan ESF, gan ERAF un šī darbība tiek atlasīta uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, kas izsludināts **pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā**: nosakot VII izmantošanas pienākuma robežvērtības sasniegšanu, neņem vērā ERAF atbalstu, bet gan tikai ESF atbalstu, kā arī atbilstošo valsts publisko atbalstu. Pienākums izmantot VII ir tikai attiecībā uz ESF atbalstīto darbības daļu (un atbilstošo valsts publisko atbalstu), jo ESF regulas 14. panta 4. punkts attiecas tikai uz ESF un nebija noteikumu, kas paredzētu, ka ERAF atbalsta sakarā šādai darbībai ir jāizmanto VII.

Attiecībā uz darbībām un projektiem saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kuri uzsākti **pēc Omnibus regulas stāšanās spēkā**, publiskā atbalsta aprēķināšanai tiek ņemts vērā gan ESF, gan ERAF atbalsts, ja vien vadošā iestāde (vai ETS programmas uzraudzības komiteja) neizmanto pārejas noteikumus.

Paralēls finansējums

Paralēla finansējuma gadījumos saskaņā ar KNR 98. panta 2. punktu, piemēram, attiecībā uz darbībām, kuras saņem ESF atbalstu, t. i., ESF tiek izmantots, lai sniegtu atbalstu arī izdevumiem, kuri ir atbilstīgi saskaņā ar ERAF atbalstu, **visa** ESF atbalsta **summa**, kā arī attiecīgais valsts publiskais atbalsts tiek ņemts vērā, lai noteiktu, vai uz publiskā atbalsta apjomu attiecas pienākums izmantot VII (jo tas ir publiskais atbalsts darbībai, kuru neatbalsta ERAF, bet tikai ESF).

Darbības un projekti saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas uzsākti **pirms Omnibus regulas stāšanās spēkā**, ir jāizvērtē, ņemot vērā ESF regulas 14. panta 4. punktu⁽¹⁶⁾. Lai gan visa summa, ko nodrošina ESF, kā arī atbilstošais valsts publiskais finansējums tiek ņemts vērā, lai noteiktu, vai uz darbību attiecas pienākums izmantot VII saskaņā ar šo noteikumu, **minētais pienākums attiecas tikai uz to atbalsta daļu, uz kuru attiecas ESF noteikumi**, t. i., pienākums izmantot VII neattiecas uz atbalsta daļu, uz kuru attiecas ERAF piemērojamie noteikumi.

Attiecībā uz darbībām un projektiem, kas tiek atbalstīti saskaņā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kurš uzsākts **pēc Omnibus regulas stāšanās spēkā**, atbalsta daļai, uz kuru attiecas ERAF piemērojamie noteikumi, arī obligāti ir jāizmanto vienkāršotu izmaksu iespējas, ja vien vadošā iestāde (vai ETS programmu uzraudzības komiteja) nav izmantojusi KNR 152. panta 7. punktā izklāstītos pārejas noteikumus.

2.3. Iespēju apvienošana

2.3.1. Pamatprincipi

KNR 67. panta 1. punktā vadošajai iestādei ir atļauts izvēlēties starp piecām iespējām, kā pārvaldīt no ESI fondu līdzekļiem līdzfinansētās dotācijas un atmaksājamo palīdzību.

Saskaņā ar KNR 67. panta 3. punktu, lai novērstu vienas izdevumu pozīcijas dubultu finansēšanu, šīs iespējas drīkst kombinēt tikai šādos gadījumos:

1) katrai iespējai ir jāattiecas uz atšķirīgām atbilstīgo izmaksu kategorijām;

vai

2) tās ir jāizmanto atšķirīgiem projektiem, kas veido daļu no darbības;

vai

3) tās ir jāizmanto secīgiem darbības posmiem.

2.3.2. Kombināciju piemēri

1. piemērs. Finansējums atšķirīgiem projektiem, kas veido daļu no darbības (ESF)

Piemērs: darbība, kurā paredzēts īstenot mācību projektu jauniešiem bezdarbniekiem, kam seko seminārs reģiona iespējamiem darba devējiem.

Ar mācībām saistītās izmaksas varētu segt, pamatojoties uz vienības izmaksu standarta likmēm (piem., 1 000 EUR par mācību dienu). Par semināru samaksātu ar fiksētu summu.

Tā kā tie ir divi dažādi vienas darbības projekti, dubultas finansēšanas riska nav, jo katra projekta izmaksas ir skaidri nodalītas.

⁽¹⁶⁾ Redakcijā, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/779.

2. piemērs. Secīgi darbības posmi (ESF) – saskaņā ar KNR 67. panta 3. punktu

Piemērs: darbība jau ir iesākta un to pārvalda, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, taču vadošā iestāde vēlas turpmāko posmu pārvaldīt, pamatojoties uz vienkāršotām izmaksām. Abi posmi ir skaidri jādefinē. Pirmā posma izdevumus varētu aprēķināt, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām līdz konkrētam datumam. **Turpmākos izdevumus otrajā posmā varētu aprēķināt, ņemot vērā vienības izmaksu standarta likmes, ja vienības izmaksas nesedz kādus no iepriekš atbalstītajiem izdevumiem.**

Ja šādu iespēju izmanto, tā būtu jāpiemēro visiem atbalsta saņēmējiem, kuri ir līdzīgā situācijā (pārredzamība un vienlīdzīga attieksme). Ja šāda rīcība nav paredzēta jau iepriekš, varētu rasties zināms administratīvais slogs, jo būs jāgroza atbalsta nosacījumu dokuments. Dalībvalsts iestādēm par katru posmu ir jā sagatavo sīks darbības apraksts. Darbība būtu jāsadala vismaz divos atsevišķos un identificējamos finansiālos un – ideālā gadījumā – fiziskos vai attīstības posmos, kas atbilstu attiecīgajiem darbības posmiem. Tas vajadzīgs, lai nodrošinātu pārredzamu īstenošanu un uzraudzību un lai atvieglotu kontroli.

3. piemērs. Atšķirīgas atbilstīgo izmaksu kategorijas (ESF)

Mācību sesijas apvienošanas piemērs:

- vienības izmaksu standarta likme pasniedzēju algām, piemēram, 450 EUR dienā,
- faktiskās izmaksas: telpu īre = 800 EUR/mēnesī saskaņā ar nomas līgumu 12 mēnešu periodā,
- netiešo izmaksu vienota likme, piemēram, 10 % no tiešajām izmaksām.

Ja tiek pamatotas 200 pasniedzēju darba dienas, mācību beigās izmaksās dotāciju, pamatojoties uz šādu aprēķinu: tiešās izmaksas (1. veids⁽¹⁷⁾):

- pasniedzēju algas: 200 dienas × 450 EUR = 90 000 EUR,
- mācību telpa: 12 mēneši × 800 EUR = 9 600 EUR,
- tiešo izmaksu starpsumma: 99 600 EUR;

netiešās izmaksas (2. veids): 10 % no tiešajām izmaksām = 10 % × 99 600 EUR = 9 960 EUR;

atbilstīgie izdevumi: (90 000 EUR + 9 600 EUR) + 9 960 EUR = 109 560 EUR.

Šajā gadījumā ņemtas vērā atšķirīgas izmaksu kategorijas: pasniedzēju algas, telpu īres izmaksas, netiešās izmaksas. Tomēr, lai pārbaudītu, vai nav notikusi dubulta finansēšana, iestādēm ir jānodrošina, ka vienības izmaksu standarta likme neattiecas uz nekādām ar telpu īri saistītām izmaksām vai citām netiešajām izmaksām (piem., administratīvo darbinieku vai grāmatveža algu). Analogiski tas pats attiecas uz netiešo izmaksu noteikšanu – tās nedrīkstētu attiekties uz izmaksām, ko sedz vienības izmaksu standarta likmes, vai telpu īres faktiskajām izmaksām.

Ja pastāv pārklāšanās risks vai nav iespējams uzskatāmi parādīt, ka pārklāšanās nenotiek, vadošajai iestādei ir jāizvēlas piemērotāks risinājums, lai novērstu jebkādu dubultu finansēšanu (tās risku).

2.4. Publiskais iepirkums un vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana

2.4.1. Vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana publiskā iepirkuma gadījumā

Saskaņā ar KNR 67. panta 4. punkta pirmo teikumu, ja KNR 2. panta 9) punktā definēto darbību vai projektu, kas ir daļa no darbības (kas pati par sevi tiek atbalstīta dotācijas vai atmaksājamas palīdzības veidā), īsteno atbalsta saņēmējs, veicot tikai būvdarbu, preču vai pakalpojumu iepirkumus, vienkāršotu izmaksu iespējas izmantot nevar. Tomēr saskaņā ar 67. panta 4. punkta otro teikumu, ja publiskais iepirkums darbībā vai projektā, kas ir darbības daļa, attiecas tikai

⁽¹⁷⁾ Skaidrojumu par atšķirīgiem izmaksu veidiem attiecībā uz vienotas likmes finansējumu sk. 3.1.1. iedaļā.

uz konkrētām izmaksu kategorijām, vienkāršotu izmaksu iespējas var piemērot “visai darbībai vai projektam, kas ir šīs darbības daļa”. Šis teikums tika ieviests ar *Omnibus* regulu, lai precizētu KNR 67. panta 4. punkta iepriekšējo tekstu. Tajā paskaidrots, ka gadījumos, kad projekta vai darbības satvarā dažas preces vai pakalpojumi ir nodoti ārpalpojumiem, izmantojot publisko iepirkumu, VII var izmantot, lai aprēķinātu visas darbības izmaksas, tostarp attiecībā uz izmaksām, uz kurām attiecas publiskais iepirkums.

Darbības, uz kurām attiecas publiskā iepirkuma līgumi, Komisija uzskata par darbībām, kuras īsteno, piešķirot publiskos līgumus saskaņā ar Direktīvu 2004/18/EK (ietverot tās pielikumus), Direktīvu 2009/81/EK un Direktīvu 2014/24/ES, ar kuru tika atcelta Direktīva 2004/18/EK, vai slēdzot publiskus līgumus, kuru vērtība ir zemāka par tajās pašās direktīvās noteiktajām robežvērtībām.

Tas, vai darbība vai projekts tiek īstenots vienīgi ar publisko iepirkumu, ir atkarīgs no šīs darbības vai projekta tvēruma, kā to definējušas dalībvalstis.

Lai to izvērtētu, ir jādefinē projekti, kas veido šo darbību, zemākajā iespējamajā līmenī. Ja publiskais iepirkums attiecas uz visām projekta izmaksu kategorijām, vienkāršotu izmaksu iespējas šim projektam piemērot nevar.

Dažos gadījumos atbalsta saņēmējs, izmantojot publisko iepirkumu, gandrīz visu darbību vai projektu vai lielāko tās/tā daļu var nodot ārpalpojumā, tādējādi, iespējams, pašam atbalsta saņēmējam paliek tikai aktivitātes, kas saistītas ar “projekta vadību” vai “saziņu”. Šādos gadījumos ir skaidrs, ka darbība vai projekts netiek īstenots vienīgi ar publisko iepirkumu, un vienkāršotas izmaksas varētu attiecināt uz visu projektu vai darbību. Tomēr praksē, ja lielākā daļa projekta tiek īstenota, izmantojot publisko iepirkumu, VII noteikšana iepirkuma segto izmaksu kategorijām var nebūt efektīva resursu izmantošana, jo uz lielāko daļu izmaksu jau attiecas iepirkums. Lai gan tas nav ieteicams, tomēr vadošajām iestādēm ir jāizvērtē, vai izmantot vienkāršotas izmaksas visam projektam, ja tas netiek īstenots vienīgi ar publisko iepirkumu.

Piemērs (ESF). Valsts nodarbinātības dienestam (“atbalsta saņēmējs”) ir piešķirta dotācija 20 000 000 EUR apmērā, lai tas divos gados organizētu 5 000 ilgtermiņa bezdarbnieku reintegrāciju darba tirgū (“darbība”): šī darbība tiks īstenota vairākos projektos: 7 000 000 EUR paredzēti atbalsta saņēmēja īstenotiem individuāla atbalsta projektiem, 5 000 000 EUR piešķirti atbalsta saņēmēja īstenotiem mācību projektiem, bet pārējā daļa (8 000 000 EUR) ir nodota ārpalpojumu sniedzējiem, izmantojot publiskā iepirkuma līgumus. Tā kā atbalsta saņēmējs ir publiska struktūra, mācību iestādes, kas īsteno ārpalpojumu sniedzējiem nodotos projektus, būs jāizvēlas publiskā iepirkuma procedūrā un šiem projektiem, kas veido darbības daļu, vienkāršotu izmaksu iespējas nevar izmantot. Vienkāršotu izmaksu iespējas var izmantot tikai par summu 12 000 000 EUR. Mācību projektos, ko atbalsta saņēmējs īsteno par saviem līdzekļiem, dažas izdevumu pozīcijas drīkst nodot ārpalpojumu sniedzējiem publiskā iepirkuma procedūrā un iekļaut vienkāršotu izmaksu iespējās (piem., izdevumus par ārēju ekspertu pakalpojumiem, uzkopšanas pakalpojumiem).

Piemērs (ERAF). Pašvaldība saņem dotāciju ceļa būvniecībai, kuras maksimālās atbilstīgās izmaksas ir 1 000 000 EUR. Lai īstenotu projektu, pašvaldībai ir jānoslēdz publisks būvdarbu līgums par aptuveno vērtību 700 000 EUR. Turklāt pašvaldībai rodas noteiktas saistītās izmaksas 300 000 EUR apmērā (par atsavināšanu, tiesvedību⁽¹⁸⁾, norises uzraudzību uz vietas, pašvaldības darbinieku veiktu vides izpēti, kā arī kampaņām, ceļa pieņemšanas pārbaudēm u. c.). Tiešajām izmaksām 300 000 EUR apmērā un tādā apmērā, kādā tās ir atbilstīgas saskaņā ar valsts un ES noteikumiem, var piemērot vienkāršotu izmaksu iespējas (piem., netiešās izmaksas, pamatojoties uz vienotu likmi).

Piemērs (ERAF). Atbalsta saņēmējs (pašvaldība) saņem dotāciju ceļa būvniecībai, kuras maksimālās atbilstīgās izmaksas ir 1 000 000 EUR.

⁽¹⁸⁾ Saskaņā ar 2. panta 2. punktu Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 481/2014 tiesvedības izmaksas nav atbilstīgas ETS programmu satvarā.

Vadošā iestāde vēlas aprēķināt šīs darbības – ne visas tās daļas ir nodotas publiskam iepirkumam – netiešās izmaksas atbilstīgi KNR 68. panta pirmās daļas b) punktam. Taču tā vēlas mazināt ar apakšlīgumu nolīgta personāla ietekmi uz netiešo izmaksu apmēru. Vadošā iestāde nolemj tiešās personāla izmaksas, kas izriet no apakšlīgumiem, izslēgt no tiešajām personāla izmaksām, kurām piemēro vienoto likmi.

Darbības budžeta projekts ir šāds:

1. projekts: būvdarbi (publiskā iepirkuma procedūra)	700 000 EUR
2. projekts: citas izmaksas:	298 500 EUR
tiešās personāla izmaksas,	50 000 EUR
no tām tiešās personāla izmaksas, kas izriet no apakšlīgumiem	10 000 EUR
citas tiešās izmaksas	242 500 EUR
netiešās izmaksas	(tiešās personāla izmaksas – tiešās personāla izmaksas, kas izriet no apakšlīgumiem) × 15 % = 40 000 EUR × 15 % = 6 000 EUR
Kopējās deklarētās izmaksas	998 500 EUR

Ja darbības īsteno, izmantojot publiskā iepirkuma procedūras, cena paziņojumā par līgumu pēc definīcijas ir vienības izmaksas vai fiksēta summa, kas ir pamats **atbalsta saņēmēja maksājumiem darbuzņēmējam**. Tomēr KNR 67. panta vajadzībām izmaksas, kuras atbalsta saņēmējs nosaka un apmaksā, pamatojoties uz summām, kas noteiktas, izmantojot publiskā iepirkuma procedūras, ir faktiskas izmaksas, kas faktiski radušās un atļūdzinātas saskaņā ar KNR 67. panta 1. punkta a) apakšpunktu ⁽¹⁹⁾.

Piemērs (ESF).

Ja atbalsta saņēmējs organizē mācību kursu, īstenojot publisko iepirkumu, iespējams, ka uzaicinājumā iesniegt pieteikumus pretendentiem būs jāpiedāvā cena par vienu kursa beigās sertificētu dalībnieku.

Tāpēc līguma nosacījumi var būt šādi: viens sertificēts dalībnieks = 1 000 EUR.

Ja mācību kursa beigās tiek sertificēti 10 dalībnieki, atbalsta saņēmējs varēs vadošajai iestādei deklarēt atbilstīgos izdevumus 10 000 EUR apmērā.

Šie 10 000 EUR tiks uzskatīti par izdevumiem, kuru pamatā ir faktiskās izmaksas. Tādējādi šo izdevumu kontrolē vai revīzijā tiks pārbaudīta publiskā iepirkuma procedūra un līguma noteikumu ievērošana (šajā gadījumā tas, vai ir pierādījumi par katru sertificēto dalībnieku, uz kuru attiecas samaksātās vienības izmaksas). Mācību pamata izmaksas (telpu īre, personāla izmaksas u. c.) netiks pārbaudītas, jo līgumā nav paredzēta šādu izdevumu atmaksāšana.

2.4.2. Vienotās likmes izmantošana tiešo personāla izmaksu aprēķinam darbībām, ko īsteno ar publisko iepirkumu

Kā paredzēts KNR 68.a pantā, aprēķinot darbības tiešās personāla izmaksas pēc vienotas likmes, proti, līdz 20 % no tiešajām izmaksām, kas nav personāla izmaksas, metodoloģijas noteikšanai nebūs vajadzīgs aprēķins, ja vien šī darbība neietver publiskus būvdarbu līgumus, kuru vērtība pārsniedz Direktīvas 2014/24/ES 4. panta a) apakšpunktā noteikto robežvērtību. Tas nozīmē, ka tad, ja tiešās darbības izmaksas pat tikai daļēji sedz šāds publisks būvdarbu līgums, kura vērtība pārsniedz Direktīvas 2014/24/ES 4. panta a) apakšpunktā noteikto robežvērtību, KNR definētās vienotās likmes 20 % apmērā izmantošana ir iespējama, taču šim nolūkam būs jāizveido metodoloģija, lai noteiktu piemērojamo likmi.

⁽¹⁹⁾ Sk. Padomes un Komisijas kopīgo paziņojumu par KNR 67. pantu (ieklāuts COREPER / Padomes Dokumentā Nr. 8207/12, ADD7 REV 1).

2.5. Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu

Jāuzsver, ka Līgumā paredzētie valsts atbalsta noteikumi ir jāpiemēro vispārēji. Turklāt saskaņā ar KNR 6. pantu darbībām ir jāatbilst piemērojamajiem Savienības tiesību aktiem un valsts tiesību aktiem, kas attiecas uz ESI fondu piemērošanu. Tas ietver atbilstību valsts atbalsta noteikumiem. Tādējādi, ja finansējums ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta nozīmē, šie noteikumi ir jāievēro, aprēķinot un administrējot KNR 67. pantā paredzētās vienkāršotu izmaksu iespējas. Tāpēc vadošajām iestādēm ir jānodrošina, lai izmaksu kategorijas, attiecībā uz kurām ir noteiktas vienkāršotu izmaksu iespējas, būtu atbilstīgas gan saskaņā ar ESI fondu noteikumiem, gan valsts atbalsta noteikumiem. Tām arī ir jānodrošina, lai tiktu ievērota valsts atbalsta noteikumos paredzētā maksimālā atbalsta intensitāte.

Grupu atbrīvojuma regulās, t. i., Vispārējā grupu atbrīvojuma Komisijas Regulā (ES) Nr. 651/2014⁽²⁰⁾ (VGAR), Lauksaimniecības grupu atbrīvojuma regulā (ES) Nr. 702/2014 (LGAR) un Zivsaimniecības grupu atbrīvojuma regulā (ES) Nr. 1388/2014 (ZGAR), dalībvalstīm ir paredzēti izņēmumi no pienākuma paziņot par atbalsta shēmām un *ad hoc* atbalstu, kas atbilst tajās paredzētajiem nosacījumiem.

Tomēr jāatzīmē, ka ne uz visu atbalstu, ko piešķir publiskas iestādes, attiecas valsts atbalsta noteikumi. Pirmkārt, būtu jāizvērtē, vai darbībai piešķirtais atbalsts ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Plašāku informāciju par valsts atbalsta jēdzienu var atrast Komisijas paziņojumā⁽²¹⁾, kurā paskaidrots, kā Komisija izprot Līguma 107. panta 1. punktu, kā to interpretējusi Tiesa un Vispārējā tiesa. Būtu jāņem vērā arī regulu⁽²²⁾ noteikumi par “*de minimis*” atbalstu. Atbalsts, kas ir “*de minimis*” atbalsts, nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta nozīmē. Tāpēc, ja darbība, ko finansē no ESI fondiem, ietilpst attiecīgās *de minimis* regulas darbības jomā, tas nozīmē, ka ieguldījums no ESI fondiem nav valsts atbalsts. Tāpēc *de minimis* atbalsta gadījumā nav jāizvērtē atbilstība valsts atbalsta noteikumiem, bet tikai tiem noteikumiem, kas attiecas uz ESI fondiem, kā arī tas, vai ir ievēroti nosacījumi, lai šo atbalstu varētu uzskatīt par *de minimis* atbalstu.

Lai darbība varētu gūt labumu no attiecīgās *de minimis* regulas, ir jābūt ievērotiem šādiem nosacījumiem (izklāstīti attiecīgajā regulā):

- 1) piešķirtais atbalsts ietilpst attiecīgās “*de minimis*” regulas 1. pantā izklāstītajā darbības jomā;
- 2) piešķirtais atbalsts atbilst robežlielumiem, kas noteikti attiecīgās “*de minimis*” regulas 3. pantā;
- 3) piešķirtais atbalsts atbilst prasībām par bruto dotācijas ekvivalenta aprēķinu, kā noteikts attiecīgās “*de minimis*” regulas 4. pantā;
- 4) piešķirtais atbalsts atbilst kumulācijas noteikumiem, kas izklāstīti attiecīgās “*de minimis*” regulas 5. pantā;
- 5) piešķirtais atbalsts atbilst uzraudzības prasībai, kas noteikta attiecīgās “*de minimis*” regulas 6. pantā.

2.5.1. Vienkāršotu izmaksu iespēju atbilstība Vispārējai grupu atbrīvojuma regulai un Lauksaimniecības grupu atbrīvojuma regulai

Pārbaudē par ESI fondu darbību atbilstību VGAR vai LGAR vajadzētu ietvert šādus posmus.

— Izmaksu atbilstība saskaņā ar VGAR vai LGAR un noteikumiem par ESI fondiem

Pirmkārt, kad vadošā iestāde vēlas piešķirt atbalstu, kas tiek uzskatīts par valsts atbalstu, atbalsta piešķiršanas nosacījumi būtu jāpārbauda atbilstoši attiecīgajai atbalsta kategorijai / atbrīvojuma noteikumam saskaņā ar VGAR vai LGAR.

⁽²⁰⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (OV L 187, 26.6.2014., 1. lpp.).

⁽²¹⁾ Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (OV C 262, 19.7.2016., 1. lpp.).

⁽²²⁾ Regula (ES) Nr. 1407/2013 (2013. gada 18. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam; Regula (ES) Nr. 1408/2013 (2013. gada 18. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē; Regula (ES) Nr. 717/2014 (2014. gada 27. jūnijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē.

Pēc tam vadošajai iestādei būtu jāpārbauda, vai saistībā ar šo atbalsta kategoriju darbībai **paredzētās izmaksas ir atbilstīgas, pamatojoties uz attiecīgajiem atbrīvojuma noteikumiem gan saskaņā ar VGAR, gan LGAR, gan ESI fondu noteikumiem.**

Šajā saistībā VGAR 7. panta 1. punktā un LGAR 7. panta 1. punktā, kas abi grozīti ar 2017. gada 14. jūnija Regulu (ES) 2017/1084, ir atļauts aprēķināt saskaņā ar VGAR un LGAR paredzētās atbilstīgās izmaksas saskaņā ar vienkāršotu izmaksu iespējām, kas noteiktas KNR, ar nosacījumu, ka šo darbību vismaz daļēji finansē no kāda Savienības fonda, kas ļauj izmantot šīs vienkāršotu izmaksu iespējas, un ka izmaksu kategorija ir atbilstīga saskaņā ar izņēmumu, kas paredzēts attiecīgi VGAR vai LGAR.

Tas nozīmē, ka tad, ja saskaņā ar KNR vai konkrētu fondu regulām ir **izveidota** vienkāršotu izmaksu iespēja, šo summu parasti izmantos, lai kontrolētu atbilstību valsts atbalsta noteikumiem, **ar nosacījumu, ka par šo izmaksu kategoriju kā tādu var saņemt atbalstu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem un ka šis atbalsts atbilst visiem nosacījumiem, kas izklāstīti VGAR vai LGAR.**

Ja **izmanto** vienkāršotu izmaksu iespējas, izmaksu kategorijas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz VII, būtu jāidentificē ar metodoloģiju, kas tika izmantota, lai iegūtu vienkāršotu izmaksu summu. Ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespējas, kas tas KNR vai citos konkrēta fonda noteikumos, tas būtu jānodrošina vadošajai iestādei, izsludinot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus **darbībām, uz kurām var attiekties valsts atbalsta noteikumi**, nosakot izmaksu kategorijas, kuras šai darbībai tiks finansētas no ESI fondiem un kuras arī ir atbilstīgas nosacījumiem, kas izklāstīti VGAR vai LGAR. Dokumentā, kurā izklāstīti darbības atbalsta nosacījumi, būtu sīkāk jānorāda, kuras izmaksu kategorijas ir uzskatāmas par atbilstīgām šai darbībai.

Lai pārbaudītu, vai netiešās izmaksas (saistībā ar ESI fondiem) ir atbilstīgas saskaņā ar VGAR, būtu jāatzīmē, ka netiešās izmaksas bieži vien ir darbības izmaksas, kā definēts VGAR 2. panta 39) punktā ("Pamatdarbības izmaksas ietver tādas izmaksas kā izmaksas par personālu, materiāliem, no apakšuzņēmējiem saņemtajiem pakalpojumiem, komunikācijām, energoresursiem, uzturēšanu, īri, administrāciju"). Tāpēc, ja darbības izmaksas ir atbilstīgas saskaņā ar VGAR, tas nozīmē, ka arī netiešās izmaksas ESI fondu saistībā var uzskatīt par atbilstīgām izmaksām VGAR nozīmē. Attiecībā uz vienoto likmi 40 % apmērā (KNR 68.b panta 1. punkts) dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi, būtu skaidri jānorāda izmaksu kategorijas, kuras aptver šie 40 %.

— Atbalsta maksimālās intensitātes pārbaude

Ja saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti KNR 67., 68., 68.a un 68.b pantā, vai konkrētu fondu regulu attiecīgajiem noteikumiem ir izveidota vienkāršotu izmaksu iespēja, šo summu var izmantot, lai pārbaudītu atbilstību VGAR vai LGAR, tostarp nosacījumiem par atbalsta intensitāti. Tādēļ, līdzīgi tam, kas būtu jādara, izmantojot faktiskās izmaksas saskaņā ar VGAR (vai LGAR), summu, kas izriet no VII aprēķināšanai izmantotās metodoloģijas, var izmantot, lai pārbaudītu atbilstību maksimālajai atbalsta intensitātei attiecīgajā valsts atbalsta kategorijā.

Tā kā izmantotajai metodoloģijai ir jāatbilst pareizai finanšu pārvaldībai, vadošajām iestādēm ir jāizvirza saprātīga un piesardzīga hipotēze, lai nodrošinātu, ka vienkāršotās izmaksas ir uzticams faktisko izmaksu atspoguļojums. Tas ļauj vienkāršotajās izmaksās noteikto summu izmantot, lai varētu vieglāk pierādīt atbilstību maksimālajai atbalsta intensitātei, maksimālajām atbalsta summām vai paziņošanas robežvērtībām saskaņā ar VGAR vai LGAR. Lai nodrošinātu metodoloģijas atbilstību piemērojamiem ESI fondu noteikumiem un valsts atbalsta noteikumiem, tiks veikta tās revīzija.

Piemērs ir sniegts II pielikumā.

2.6. Vienkāršotu izmaksu izmantošana darbībās, no kurām gūst neto ienākumus

Vienkāršotu izmaksu iespējas ir veids, kā aprēķināt izmaksas, t. i., darbības "izdevumu puši". Tāpēc teorētiski vienkāršotu izmaksu izmantošanu nevajadzētu ietekmēt tam, vai no darbības gūst ienākumus vai ne. Tomēr, lai saglabātu vienkāršošanas ietekmi, KNR ir ieviesti daži specifiski risinājumi attiecībā uz darbību, no kuras gūst ienākumus un kurai piemēro fiksētu summu vai vienības izmaksu standarta likmes.

2.6.1. *Darbības, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus (KNR 61. pants)*

KNR 61. pants attiecas uz darbībām, no kurām gūst neto ienākumus:

- a) tikai pēc to pabeigšanas vai
- b) to īstenošanas laikā un pēc to pabeigšanas.

Saskaņā ar KNR 61. panta 7. punkta f) apakšpunktu darbībām, no kurām pēc to pabeigšanas gūst neto ienākumus un attiecībā uz kurām ir izmantotas fiksētas summas vai vienības izmaksu standarta likmes, KNR 61. panta 1.–6. punktu nepiemēro. Gadījumā, ja no darbībām gūst neto ienākumus to īstenošanas laikā un pēc to pabeigšanas, t. i., ja piemēro KNR 61. pantu, kā noteikts tā paša panta 7. punkta f) apakšpunktā, neto ienākumi nav jāņem vērā tādu darbību gadījumā, par kurām publiskais atbalsts tiek sniegts fiksētu summu vai vienības izmaksu standarta likmju veidā. Vienotu likmju izmantošanas gadījumā neto ienākumi, kas gūti no darbības, būtu jānosaka iepriekš un jāatskaita no projekta atbilstīgajiem izdevumiem.

2.6.2. **Darbības, no kurām īstenošanas laikā gūst neto ienākumus un kurām nepiemēro KNR 61. panta 1.–6. punktu** ⁽²³⁾

Fiksētām summām vai vienības izmaksu standarta likmēm, ko izmanto darbībās, no kurām īstenošanas laikā gūst neto ienākumus, šie neto ienākumi nav jāatskaita no atbilstīgajiem izdevumiem, ja vien tie nav ņemti vērā iepriekš (*ex ante*), aprēķinot fiksēto summu vai vienības izmaksu standarta likmi (saskaņā ar KNR 65. panta 8. punkta f) apakšpunktu).

Ja neto ienākumi nav *ex ante* ņemti vērā fiksēto summu vai vienības izmaksu standarta likmju aprēķinā, tad ESI fondu līdzfinansētie atbilstīgie izdevumi būs jāsamazina par neto ienākumiem, kas gūti darbības īstenošanas laikā, ne vēlāk kā atbalsta saņēmēja iesniegtajā galīgā maksājuma pieprasījumā proporcionāli (*pro rata*) izmaksu atbilstīgajām un neatbilstīgajām daļām (KNR 65. panta 8. punkta otrā daļa).

Ja izvēlēts vienotas likmes finansējums, visi neto ienākumi, kas nav ņemti vērā darbības apstiprināšanas laikā un kas tieši radušies darbības īstenošanas laikā, ir jāatskaita no atbilstīgajiem izdevumiem, kas līdzfinansēti no ESI fondiem (piemērojot vienotu likmi), ne vēlāk kā atbalsta saņēmēja iesniegtajā galīgajā maksājuma pieprasījumā proporcionāli izmaksu atbilstīgajām un neatbilstīgajām daļām (KNR 65. panta 8. punkta otrā daļa).

Piemērs (ESF)

Tiek organizēta uzņēmējdarbības veicināšanas konference. Atbalsta saņēmēja iesniegtajā budžeta projektā ir norādīts, ka kopējām atbilstīgajām izmaksām vajadzētu būt 70 000 EUR. Konferencē būs jāmaksā ieejas maksa 3 EUR.

Organizators plāno piesaistīt 200 apmeklētāju. Prognozētie ienākumi ir $3 \text{ EUR} \times 200 = 600 \text{ EUR}$.

Konference norit ļoti sekmīgi, un apmeklētāju skaits (300) pārsniedz gaidīto. Tā kā šī darbība ir tikai līdzfinansēta no ESF līdzekļiem un pēc tās pabeigšanas neto ienākumi netiek gūti, KNR 61. pantu nepiemēro, jo pēc darbības pabeigšanas neto ienākumi netiek gūti. Taču piemēro 65. panta 8. punktu.

— 1. variants: gūtos ienākumus ņem vērā *ex ante*

Aprēķinot fiksēto summu, pieņem, ka tad, ja konference notiks, darbības kopējās atbilstīgās izmaksas būs $70\,000 \text{ EUR} - 600 \text{ EUR} = 69\,400 \text{ EUR}$.

Publisko atbalstu šai darbībai piešķir fiksētas summas veidā, un ienākumi ir ņemti vērā, nosakot fiksēto summu. Faktiskais apmeklētāju skaits neietekmē atbilstīgo summu (fiksēto summu). Revīzijas izsekojamības nolūkos būs jānodrošina pierādījums par konferences rīkošanu un ieejas biļetes cenu.

— 2. variants: gūtos ienākumus ņem vērā *ex ante*, taču īstenošanas laikā mainās apstākļi

Aprēķinot fiksēto summu, pieņem, ka tad, ja konference notiks, darbības kopējās atbilstīgās izmaksas būs $70\,000 \text{ EUR} - 600 \text{ EUR} = 69\,400 \text{ EUR}$. Publisko atbalstu šai darbībai piešķir fiksētas summas veidā, un ienākumi ir ņemti vērā, nosakot fiksēto summu.

Taču organizators nolemj, ka ieejas biļetes cena būs 5 EUR, nevis 3 EUR. Tādā gadījumā būtu jāatņem finansējuma deficīts ($(5 \text{ EUR} \times 300) - 600 \text{ EUR} = 900 \text{ EUR}$).

Kopējās atbilstīgās izmaksas būs $69\,400 \text{ EUR} - 900 \text{ EUR} = 68\,500 \text{ EUR}$.

⁽²³⁾ KNR 65. panta 8. punkts.

— 3. variants: gūtos ienākumus neņem vērā *ex ante*

Aprēķinot fiksēto summu, pieņem, ka tad, ja konference notiks, darbības kopējās atbilstīgās izmaksas būs 70 000 EUR. Publisko atbalstu šai darbībai piešķir fiksētas summas veidā, un fiksētas summas aprēķinā nav ņemti vērā ienākumi.

Kad atbalsta saņēmējs pieprasīs atmaksu (70 000 EUR), viņam būs jāpierāda, ka konference notika. No summas arī būs jāatņem faktiskie īstenošanas laikā gūtie ienākumi ($3 \text{ EUR} \times 300 = 900 \text{ EUR}$).

Tādā gadījumā fiksētā summa būs $70\,000 \text{ EUR} - 900 \text{ EUR} = 69\,100 \text{ EUR}$.

2.7. Noteikumi par ERAF un ESF: paralēls finansējums:

2.7.1. Tādu pasākumu deklarēšana, kuriem saistībā ar vienkāršotu izmaksu iespējām piemēro KNR 98. panta 2. punktu

Saskaņā ar KNR 98. panta 2. punktu, ja ERAF vai ESF sniedz atbalstu darbības daļai, par kuras izmaksām var saņemt atbalstu no otra fonda ("paralēls finansējums"), uz šo darbības daļu attiecas otra fonda noteikumi⁽²⁴⁾. Paralēlo finansējumu katram prioritārajam virzienam var izmantot līdz 10 % apmērā no Savienības finansējuma.

Izņemot vienotas likmes, attiecībā uz izdevumiem, kas ir atbilstīgi saskaņā ar vienu vai otru fondu, var izmantot vienu VII.

Piemērojot vienkāršotu izmaksu iespējas, dalībvalstīm joprojām ir jāievēro 10 % robežvērtība attiecībā uz katru prioritāro virzienu (fondu un, attiecīgā gadījumā, reģiona kategoriju). "Paralēli finansētā" summa būtu jāreģistrē un jāuzrauga katrā atsevišķā darbībā, pamatojoties uz vienkāršoto izmaksu iespēju definēšanā izmantotajiem datiem.

Konkrētāk, ja ir piešķirts vienotas likmes finansējums paralēlas finansēšanas gadījumā, attiecībā uz katru darbības "ESF" un "ERAF" daļu būtu jāpiemēro atsevišķa vienota likme. Darbības ESF un ERAF daļām attiecīgi tiks piemērotas ESF un ERAF vienotās likmes, ko izmanto līdzīgām darbībām. Abu likmju vidējās vērtības izmantošana nav iespējama, jo izdevumiem ir jābūt izsekojamiem, lai nodrošinātu, ka tiek ievērota paralēlā finansējuma kopējā robežvērtība 10 % apmērā. Ja otrs fonds nav noteicis līdzīga veida darbībai piemērojamo likmi (piem., tāpēc, ka otram fondam šo noteikumu nepiemēro, vai tāpēc, ka otrs fonds⁽²⁵⁾ nefinansē līdzīgas darbības), vadošajai iestādei ir jālemj par piemērojamo likmi atbilstīgi vispārējiem tiesību principiem, kas paredzēti KNR 67. panta 5. punktā un 68. panta pirmajā daļā.

2.7.2. Piemēri

Piemērs par ESF un ERAF paralēlo finansējumu, kas piešķirts vienības izmaksu vai fiksētu summu veidā

Ja attiecībā uz ESF darbību standarta likmē, t. i., $6 \text{ EUR/h} \times$ dalībnieku skaits, ir iekļauta infrastruktūras iegāde par $0,50 \text{ EUR/h}$, kas ir atbilstīgi izdevumi saskaņā ar ERAF, paralēli finansētā summa būs $0,50 \text{ EUR} \times$ novadītās stundas $\times$ dalībnieku skaits.

Tāds pats princips attiecas uz fiksētām summām: ja sīki izstrādātais budžeta projekts ietver dažus "paralēli finansētus izdevumus", tie tiks uzskaitīti un uzraudzīti atsevišķi. Piemēram, ja ESF programmas finansētā fiksētā summa ir 20 000 EUR, ERAF veida izdevumi ir 5 000 EUR. Darbības beigās paralēli finansētā summa būs *ex ante* definētā summa (5 000 EUR no 20 000 EUR) vai "nulle", ja dotācija netiek izmaksāta, jo nav sasniegts iepriekš definētais iznākums. Paralēli finansētajiem izdevumiem tiks piemērots arī fiksēto summu binārais princips, ja vien tas netiks mazināts, nosakot atskaites punktus.

⁽²⁴⁾ KNR 98. panta 2. punkts tika grozīts ar *Omnibus* regulu, lai precizētu, ka visi noteikumi, kas piemērojami šādam otram fondam, attiecas uz ESF vai ERAF, ja ir izmantots paralēlais finansējums.

⁽²⁵⁾ Tas bija īpaši svarīgi pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā, jo ESF regulas 14. panta 2. un 3. punktā bija paredzēti īpaši noteikumi par vienkāršotu izmaksu iespējām, kas bija piemērojamas vienīgi ESF (un kas varētu attiekties arī uz darbības daļu, ko atbalsta ERAF saskaņā ar KNR 98. panta 2. punktu, t. i., kad ERAF sniedza atbalstu tāda veida darbībām, kādas parasti atbalsta ESF). Šie noteikumi ar *Omnibus* regulu tika transponēti KNR un tagad ir piemērojami arī attiecībā uz ERAF.

Piemērs par ESF un ERAF paralēlo finansējumu, kas piešķirts kā vienotas likmes finansējums

Ja netiešajām izmaksām piemēro vienotu likmi, paralēli finansētā summa būs “paralēli finansēto tiešo izmaksu” summa, kas pieskaitīta netiešajām izmaksām, kuras aprēķinātas, izmantojot šādām “paralēli finansētām tiešajām izmaksām” piemērojamo vienoto likmi.

Piemēram, ja ERAF programmas finansējums darbībai ir 15 000 EUR, “ESF veida” tiešās izmaksas ir 3 000 EUR, un netiešās izmaksas aprēķina kā 10 % no tiešajām izmaksām (300 EUR). Tādējādi paralēli finansētā summa būs 3 300 EUR. Ja darbības beigās tiešās izmaksas samazina, paralēli finansētā summa (tostarp netiešās izmaksas) būtu jāsamazina, ievērojot to pašu formulu.

2.8. ELFLA un ETS īpašie noteikumi**ELFLA noteikumi**

To ELFLA pasākumu sarakstu, uz kuriem attiecas VII, skatiet šo norādījumu III pielikumā.

ETS noteikumi

ES līmenī ir paredzēti īpaši atbilstības noteikumi izdevumiem, kas rodas sadarbības programmās, attiecībā uz personāla izmaksām, biroja un administratīvajiem izdevumiem, ceļa un izmitināšanas izmaksām, ārējo ekspertu un pakalpojumu izmaksām un izdevumiem par aprīkojumu.

Neskarot atbilstības noteikumus, kas paredzēti KNR regulā, ETS regulā un sadarbības programmas īpašajos atbilstības noteikumos, uzraudzības komiteja pieņem papildu noteikumus par visas sadarbības programmas izdevumu atbilstību.

Izdevumiem, uz kuriem iepriekš minētie noteikumi neattiecas, piemēro tās dalībvalsts noteikumus, kurā izdevumi radušies.

3. NODAĻA**Vienkāršotu izmaksu iespēju veidi****3.1. Vienotas likmes finansējums**

Ja izmanto vienotas likmes finansējumu, konkrētas atbilstīgo izmaksu kategorijas, kas ir skaidri identificētas iepriekš, aprēķina, piemērojot procentuālu likmi, ko *ex ante* nosaka vienai vai vairākām **citām** atbilstīgo izmaksu kategorijām.

3.1.1. Izmaksu kategoriju definēšana

Vienotas likmes finansējuma sistēmā izmanto ne vairāk kā trīs izmaksu kategoriju veidus:

- 1. veids: to atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro vienota likme, lai aprēķinātu atbilstīgās summas,
- 2. veids: to atbilstīgo izmaksu kategorijas, ko aprēķinās, piemērojot vienoto likmi,
- 3. veids: attiecīgā gadījumā citas atbilstīgo izmaksu kategorijas; likme tām netiek piemērota, un tās netiek aprēķinātas pēc vienotās likmes.

Ja vadošā iestāde izmanto vienotas likmes finansējuma sistēmu, tai ir jādefinē katram veidam atbilstošās izmaksu kategorijas: jebkura izdevumu kategorija nepārprotami atbilst vienam – un tikai vienam – no minētajiem trim veidiem. Jānorāda, ka dažkārt vienu veidu var definēt, pretstatot citam vai pārējiem veidiem (piem., ja sistēmā pastāv tikai tiešās (1. veids) un netiešās izmaksas (2. veids), netiešās izmaksas varētu uzskatīt par visām tām atbilstīgajām izmaksām, kas nav atbilstīgās tiešās izmaksas).

KNR nav paredzēti ierobežojumi attiecībā uz atbilstīgo izmaksu kategorijām, ko varētu izmantot vienotas likmes finansējuma gadījumā. Tomēr galvenajam vienotu likmju izmantošanas mērķim vajadzētu būt vienkāršošanai un kļūdu līmeņa mazināšanai. Tāpēc vienotas likmes ir vislabāk piemērotas salīdzinoši mazām izmaksām, kuru pārbaudīšana ir dārga.

Ja darbība ⁽²⁶⁾ attiecas uz vairākiem projektiem, projekta līmenī var piemērot vienotu likmi, ja darbības un izmaksas dažādos projektos ir skaidri atšķirīgas.

3.1.2. *Īpašas vienotas likmes finansēšanas sistēmas to izmaksu kategoriju aprēķināšanai, kas sīki aprakstītas KNR un konkrētu fondu regulās*

Dažas īpašas vienotas likmes finansēšanas sistēmas ir definētas leģislatīvā līmenī. **Lielāko daļu no tām var izmantot, neprasot vadošajai iestādei izveidot aprēķina metodi piemērojamās likmes noteikšanai.** Šīs vienotās likmes ir noteiktas KNR 68. pantā (izņemot a) punktu, kura gadījumā nav pieejama valsts metode līdzīgām darbībām), kā arī 68.a un 68.b pantā. Saskaņā ar šiem noteikumiem vienotu likmi piemēro noteiktai izmaksu kategorijai (tiešās izmaksas, tādas tiešās izmaksas, kas nav personāla izmaksas, vai tiešās personāla izmaksas), lai aprēķinātu citas izmaksu kategorijas (attiecīgi netiešās izmaksas, tiešās personāla izmaksas un darbības atlikušās atbilstīgās izmaksas).

Izmantojot kādu no šīm iepriekš izklāstītajām sistēmām, vadošajai iestādei (vai ETS programmas uzraudzības komitejai) ir jādefinē izmaksu kategorijas, uz kurām attiecas vienotā likme, t. i., tiešās un netiešās izmaksas un tiešās personāla izmaksas. Par atšķirīgo izmaksu kategoriju definēšanu konsekventā, nepārprotamā un nediskriminējošā veidā atbild vienīgi dalībvalstis. Tas jo īpaši attiecas uz tiešo personāla izmaksu definēšanu, kurām piemēro vienotu likmi attiecībā uz pārējām izmaksām.

Tas būtu skaidri jānosaka valsts atbilstības noteikumos vai ETS programmu noteikumos.

Tālāk kā vispārīgas norādes ir sniegtas šādas definīcijas:

- “**tiešās izmaksas**” ir izmaksas, kas tieši saistītas ar darbības vai projekta īstenošanu, ja var pierādīt tiešu saikni ar šo atsevišķo darbību vai projektu,
- savukārt “**netiešās izmaksas**” parasti ir izmaksas, kas nav tieši saistītas vai ko nevar tieši saistīt ar attiecīgās darbības īstenošanu. Šādas izmaksas varētu ietvert administratīvos izdevumus, kuriem ir grūti precīzi noteikt summu, kas attiecināma uz konkrētu darbību vai projektu (tipiski administratīvie/personāla izdevumi, piem., vadības izmaksas, darbā pieņemšanas izdevumi, izmaksas saistībā ar grāmatveža sniegtajiem pakalpojumiem vai tīrīšanas pakalpojumiem; tālrunu lietošanas izdevumi, izdevumi par ūdeni vai elektrību),
- “**personāla izmaksas**” ⁽²⁷⁾ ir definētas valsts noteikumos un parasti ir izmaksas, kas izriet no darba devēja un darba ņēmēja līguma vai ar ārējiem darbiniekiem noslēgtiem pakalpojuma līgumiem (ja šīs izmaksas ir skaidri identificējamas). Piemēram, ja atbalsta saņēmējs līgumā uztic ārējam pasniedzējam iekšējo mācību sesiju vadīšanu, dažādie izmaksu veidi ir jānorāda rēķinā. Pasniedzēja alga tiks uzskatīta par ārēja personāla izmaksām. Ja personāla izmaksas par pasniedzēja darbu nav identificējamas kā kategorija, kas atšķiras no tādām citām izmaksu kategorijām kā, piemēram, mācību materiālu nodrošināšana, tās nevar izmantot par pamatu vienotajām likmēm, piemēram, vienotajai likmei 40 % apmērā, kā noteikts KNR 68.b panta 1. punktā. Personāla izmaksas ir definētas valsts noteikumos un parasti ietver kopējo atalgojumu, tostarp koplīgumos noteiktos pabalstus natūrā, ko personai izmaksā par darbu saistībā ar konkrēto darbību. Tās ietver arī nodokļu maksājumus un darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma iemaksas (pirmais un otrais pīlārs, trešo pīlāru piemēro tikai tad, ja tas paredzēts koplīgumā vai darba līgumā), kā arī darba devēja obligātās un brīvprātīgās sociālās iemaksas. Personāla izmaksas var būt tiešas vai netiešas atkarībā no katra atsevišķa gadījuma analīzes.

Tāpēc, lai piemērotu KNR 68. panta pirmās daļas b) punktā un 68.b panta 1. punktā noteiktās vienotās likmes (vai citu vienoto likmi, ko vadošā iestāde noteikusi, pamatojoties uz KNR 67. panta 5. punktu, kas jāpiemēro tiešajām personāla izmaksām), atalgojuma kopējo vērtību, kā definēts valsts noteikumos, var uzskatīt par personāla izmaksām, jo tās ir faktiskā atlīdzība par šīs personas darbu attiecīgajā darbībā un tāpēc būtu jāņem vērā, lai noteiktu cita veida darbības izmaksas (kuras aprēķina, piemērojot vienotu likmi attiecībā uz tiešajām personāla izmaksām). Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad algu (daļēji) atmaksā vai finansē trešās personas (piem., tiešie darbinieki tika pieņemti darbā ar darbā pieņemšanas subsīdiju; vienoto likmi piemēro atalgojuma kopējai vērtībai, pat ja tās daļu maksā trešā persona).

⁽²⁶⁾ Darbība saskaņā ar KNR 2. panta 9) punktu ir projekts, līgums, darbība vai projektu grupa, kuru atlasījusi vadošā iestāde.

⁽²⁷⁾ Šī definīcija nav piemērojama attiecībā uz ETS. Personāla izmaksu definīciju, kas piemērojama ETS, sk. Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 481/2014.

Tomēr ceļošanas izmaksas nav uzskatāmas par personāla izmaksām, izņemot izdevumus par pārvietošanos uz darbu, ja valsts noteikumos noteikts, ka tie ir daļa no darbaspēka bruto izmaksām. Personāla izmaksas nav arī ESF darbību dalībniekiem izmaksātie pabalsti vai algas.

3.1.2.1. Netiešo izmaksu aprēķina metodes

KNR 68. panta pirmajā daļā noteikts, ka gadījumos, kad darbības īstenošana rada netiešas izmaksas, tās **var aprēķināt, pamatojoties uz vienu no vienotajām likmēm, kas noteiktas a), b) un c) punktā**. Šo vienoto likmju izmantošana netiešo izmaksu aprēķināšanai nav obligāta, t. i., vadošās iestādes pārziņā ir izlemēt, vai izmantot šīs vienotās likmes, izmantot faktiskās izmaksas vai citas vienkāršotu izmaksu iespējas, kas noteiktas, pamatojoties uz KNR 67. panta 5. punktu (piem., netiešās izmaksas var iekļaut fiksētajā summā vai vienības izmaksās, kas noteiktas, pamatojoties uz vienu no metodēm, kuras izklāstītas KNR 67. panta 5. punktā).

— Vienotas likmes finansējuma vispārējā sistēma attiecībā uz netiešo izmaksu finansēšanu ir noteikta a) apakšpunktā ar likmi **līdz 25 % no atbilstīgajām tiešajām izmaksām**. Šā noteikuma mērķis ir ieviest **tādu netiešo izmaksu maksimuma noteikšanu**, kuru var aprēķināt, pamatojoties uz vienotu likmi. Atšķirībā no gadījumiem, kas minēti KNR 68. panta pirmās daļas b) punktā, izmantojamā likme ir jāpamato saskaņā ar kādu no aprēķinu metodēm atbilstīgi KNR 67. panta 5. punkta a) vai c) apakšpunktam (t. i., taisnīga, pārbaudāma un godīga aprēķina metode vai metode, ko piemēro saskaņā ar dotāciju shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts attiecībā uz līdzīga veida darbībām). Šī sistēma ir elastīga. Tās pamatā var būt:

— tikai divu veidu izmaksas: 1. veids – tiešās izmaksas, 2. veids – netiešās izmaksas, vai

— trīs veidu izmaksas: 1. veids – “ierobežotas” tiešās izmaksas (t. i. tiešo izmaksu apakš kategorija), 2. veids – netiešās izmaksas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz 1. veidu, un 3. veids – tiešās izmaksas, kas nav “ierobežotās” izmaksas (1. veids).

Piemēram, ir iespējams noteikt vienotu likmi, kas tiks piemērota atbilstīgajām **tiešajām personāla izmaksām** (kas ir atbilstīgo tiešo izmaksu apakš kategorija). Šī vienotā likme, ko piemēro atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām, var būt lielāka par 15 %, kā paredzēts KNR 68. panta pirmās daļas b) punktā, ar nosacījumu, ka šī vienotā likme nepārsniedz 25 % no atbilstīgajām **tiešajām izmaksām** (lai ievērotu maksimuma noteikšanu, kā minēts KNR 68. panta pirmās daļas a) punktā). Tāpēc neatkarīgi no tiešo izmaksu apakš kategorijas(-ām), ko vadošā iestāde izmanto, lai noteiktu vienotu likmi netiešo izmaksu aprēķināšanai, tai vienmēr būs jāpārbauda, vai šī summa (t. i., summa, kas aprēķināta, pamatojoties uz šo vienoto likmi) nepārsniedz 25 % no atbilstīgajām **tiešajām izmaksām**.

— Ar b) apakšpunktu netiešo izmaksu aprēķināšanai ir ieviesta vienota likme **līdz 15 % no tiešajām personāla izmaksām**. Vadošā iestāde drīkst šo likmi piemērot tieši, nesniedzot pamatojumu.

Šīs sistēmas piemērā būs trīs izmaksu kategorijas: tiešās personāla izmaksas (1. veids), netiešās izmaksas (2. veids), tiešās izmaksas, kas nav personāla izmaksas (3. veids) (sk. piemēru I pielikumā).

— Saskaņā ar c) apakšpunktu ir iespējams izmantot vienotu likmi netiešo izmaksu shēmām, kas izveidotas Savienības politikas jomās, piemēram, tām, kas tiek izmantotas saskaņā ar pamatprogrammu “Apvārnis 2020”, finanšu instrumentu videi (*LIFE*) utt. Komisijas 2014. gada 3. marta Deleģētās regulas (ES) Nr. 480/2014⁽²⁸⁾ 20. un 21. pantā ir paredzēti papildu noteikumi par piemērojāmām vienotajām likmēm attiecībā uz netiešo izmaksu metodēm, ko piemēro citās Savienības politikas jomās, kā arī par to piemērošanas tvērumu attiecībā uz ESI fondiem (sk. 4.4. iedaļu).

3.1.2.2. Vienota likme tiešo personāla izmaksu noteikšanai

KNR 68.a panta 1. punktā ir noteikts, ka tiešās personāla izmaksas par darbību var aprēķināt kā vienotu likmi **līdz 20 %** no tiešajām izmaksām, kas neaptver minētās darbības personāla izmaksas. Tas nozīmē, ka, izmantojot vienoto likmi (no tiešajām izmaksām, kas nav personāla izmaksas), var aprēķināt vienīgi tiešās personāla izmaksas un ka dalībvalsts var neveikt aprēķinu, lai noteiktu piemērojamo likmi.

Tomēr, ja šīs darbības tiešās izmaksas ietver publiskus būvdarbu līgumus, kuru vērtība pārsniedz Direktīvas 2014/24/ES 4. panta a) punktā noteikto robežvērtību, iepriekš minētās vienotās likmes piemērošanai ir jāveic aprēķins, lai noteiktu piemērojamo likmi.

⁽²⁸⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014 (2014. gada 3. marts), ar kuru papildina Regulu (ES) Nr. 1303/2013 (OV L 138, 13.5.2014., 5. lpp.).

Šādi noteiktās tiešās personāla izmaksas var būt pamats vienotas likmes piemērošanai saskaņā ar KNR 68. panta pirmās daļas b) punktu (netiešo izmaksu aprēķināšanai vienota likme ir līdz 15 % no atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām). Turpretī tiešās personāla izmaksas, kas aprēķinātas, pamatojoties uz šo vienoto likmi, nevar būt pamats vienotajai likmei saskaņā ar KNR 68.b panta 1. punktu (vienotā likme līdz 40 % no atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām, lai aprēķinātu darbības pārējās atbilstīgās izmaksas), sk. KNR 68.b panta 2. punktu.

Šīs vienotās likmes izmantošana tiešo personāla izmaksu aprēķināšanai nav obligāta, t. i., vadošās iestādes ziņā ir izlemt, vai izmantot šo vienoto likmi, izmantot faktiskās izmaksas vai citas vienkāršotu izmaksu iespējas, kas noteiktas, pamatojoties uz KNR 67. panta 5. punktu.

3.1.2.3. Vienota likme visu citu darbības izmaksu noteikšanai, kas nav tiešās personāla izmaksas

KNR 68.b panta 1. punktā ir atļauts tiešās personāla izmaksas izmantot visu darbības pārējo atlikušo atbilstīgo izmaksu aprēķināšanai, pamatojoties uz vienotu likmi līdz 40 % no atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām. Darbības “visas citas atlikušās atbilstīgās izmaksas” ietver visas citas atbilstīgās tiešās izmaksas (izņemot tiešās personāla izmaksas), netiešās izmaksas un – attiecībā uz ERAF, ESF un ELFLA – KNR 68.b panta 1. punkta otrajā daļā minētās izmaksas.

— Atlikušās atbilstīgās izmaksas un dalībniekiem izmaksātie pabalsti un algas

Ar *Omnibus* regulu ieviestā KNR 68.b panta pamatā ir ESF regulas 14. panta 2. punkts (pirms tā tika grozīta ar *Omnibus* regulu), kurā šī vienotā likme jau bija paredzēta attiecībā uz ESF atbalstītajām darbībām. Ar *Omnibus* regulu šīs vienotās likmes izmantošana tiek paplašināta attiecībā uz visiem ESI fondiem. Tomēr starp šiem abiem noteikumiem ir būtiska atšķirība.

ESF regulas 14. panta 2. punktā nebija paredzēts izņēmums attiecībā uz dalībniekiem izmaksātajiem pabalstiem un algām. Tāpēc tie tika uzskatīti par daļu no “atlikušajām atbilstīgajām darbību izmaksām”. Tas nozīmē, ka ESF regulas 14. panta 2. punktā atbalsta saņēmējiem ir liegts deklarēt dalībniekiem izmaksātos pabalstus un algas papildus izmaksām, kas aprēķinātas, pamatojoties uz vienoto likmi, un tiešajām personāla izmaksām. Tas padarīja ESF regulas 14. panta 2. punkta izmantošanu nepievilcīgu, jo vienotas likmes 40 % apmērā piemērošana atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām bieži vien nebūtu pietiekama, lai segtu dalībniekiem izmaksāto pabalstu un algu izmaksas.

Tāpēc ar *Omnibus* regulu papildus vienotās likmes attiecināšanai uz visiem ESI fondiem arī ESF, ERAF vai ELFLA satvarā īstenoto darbību gadījumā tiek atļauts dalībniekiem izmaksātos pabalstus un algas uzskatīt par papildu atbilstīgajām izmaksām, kas nav iekļautas vienotajā likmē (KNR 68.b panta 1. punkta otrā daļa). Tas nozīmē, ka pēc *Omnibus* regulas stāšanās spēkā šādas algas (t. i., darbinieku (mēneša) bruto algas) un pabalstus (piem., bezdarbnieka pabalsti, maksas, kas nav iztikas pabalsti vai ceļa dienas naudas) var pieprasīt papildus tiešajām personāla izmaksām un vienotajai likmei, ko piemēro darbībām, kurām izmanto KNR 68.b panta 1. punktu.

Jāatzīmē, ka “dalībniekiem izmaksātie pabalsti un algas” ietver ne tikai atbalsta saņēmēja izmaksātās algas un pabalstus, bet arī gadījumus, kad šīs algas vai pabalstus maksā trešā persona, ja tie tiek uzskatīti par atbilstīgajām izmaksām. Tas attiecas, piemēram, uz ESF, ja tie atbilst nosacījumiem, kas izklāstīti ESF regulas 13. panta 5. punktā ⁽²⁹⁾.

— Vienotās likmes 40 % izmantošana

Ar šo noteikumu vadošajai iestādei tiek atļauts izmantot vienotu likmi līdz 40 %, neprasot veikt nekādus aprēķinus piemērojamās likmes noteikšanai. Tas nozīmē, ka vadošā iestāde var izmantot jebkuru likmi, **kas nav augstāka par 40 %, un uz to neattiecas prasība to pamatot**. Tas neskar nepieciešamību nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret atbalsta saņēmējiem. Tomēr vadošā iestāde var noteikt augstāku likmi nekā 40 %, pamatojoties uz kādu no metodēm, kas izklāstītas KNR 67. panta 5. punktā (t. i., ārpus 68.b panta darbības jomas).

Visbeidzot, kā paskaidrots 3.1.2.2. iedaļā, saskaņā ar 68.b panta 2. punktu šo vienoto likmi līdz 40 % nevar izmantot attiecībā uz darbību, ja šīs darbības kopējās tiešās personāla izmaksas aprēķina, pamatojoties uz vienoto likmi (piem., vienoto likmi saskaņā ar KNR 68.a panta 1. punktu).

⁽²⁹⁾ Tādi ieguldījumi natūrā kā, piemēram, pabalsti vai alga, ko trešā persona izmaksā darbības dalībniekiem, ir atbilstīgi ESF ieguldījumu, ar nosacījumu, ka ir izpildīti šajā noteikumā izklāstītie nosacījumi, t. i., ka ieguldījumi natūrā ir veikti saskaņā ar valsts noteikumiem, tostarp grāmatvedības noteikumiem, un tie nepārsniedz izmaksas, kas radušās trešai personai.

Piemērs

Mācību kursa aplēstās izmaksas (EUR):

Kopējās tiešās izmaksas	55 000	Kopējās netiešās izmaksas	5 000
Tiešās personāla izmaksas	30 000	Netiešās personāla izmaksas	4 000
Telpu izmaksas	4 000	Elektrība, tālrunis	1 000
Ceļa izdevumi	5 000		
Maltītes	1 000		
Informācija/publicitāte	5 000		
Pabalsti, ko mācību kursa dalībniekiem izmaksājis valsts nodarbinātības dienests	10 000		

Vadošā iestāde var nolemt šim projektam piemērot KNR regulas 68.b panta 1. punktu. Tādā gadījumā dotācijas nolīgumā paredzētais maksimālais piešķirums būtu šāds:

tiešās personāla izmaksas: 30 000 EUR;

citas izmaksas: $30\,000 \times 40\% = 12\,000$ EUR.

Tā kā pabalstus, ko valsts nodarbinātības dienesti izmaksājuši dalībniekiem, var deklarēt papildus tiešajām personāla izmaksām un vienotajai likmei, kopējās atbilstīgās izmaksas būtu šādas:

kopējās izmaksas: $30\,000 + 12\,000 + 10\,000 = 52\,000$ (EUR).

3.1.2.4. KNR noteikto vienoto likmju pamatojums

Vienotās likmes, kas minētas KNR 68. panta pirmās daļas b) punktā, 68.b panta 1. punktā un 68.a panta 1. punktā, ļauj dalībvalstij izmantot likmi, kas nepārsniedz attiecīgajā pantā noteikto likmi, neveicot aprēķinu, lai noteiktu šo likmi. Tas nozīmē, ka vadošā iestāde var izmantot jebkuru likmi līdz likmei, kas minēta attiecīgajā pantā, un tai nebūs jāpamato, kāpēc šī likme tika izvēlēta, pat ja tā ir zemāka par Regulā noteikto likmi. Ja tiek izvēlēta zemāka likme, nav jāveic nekādi aprēķini.

Lemjot par piemērojamo vienoto likmi, ir jāievēro **vienlīdzīgas attieksmes princips attiecībā pret atbalsta saņēmējiem**.

3.1.2.5. Piemērošana laikā

Ar *Omnibus* regulu ieviestās izmaiņas KNR 68. pantā un jaunais KNR 68.a un 68.b pants ir piemērojami no dienas, kad ir jāsāk piemērot minēto regulu, t. i., no 2018. gada 2. augusta⁽³⁰⁾.

Šos noteikumus var izmantot darbībām, kurās potenciālie atbalsta saņēmēji vēl nav atlasīti (t. i., vai nu uzaicinājums joprojām ir atvērts, vai arī tiek izsludināts jauns uzaicinājums). Tā kā šie noteikumi sniedz vēl vairāk ieguvumu atbalsta saņēmējiem, tos var izmantot arī jau īstenojamām darbībām, ievērojot šādus kumulatīvus nosacījumus:

- atbalsta nosacījumi (pamatojoties uz jaunajiem noteikumiem) tiek ieviesti attiecībā uz nākotni, t. i., attiecībā uz darbības turpmāko īstenošanu,
- tiek ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips pret atbalsta saņēmējiem,
- attiecībā uz darbībām, kas jau tiek īstenotas un saistībā ar kurām atbalsta saņēmējs piekrīt, ka tiek mainīti nosacījumi un ka atmaksa tiks veikta, pamatojoties uz VII,

⁽³⁰⁾ Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 282. panta 1. un 2. punkts.

- ir skaidrs nošķirums starp atmaksāšanas periodu, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām (vai iepriekšējiem noteikumiem, kas saistīti ar VII), un periodu, kas balstīts uz VII, kuras ieviestas ar *Omnibus* regulu. Piemēram, ja attiecībā uz netiešajām izmaksām tiek piemērota vienota likme 15 % apmērā, pamatojoties uz atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām (KNR 68. panta pirmās daļas b) punkts), tad būtu jānosaka, ka no noteikta datuma (“datums x”, bet ne agrāk kā 2018. gada 2. augustā) netiešās izmaksas tiks aprēķinātas un atlīdzinātas, pamatojoties uz šo vienoto likmi, t. i., šī netiešo izmaksu vienotā likme tiks piemērota visām personāla izmaksām, kas radušās no tā paša datuma (“datums x”). Tas pats princips attiecas uz vienoto likmi 40 % apmērā, kas noteikta KNR 68.b panta 1. punktā, tostarp attiecībā uz iespēju deklarēt dalībniekiem izmaksātos pabalstus un algas. Piemēram, attiecībā uz ESF darbībām, kurām atbalsts, pamatojoties uz ESF regulas 14. panta 2. punktu, ir piešķirts pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā, par papildu atbilstīgajām izmaksām var deklarēt tikai tos pabalstus un algas, kas izmaksāti dalībniekiem no “datuma x”.

Piemērs

Vadošā iestāde vēlas aprēķināt darbības visas atlikušās atbilstīgās izmaksas, piemērojot vienotu likmi darbības atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām 150 000 EUR apmērā. Saskaņā ar KNR 68.b panta 1. punktu vadošā iestāde nolēmj piemērot 35 % likmi. Tas nozīmē, ka darbības kopējās atbilstīgās izmaksas būs 150 000 EUR + (150 000 EUR × 0,35) = 202 500 EUR.

Piemērs (ESI fondi): sabiedrības virzīta vietējā attīstība (SVVA)

Ņemot vērā iepriekšēju pieredzi, vadošā iestāde ir novērtējusi attiecīgās vietējās rīcības grupas (VRG) pamatdarbības un iedzīvīnāšanas izmaksu parasto daļu, salīdzinot ar izdevumiem par SVVA stratēģijā paredzēto vietējo darbību īstenošanu un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu. Lai gan ESI fondu piešķirtais atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvīnāšanai nedrīkst pārsniegt 25 % no kopējiem publiskajiem izdevumiem, kas radušies saistībā ar SVVA stratēģiju atbilstīgi KNR 35. panta 2. punktam, pieredze liecina, ka vairumā gadījumu šī procentuālā vērtība ir mazāka.

Vadošā iestāde nolēmj, ka vienotā likme īstenošanas izmaksām ir 17 % (pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu metodoloģiju, kas atbilst nosacījumiem, kuri izklāstīti KNR 67. panta 1. punkta d) apakšpunktā un 5. punkta a) apakšpunktā, taču neatbilst nosacījumiem, kuri izklāstīti KNR 68. panta pirmās daļas a) punktā, jo vienotā likme saskaņā ar KNR 35. panta 2. punktu attiecas ne tikai uz netiešajām izmaksām) no izdevumiem, kas radušies saistībā ar SVVA stratēģijā paredzēto darbību īstenošanu un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu, un ar to tiks segtas šādas izmaksas:

- pamatdarbības izmaksas (darbības izmaksas, personāla izmaksas, mācību izmaksas, ar sabiedriskajām attiecībām saistītas izmaksas, finanšu izmaksas, ar stratēģijas īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu saistītas izmaksas, sk. KNR 35. panta 1. punkta d) apakšpunktu),
- ar SVVA stratēģijas iedzīvīnāšanu saistītas izmaksas (lai atvieglotu ieinteresēto personu viedokļu apmaiņu, sniegtu informāciju un popularizētu stratēģiju, kā arī sniegtu atbalstu potenciālajiem atbalsta saņēmējiem darbību izstrādē un pieteikumu sagatavošanā, sk. KNR 35. panta 1. punkta e) apakšpunktu).

Tāpēc, ja VRG piešķirtais budžets SVVA stratēģijas darbību īstenošanai un VRG sadarbības pasākumu sagatavošanai un īstenošanai laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ir 1,5 miljoni EUR (1. veids), maksimālais pamatdarbības un iedzīvīnāšanas izmaksu budžets būtu 1,5 miljoni EUR × 17 % = 255 000 EUR (2. veids). Tādējādi kopējais VRG budžeta piešķirums ir 1,755 miljoni EUR.

Īstenošanas posmā tas nozīmē, ka, tiklīdz atbalsta saņēmējs pieprasa projektā radušos izdevumu atmaksu, VRG varēs pieprasīt 17 % no šīs summas savu pamatdarbības un iedzīvīnāšanas izmaksu segšanai.

Piemēram, ja ir radušies projekta izdevumi 1 000 EUR apmērā (1. veids), VRG var vadošajai iestādei deklarēt 1 000 EUR × 17 % = 170 EUR (2. veids) kā savas pamatdarbības un iedzīvīnāšanas izmaksas.

VRG nebūs jāiesniedz apliecinājoši dokumenti par pamatdarbības un iedzīvīnāšanas izmaksām, ko deklarē, pamatojoties uz vienoto likmi, tomēr likmes 17 % noteikšanas metodoloģijai ir jābūt pārbaudāmai.

Jāatzīmē, ka vienoto likmi var noteikt atsevišķi – tikai pamatdarbības vai iedzīvīnāšanas izmaksām.

NB! Ņemiet vērā, ka – tāpat kā sniegtajā piemērā – vienotās likmes noteikšanas metodoloģijai nav noteikti jāatbilst tai metodei, ar ko noteikta maksimālā robežvērtība (25 %). Tomēr neatkarīgi no tā, ar kādu metodoloģiju ir noteikta vienotā likme, ir jāievēro KNR 35. panta 2. punktā izklāstītie noteikumi par pamatdarbības un iedzīvināšanas izmaksu maksimālo robežvērtību.

3.2. Vienības izmaksu standarta likmes

3.2.1. Pamatprincipi

Ja piemēro vienības izmaksu standarta likmes, visas darbības atbilstīgās izmaksas vai to daļu **aprēķina**, pamatojoties uz skaitliski izteiktiem pasākumiem, ieguldījumiem, iznākumiem vai rezultātiem, ko reizina ar iepriekš noteiktām vienības izmaksu standarta likmēm. Šo iespēju var izmantot jebkāda veida projektiem vai to daļai, ja ir iespējams definēt uz pasākumu attiecināmo daudzumu un vienības izmaksu standarta likmes. Vienības izmaksu standarta likmes parasti piemēro vienkārši identificējamiem daudzumiem.

Par vienības izmaksu **pamatu var noteikt procesu**, kura mērķis ir, izmantojot vislabāko tuvināšanas metodi, segt darbības veikšanas faktiskās izmaksas. Tas var būt arī **balstīts uz rezultātu** (iznākums vai rezultāts/nodevums) vai definēts gan attiecībā uz procesu, gan rezultātu. Turklāt attiecībā uz dažādām aktivitātēm darbības satvarā var definēt dažādas vienības izmaksas.

Vadošajām iestādēm būtu jāņem vērā revīzijas izsekojamība, izvēloties vienības izmaksas starp tām, kas balstītas uz procesu, un tām, kas balstītas uz iznākumu.

Piemērs (ESF)

a) Vienības izmaksas, kas balstītas uz procesu. Atbilstīgās izmaksas par padziļinātām mācībām IT jomā 1 000 stundu garumā 20 dalībniekiem var aprēķināt, pamatojoties uz mācību izmaksām stundā, ko reizina ar dalībnieku mācību stundu skaitu. Vadošā iestāde mācību izmaksas par vienu stundu ir definējusi iepriekš, un tās ir norādītas atbalsta nosacījumu dokumentā.

Piemēram, pieņemot, ka vadošās iestādes noteiktās mācību izmaksas ir 7 EUR stundā par vienu dalībnieku, maksimālā projektam piešķirtā dotācija būs $1\ 000\ stundas \times 20\ dalībnieki \times 7\ EUR/h\ par\ dalībnieku = 140\ 000\ EUR$.

Darbības beigās galīgās atbilstīgās izmaksas tiks noteiktas, pamatojoties uz faktisko mācību stundu skaitu katram dalībniekam (var iekļaut dažus attaisnotus kavējumus), ņemot vērā dalībnieku faktisko līdzdalību un novadītos kursus. **Taču joprojām būs jāsigatavo arī precīzas dalībnieku apmeklējuma lapas, kurās sīki izklāstīti mācību pasākumi un apliecināta dalībnieku faktiskā klātbūtne.**

Ja galu galā mācībās būs piedalījušies tikai 18 dalībnieki un sešu dalībnieku mācību stundu skaits būs 900, piecu dalībnieku – 950, piecu – 980 un divu – 1 000, kopējais stundu skaits $\times$ dalībnieki būs

$900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1\ 000 \times 2 = 17\ 050$ (kopā mācību stundas 18 dalībniekiem).

Atbilstīgie izdevumi būs: $17\ 050\ mācību\ stundas \times 7\ EUR = 119\ 350\ EUR$.

b) Vienības izmaksas, kas balstītas uz rezultātiem. Padziļinātas mācības IT jomā 1 000 stundu garumā veido 5 moduļi, katrā pa 200 stundām. Lai noteiktu kopējās izmaksas par šo IT apmācību 25 dalībniekiem, tika izmantota taisnīga, godīga un pārbaudāma metodoloģija saskaņā ar KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunktu. Kopējās izmaksas, 140 000 EUR, pēc tam tika attiecinātas uz veiksmīgajiem dalībniekiem. Ņemot vērā vēsturisko neveiksmju līmeni 20 % (t. i., 5 dalībnieki), vienības izmaksas vienam dalībniekam un veiksmīgi pabeigtam modulim būtu $140\ 000\ EUR / 20\ dalībnieki / 5\ moduļi = 1\ 400\ EUR$ (vienības izmaksas vienam dalībniekam par veiksmīgi pabeigtu moduli).

Revīzijas izsekojamības nolūkā būtu nepieciešams dokuments, kas apliecina dalībnieka atbilstību, un sertifikāts par veiksmīgi pabeigtu moduli vai kursu. Nav vajadzīgas darba laika uzskaites tabulas.

Piemērs (ELFLA, pamatojoties uz iznākumu). Saņēmējs (reģionālā palāta) organizē konsultāciju pakalpojumu reģiona mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Šo pakalpojumu sniedz reģionālās palātas konsultanti. Pamatojoties uz palātas konsultāciju nodaļas iepriekšēju uzskaiti, ir aprēķināts, ka šāda pakalpojuma izmaksas ir 350 EUR dienā. Dotācija tiks aprēķināta, pamatojoties uz šādu formulu: dienu skaits × 350 EUR. **Taču joprojām būs vajadzīgi arī precīzi kontrolsaraksti, kuros sīki izklāstīti konsultāciju pasākumi un konsultantu klātbūtne.**

Piemērs (ESF, pamatojoties uz iznākumu). Darba meklētāju atbalsta programmu, kas ilgst 6 mēnešus ("darbība"), var finansēt, pamatojoties uz vienības izmaksu standarta likmēm (piem., 2 000 EUR par dalībnieku), ko piemēro katram no 20 darbības dalībniekiem, kuri sāk darba attiecības un tās saglabā iepriekš noteiktu laikposmu, piemēram, 6 mēnešus. Vienības izmaksas 2 000 EUR vienam veiksmīgam dalībniekam tika noteiktas, ņemot vērā izmaksas attiecībā uz visiem dalībniekiem. Tādējādi summa sedz arī izdevumus par neveiksmīgiem dalībniekiem.

Maksimālās darbībai piešķirtās dotācijas summas aprēķins: 20 dalībnieku × 2 000 EUR par darbavietu = 40 000 EUR.

Galīgās atbilstīgās izmaksas aprēķina, pamatojoties uz darbības faktisko iznākumu: ja darbu atrod un darbavietu noteiktajā periodā saglabā tikai 17 dalībnieki, galīgās atbilstīgās izmaksas, kas tiks ņemtas vērā, izmaksājot atbalsta saņēmējam dotāciju, būs 17 × 2 000 EUR = 34 000 EUR.

Piemērs (ELFLA, pamatojoties uz iznākumu). "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā" (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 21. pants)

Meža tiesiskais valdītājs saņems atbalstu 7 gadus ilgai 3 hektārus lielas meža platības apmežošanai un uzturēšanai. Izmaksas (apmežošana un apsaimniekošana) vadošā iestādē ir definējusi iepriekš, ņemot vērā meža veidu. Izmantotā metodoloģija tiks iekļauta lauku attīstības programmā. Vienības izmaksas ir šādas: meža ierīkošana – 2 000 EUR/ha, apsaimniekošana – pirmajā gadā 600 EUR/ha un turpmākajos gados 500 EUR/ha.

Tādējādi kopējās atbilstīgās izmaksas būs:

$3 \text{ ha} \times 2\,000 \text{ EUR/ha} + 3 \text{ ha} \times 600 \text{ EUR/ha} + (3 \text{ ha} \times 500 \text{ EUR/ha}) \times 6 \text{ gadi} = 16\,800 \text{ EUR}$

Piemērs (EJZF, balstīts uz procesu): datu vākšana (kuģa izmaksas)

Dienas likmes kuģu izmantošanai aprēķina, pamatojoties uz vēsturiskajiem datiem (iepriekšējo gadu vidējiem rādītājiem). Pēc tam projektam piešķirto dienu skaitu apliecina kuģa žurnāli.

3.2.2. Personāla izmaksas, kas aprēķinātas pēc stundas likmes (KNR 68.a panta 2., 3. un 4. punkts)

Stundas likmes aprēķins

KNR 68.a panta 2., 3. un 4. punktā ir paredzēta īpaša metode personāla izmaksu aprēķināšanai⁽³¹⁾. Saskaņā ar šo pantu personāla izmaksas var noteikt, aprēķinot stundas likmi, ko aprēķina šādi:

$$\text{Personāla izmaksas stundā} = \frac{\text{jaunākās dokumentētās darbaspēka gada bruto izmaksas}}{1\,720}$$

Pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā šī metode personāla izmaksu aprēķināšanai jau bija paredzēta KNR 68. panta 2. punktā. Tomēr ar *Omnibus* regulu šajā noteikumā tika ieviestas turpmākas izmaiņas (tagad pārcelts uz jauno KNR 68.a panta 2., 3. un 4. punktu), lai precizētu tā piemērošanu un ļautu to izmantot personām, kuras strādā nepilnu slodzi.

⁽³¹⁾ Personāla izmaksas var noteikt arī ar citu metodoloģiju, kas izklāstīta KNR, piemēram, vienības izmaksas ar citu saucēju, nevis 1 720 stundas, varētu noteikt, pamatojoties uz KNR 67. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 5. punktu.

Aprēķinātās personāla izmaksas, kā minēts iepriekš, attiecas uz darbības īstenošanu. Jēdziens “darbības īstenošana” attiecas uz visiem darbības posmiem. Nav paredzēts izslēgt ar konkrētiem darbības posmiem saistītas personāla izmaksas.

Saucējs, t. i., 1 720 stundas, ir gada standarta “darba laiks”, un šo vērtību var izmantot tieši – uz dalībvalsti neattiecas prasība veikt jebkādus aprēķinus. Šis skaitlis ir balstīts uz dalībvalstu vidējo nedēļas darba laiku, kas reizināts ar 52 nedēļām un no kura atskaitīts ikgadējais apmaksātais atvaļinājums un gada vidējās svētku dienas.

Skaitītājs tomēr ir jāpamato. KNR attiecas uz “jaunākajām dokumentētajām darbaspēka gada bruto izmaksām”. Tomēr KNR **nav definētas darbaspēka bruto izmaksas**. Saskaņā ar KNR 65. panta 1. punktu KNR valsts atbilstības noteikumos būs jādefinē, ko sedz darbaspēka gada bruto izmaksas, ņemot vērā parasto uzskaites praksi (sk. 4.2.2. iedaļu)⁽³²⁾ un valsts noteikumus (piem., valsts noteikumos var noteikt, ka izdevumi par pārvietošanos uz darbu ir daļa no darbaspēka bruto izmaksām).

Regula attiecas uz stundas tarifa aprēķinu, izmantojot “**jaunākās**” dokumentētās darbaspēka gada bruto izmaksas. Tas nozīmē, ka izmantotajiem datiem ir jābūt jaunākajiem pieejamajiem datiem. Tādējādi aprēķina metode, kuras pamatā ir saņēmēja vēsturiskie dati, parasti nav būtiska. KNR 68.a panta 2. punktā termina “jaunākās” mērķis ir pārliecināties, vai izmantotie dati ir pietiekami jauni, t. i., norādoši uz faktiskajām personāla izmaksām.

Darbaspēka gada bruto izmaksām **nav jāattiecas uz kalendāro gadu vai finanšu gadu** (piem., tie varētu būt dati par periodu no 2015. gada oktobra līdz 2016. gada septembrim). Svarīgi ir tas, ka darbaspēka bruto izmaksas aptver visu 12 mēnešu periodu. Tas var būt 12 mēnešu periods pirms (darbības vai programmas) pārskata perioda beigām, 12 mēnešu periods pirms dotācijas nolīguma vai iepriekšējā kalendārā gada 12 mēnešu periods. Saskaņā ar KNR 68.a pantu, ja dati par pilnu 12 mēnešu periodu nav pieejami:

- tos var iegūt no pieejamām dokumentētām darbaspēka bruto izmaksām (piem., vadošā iestāde varētu ņemt datus par darbinieku, par kuru ir pieejami 4 mēnešu dati, un ekstrapolēt tos darbaspēka gada bruto izmaksās, attiecīgā gadījumā – ņemot vērā tādus aspektus kā tiesību aktos noteiktās atvaļinājumu piemaksas vai tā dēvētos 13. mēneša prēmiju maksājumus),
- tos var ekstrapolēt no darba līguma, ņemot vērā atbilstīgo darba devēju sociālās iemaksas un visus citus obligātos maksājumus,
- tie var izrietēt no koplīgumiem.

Darbaspēka gada bruto izmaksas var balstīt uz šīs personas faktiskajām darbaspēka izmaksām. Attiecībā uz mēnešiem ar nepilnīgiem datiem var izmantot ekstrapolētas vērtības, lai iegūtu labas kvalitātes 12 mēnešu perioda faktisko izmaksu aprēķinu.

Darbaspēka gada bruto izmaksu pamatā varētu būt arī vidējās darbaspēka izmaksas par lielāku darbinieku grupu, piemēram, kas atbilst tai pašai summai vai līdzīgām vērtībām un aptuveni korelē ar darbaspēka algas līmeni.

Jaunākās darbaspēka gada bruto izmaksas **ir jādokumentē**: to var izdarīt, izmantojot kontus, algu pārskatus, atsaucoties uz publiski pieejamiem līgumiem vai dokumentiem utt. Tiem nav jāveic *ex ante* revīzija, taču tiem ir jābūt revidējamiem.

Īpašās situācijās stundas tarifa apmēru var noteikt arī pēc projekta sākuma. To var noteikt, piemēram, tad, kad nodarbināta persona iesaistās projektā (darba līguma parakstīšana vai darbinieka norīkojuma maiņa) vai kad atbalsta saņēmējs ziņo vadošajai iestādei par savām izmaksām. Tomēr šajā gadījumā dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi, ir jāprecizē arī šīs metodoloģijas izmantošana.

3.2.3. **Atbilstīgo personāla izmaksu noteikšana, izmantojot aprēķināto stundas likmi**

Nostrādāto stundu skaits ir jānosaka saskaņā ar attiecīgās darbības programmas atbilstības noteikumiem. Aprēķinot un deklarējot atbilstīgās personāla izmaksas, būtu jāņem vērā tikai nostrādātās stundas. Piemēram, ikgadējais atvaļinājums jau ir iekļauts personāla stundas izmaksu aprēķinā. Slimības atvaļinājumu var deklarēt kā personāla izmaksas, ja

⁽³²⁾ Pamatojoties uz ETS regulas 1299/2013 18. panta 1. punktu, Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 481/2014 3. pantā ir noteikti īpaši noteikumi par personāla izmaksu izdevumu atbilstību, lai norobežotu saņēmēja nodarbinātā personāla darbaspēka bruto izmaksu saturu.

attiecīgās izmaksas sedz atbalsta saņēmējs (t. i., tās ir radušās saņēmējam). Ja izmaksas sedz trešā persona (piem., tādas kā ilgtermiņa slimības atvaļinājums, kura izmaksas sedz sociālā nodrošinājuma sistēma) vai apmaksāta atvaļinājuma vai prombūtnes gadījumā (piem., neattaisnotas prombūtnes gadījumi), par kuru nav jāmaksā saņēmējam, **attiecīgās nestrādātās stundas/dienas nevajadzētu ņemt vērā, nosakot atbilstīgās personāla izmaksas, kuras var deklarēt**. Tas tā ir tāpēc, ka šajos gadījumos atbalsta saņēmējam nav radušās izmaksas. Tomēr, ja rodas papildu personāla izmaksas saistībā ar tādas personas aizstāšanu, kura atrodas slimības atvaļinājumā (vai cita veida atvaļinājumā), šīs personāla izmaksas ir atbilstīgas (t. i., attiecīgās nostrādātās stundas tiek ņemtas vērā atbilstīgo personāla izmaksu aprēķinā).

Saskaņā ar KNR 68.a panta 3. punktu, deklarējot faktiski nostrādātās stundas, to skaits nedrīkst pārsniegt stundas, kas izmantotas aprēķina metodē, kuras pamatā ir KNR 68.a panta 2. punkts. Tas nozīmē, ka tad, ja kā saucējs ir izmantots 1 720, deklarētās stundas nedrīkst pārsniegt 1 720. Tādējādi 1 720 stundas ir maksimālais stundu skaits, kuras var deklarēt par darbu darbībā 12 mēnešu periodā. Ja kā saucēju izmanto proporciju no 1 720, piemēro to pašu principu (piem., darbiniekiem, kuru nepilnas slodzes līgums ir 50 %, saucējs būtu 860 stundas; tādējādi 860 ir maksimālais stundu skaits, ko var deklarēt attiecībā uz konkrēto personālu; personālam, kurš norīkots darbam vairākās darbībās, maksimuma noteikšana ir jāpiemēro proporcionāli katrai darbībai).

Kā īpaši norādīts 68.a panta 3. punkta otrajā daļā, tas neattiecas uz ETS attiecībā uz nepilna laika norīkojumiem darbībā, kur stundas likmi var reizināt ar faktiski nostrādātajām stundām, un tādējādi tās var pārsniegt 1 720 stundas.

Izmantojot 1 720 stundu noteikumu, iegūtā stundas likme ir jāuzskata par vienības izmaksām. Šīs vienības izmaksas var izmantot, lai atmaksātu izdevumus par personāla izmaksām, vai arī tās var izmantot, lai aprēķinātu visas netiešās izmaksas (piem., piemērojot vienoto likmi 15 % saskaņā ar 68. panta pirmās daļas b) punktu) vai pat visas pārējās atlikušās atbilstīgās izmaksas (piemērojot 40 % vienoto likmi saskaņā ar 68.b panta 1. punktu). Arī kopējo summu, kas definēta pēc šādas vienotas likmes piemērošanas, uzskata par vienības izmaksām.

Ja projektu īsteno vairākus gadus, vadošā iestāde, saņemot jaunus datus, drīkst nolemt, ka **personāla izmaksu stundas likme ir jāatjaunina**, vai arī izmantot to pašu likmi visā īstenošanas periodā. Ja īstenošanas periods ir sevišķi ilgs, laba prakse būtu noteikt starposma periodus, kad personāla izmaksu stundas likmi varētu pārskatīt, norādot pārskatīšanas veidu.

3.2.4. **Personāls, kas darbībā strādā nepilnu darba laiku uz noteiktu laiku mēnesī**

KNR 68.a panta 5. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja darbinieki norīkojumā strādā nepilnu darba laiku, bet ar noteiktu procentuālo darba laika daļu mēnesī, nav vajadzīga darba laika uzskaites sistēma, lai pārbaudītu nostrādāto stundu skaitu. Tomēr darba devējam būtu jāizsniedz dokuments, kurā norādīts procentuāli noteiktais laiks, kas mēnesī ir nostrādāts attiecībā uz konkrēto darbību, un šo procentuālo daļu var izmantot, lai aprēķinātu atbilstīgās personāla izmaksas. Šo procentuālo laika daļu var noteikt arī darba līgumā. Piemēram, ja persona projektā strādā 60 % no darba laika, attiecīgās personas atbilstīgās tiesās personāla izmaksas var aprēķināt, reizinot darbaspēka bruto izmaksas (pamatojoties vai nu uz faktiskajām izmaksām, vai aprēķinātajām vienības izmaksām) ar 60 %.

3.2.5. **Piemērošana laikā**

Ar *Omnibus* regulu ieviestās izmaiņas 1 720 stundu metodoloģijā ir piemērojamas no dienas, kad ir jāsāk piemērot minēto regulu, t. i., no 2018. gada 2. augusta. Tomēr vadošā iestāde to var piemērot notiekošajām darbībām, ja tiek ievēroti noteikti nosacījumi (sk. 3.1.2.5. iedaļu).

Piemērs (ERAF): konkrētos uz MVU vērsto projektos, kas īstenojami pētniecības un izstrādes, kā arī inovācijas jomās, personāla izmaksas bieži vien ir galvenais elements. Vienības izmaksu standarta likmju piemērošana šiem MVU ir noderīgs vienkāršojums. Šajā gadījumā pasākumu vienības izmaksas izsaka kā stundas likmi, ko piemēro darbinieku faktiski nostrādātajām stundām. Atbalsta nosacījumu dokumentā ir iepriekš definēts, ka tajā ir paredzēta maksimālā finansiālās palīdzības summa, kas vienāda ar maksimālo pieļaujamo nostrādāto stundu skaitu, ko reizina ar vienības izmaksām (aprēķinātās attiecīgo darbinieku izmaksas).

Lai segtu faktiskās izmaksas, izmantojot vislabāko tuvināšanas metodi, un ņemtu vērā atšķirības starp reģioniem un nozarēm, standarta vienības izmaksas definē kā personāla izmaksas stundā, izmantojot šādu formulu:

personāla izmaksas stundā = gada bruto alga (ieskaitot ar likumu noteiktās nodokļu iemaksas), ko daļa ar vidējo likumā noteikto darba stundu skaitu (ņemot vērā ikgadējo atvaļinājumu).

Piemēram: personāla izmaksas stundā = 60 000 EUR / (1 980 stundu – 190 stundu ikgadējā atvaļinājuma) = 60 000 / 1 790 = 33,52 EUR/h.

Darbībai piešķiramo finansiālo palīdzību aprēķina kā stundas likmi, ko reizina ar faktisko un pārbaudīto nostrādāto stundu skaitu. Tāpēc MVU ir jāglabā visi apliecinātie dokumenti par projekta darbinieku nostrādātajām stundām un vadošajai iestādei ir jāglabā visi dokumenti, ar ko pamato personāla izmaksas par stundu. Principā pārbaudīto nostrādāto stundu skaita samazinājums samazina arī galīgo izmaksājamo summu.

Alternatīvs piemērs: iepriekš aprakstītā situācija, taču šajā gadījumā personāla izmaksas stundā aprēķina, pamatojoties uz KNR 68.a panta 2. punktu.

Personāla izmaksas stundā = pēdējā dokumentētā gada bruto alga (ieskaitot ar likumu noteiktās nodokļu iemaksas), ko daļa ar 1 720 stundām.

Piemēram: stundas likme = 60 000 EUR / 1 720 stundas = 60 000 / 1 720 = 34,88 EUR/h.

3.3. Fiksētas summas

3.3.1. Pamatprincipi

Fiksētu summu gadījumā visas darbības vai projekta atbilstīgās izmaksas vai to daļas aprēķina, pamatojoties uz iepriekš noteiktu summu, kuru vadošā iestāde⁽³³⁾ ir pienācīgi pamatojusi un kura tiek maksāta, ja ir pabeigtas iepriekš definētas darbības un/vai sasniegts noteikts iznākums.

Fiksētas summas var būt piemērotas gadījumā, kad vienības izmaksu standarta likmes nav piemērots risinājums, piemēram, instrumentu kopas izstrādes gadījumā, neliela vietēja semināra organizēšanas gadījumā.

Dažos gadījumos vadošās iestādes var atturēties no fiksētu summu izmantošanas saistībā ar to, ka mērķuzdevumi parasti tiek uzskatīti vai nu par sasniegtiem, vai nesasniegtiem, un tā rezultātā var rasties divnozīmīga situācija attiecībā uz maksājumu vai arī situācija, kurā maksājums nav iespējams saistībā ar to, ka mērķuzdevums nav sasniegts pilnībā. Tomēr šādu situāciju iespējamību var mazināt, iekļaujot pakāpeniskus maksājumus, kas saistīti ar noteiktu iepriekš definētu starpposma mērķrādītāju sasniegšanu.

3.3.2. Izmaiņas, kas ieviestas ar Omnibus regulu, un to piemērošana laikā

Pirms Omnibus regulas stāšanās spēkā fiksētu summu izmantošana bija ierobežota līdz summām, kas nepārsniedz 100 000 EUR attiecībā uz valsts ieguldījumu. Lai atvieglotu fiksētu summu izmantošanu, ar Omnibus regulu šis ierobežojums tika svītrots. Tas nozīmē, ka ar Omnibus regulas stāšanos spēkā vadošā iestāde var noteikt fiksētas summas, ja publiskais atbalsts pārsniedz 100 000 EUR.

3.3.3. Fiksētu summu piemēri

Piemērs (ERAF). Lai veicinātu vietējo ražojumu pārdošanu, nelielu uzņēmumu grupa vēlas kopīgi piedalīties komerciālā gadatirgū.

Mazo darbības izmaksu dēļ vadošā iestāde nolēmj aprēķināt publisko atbalstu, izmantojot fiksētu summu. Tāpēc uzņēmumu grupu lūdz iesniegt budžetu, kurā ietvertas stenda īres, ierīkošanas un uzturēšanas izmaksas. Pamatojoties uz šo priekšlikumu, tiek noteikta fiksēta summa 20 000 EUR apmērā. Maksājumu atbalsta saņēmējam veiks, pamatojoties uz apliecinājumu par dalību gadatirgū. Apstiprinātais budžets (20 000 EUR) būtu jāglabā revīzijas vajadzībām (fiksētas summas *ex ante* aprēķina pārbaudei).

Piemērs (ESF). NVO, kuras pārziņā ir bērnu aprūpes iestādes, ir vajadzīga palīdzība jauna pasākuma sākšanai. Tā ietver fiksētu summu, iesniedzot sīki izstrādāta budžeta projektu, kurā norādīts finansējums, kas vajadzīgs pasākuma sākšanai un vienu gadu ilgai īstenošanai. Pēc pirmā darbības gada pasākumu plānots nodrošināt patstāvīgi. Piemēram, fiksēta summa segtu izdevumus saistībā ar darba algu vienam darbiniekam, kurš vienu gadu pieskatīs bērnus; jaunās iekārtas amortizācijas un jaunā pasākuma reklāmas izmaksas; pasākuma netiešos pārvaldības izdevumus, grāmatvedības izmaksas, izdevumus par ūdeni, elektrību, apkuri, īri u. c.

Pamatojoties uz sīki izstrādātu budžeta projektu, vadošā iestāde piešķir fiksētu summu 47 500 EUR apmērā, kas sedz visas uzskaitītās izmaksas. Darbības beigās šī summa, pamatojoties uz iznākumu, tiktu izmaksāta NVO; ja papildus iepriekšējam bērnu skaitam tiktu pieskatīts noteikts (10) bērnu skaits. Tāpēc nebūtu jāpamato faktiskās izmaksas, kas radušās saistībā ar šo pasākumu.

⁽³³⁾ ETS gadījumā tā ir uzraudzības komiteja.

Tomēr tas nozīmē, ka tad, ja būtu pieskatīti tikai deviņi bērni, atbilstīgās izmaksas būtu nulle un fiksētā summa netiktu izmaksāta. Lai šādas situācijas iespējamību mazinātu, dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi, varētu noteikt starpposma mērķrādītāju – ja pieskatīti 5 bērni, tiks izmaksāta puse no kopējās summas (23 750 EUR).

Piemērs (ESF). NVO plāno organizēt vietēju semināru un izstrādāt metodiskos līdzekļus par romu kopienas sociāli ekonomisko stāvokli kādā dalībvalsts reģionā. Atbalsta nosacījumu dokumentā būs iekļauts sīki izstrādāts budžeta projekts un norādīti dotācijas mērķi: 1) semināra organizēšana un 2) metodisko līdzekļu izstrāde, lai pievērstu reģiona darba devēju uzmanību konkrētajām romu problēmām.

Ņemot vērā darbības apmēru un mērķi (neliela darbība, kuras izmaksas ir grūti izteikt skaitļos, izmantojot vienības izmaksu standarta likmes), kā arī atbalsta saņēmēja veidu (vietējā NVO), vadošā iestāde nolemj izmantot fiksētas summas procedūru.

Lai aprēķinātu fiksēto summu, vadošā iestāde pieprasīs sīki izstrādāta budžeta projektu katrai darbībai: pēc pārrunām par sīki izstrādāta budžeta projektu fiksēto summu nosaka šādi: kopējo summu 45 000 EUR sadala divos projektos: 25 000 EUR semināram un 20 000 EUR instrumentu kopai.

Ja būs izpildīti atbalsta nosacījumu dokumentā paredzētie noteikumi (semināra organizēšana, instrumentu kopas izstrāde), darbības noslēgumā šos 45 000 EUR uzskatīs par atbilstīgām izmaksām. Dotācijas saņemšanai vajadzīgajos apliecinātajos dokumentos (kas pēc tam glabājami arhīvā) ir uzskatāmi jāparāda, ka seminārs tika organizēts un instrumenta kopas izstrāde ir pabeigta.

Ja būs īstenots tikai viens no projektiem (piem., seminārs), dotāciju samazinās un izmaksās tikai attiecīgo daļu (25 000 EUR), ņemot vērā atbalsta nosacījumu dokumentā paredzēto vienošanos.

Piemērs (ELFLA). “Lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmas” (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 16. pants)

Lauksaimnieku grupas dalībnieki ir saņēmuši atbalstu pirmreizējai dalībai atzītā kvalitātes shēmā un vēlas organizēt savu ražojumu reklāmas pasākumu. Vadošā iestāde ir aprēķinājusi pasākuma izmaksas kā fiksētu summu (piem., 15 000 EUR semināram ar vismaz 50 dalībniekiem). Lauksaimnieku grupai ir jāiesniedz pierādījumi par pasākuma īstenošanu un dalībnieku skaitu (par vismaz 50 dalībniekiem).

Piemērs (ELFLA): atbalsts ražotāju organizāciju (RO) ražošanas un tirdzniecības plānu sagatavošanai

Fiksētā summa (maksājama tad, kad plāns ir apstiprināts) tiek noteikta, balstoties uz vēsturiskajiem datiem (ražotāju organizāciju jaunākā iesniegtā informācija par stundām un citām izmaksām). Programmu sagatavošana tiek sadalīta dažādās aktivitātēs, lai iegūtu vidējās izmaksas, kuras pēc tam reizina ar piemērojamo atbalsta intensitāti.

3.4. Īpašais gadījums attiecībā uz vienotajām likmēm tehniskajai palīdzībai

3.4.1. Darbības joma

Pēc *Omnibus* regulas stāšanās spēkā Komisija izmantoja jauno pilnvarojumu, kas paredzēts saskaņā ar KNR 67. panta 5.a punktu, lai definētu vienotas likmes finansējumu vadošo iestāžu veiktai izmaksu atmaksai vienam vai vairākiem atbalsta saņēmējiem par darbībām, kas finansētas saskaņā ar tehniskās palīdzības (TP) prioritāro virzienu. Attiecīgā **Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 2019/1867** ⁽³⁴⁾, kas stājusies spēkā 2019. gada 9. novembrī.

⁽³⁴⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/1867 (2019. gada 28. augusts), ar ko, nosakot vienotas likmes finansējumu, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, sk. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2019/1867/oj?locale=lv.

ESF, ERAF, Kohēzijas fondam un ELFLA vienotā likme, ko izmanto, lai aprēķinātu ar tehnisko palīdzību saistītos izdevumus, ir noteikta 4 % apmērā no citiem izdevumu veidiem. ERAF programmām, ko īsteno saskaņā ar ETS un EJZF, vienotā likme ir 6 %. Šīs vienotās likmes var piemērot tikai to darbību izdevumiem, kuri ietilpst programmas prioritārajos virzienos, izņemot tehnisko palīdzību, par kuru ir veiktas pārvaldības pārbaudes, vai ELFLA gadījumā, pamatojoties uz tiem lauku attīstības darbību pasākumiem, kuri nav tehniskā palīdzība un attiecībā uz kuriem ir veiktas saistītās administratīvās pārbaudes un kuri ir deklarēti, sākot no lauksaimniecības finanšu gada, t. i., no 2019. gada 16. oktobra, vai no jebkura nākamā lauksaimniecības finanšu gada. Tādējādi darbības programmas, ko veido vienīgi tehniskā palīdzība, neietilpst šīs deleģētās regulas darbības jomā.

Jāatzīmē, ka izdevumi, kurus var iekļaut vienotās likmes aprēķināšanas bāzē, attiecas uz atbilstīgo maksājumu pieprasījumu kopējo vērtību, pat ja ne visi rēķini bijuši iekļauti administratīvajās pārbaudēs, saskaņā ar 1.7. punktu norādījumos par pārvaldības pārbaudēm dalībvalstīm (EGESIF 14-0012_02), kas ļauj pārbaudīt atbalsta saņēmēja atmaksas pieteikumu, pamatojoties uz izdevumu pozīciju paraugu.

Vienoto likmi var piemērot no pārskata gada, kas sākas no 2019. gada 1. jūlija, vai, ELFLA gadījumā, no lauksaimniecības finanšu gada, kas sākas no 2019. gada 16. oktobra, vai no jebkura nākamā lauksaimniecības finanšu gada. Lai piemērotu vienoto likmi, programmā nav jāveic grozījumi, izņemot ELFLA gadījumā, kad šī informācija ir jāiekļauj turpmākajās programmas izmaiņās.

Vienotas likmes finansējuma izvēli nosaka dalībvalsts. Tomēr, lai nepieļautu to pašu izdevumu dubultas finansēšanas risku, ja tiek piemērota šī metode, tai ir jābūt vienīgajam veidam, kā atmaksāt tehniskās palīdzības izmaksas līdz programmas noslēgumam⁽³⁵⁾. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāpaziņo Komisijai par savu izvēli izmantot šo atmaksas veidu, attiecīgā gadījumā – kopā ar savu pirmo maksājuma pieteikumu, ja tiek piemērota šī vienotā likme.

3.4.2. **Maksājumu pieteikumi un atmaksāšana**

Pamats šīs vienotās likmes piemērošanai ir izdevumi, par kuriem veiktas pārvaldības pārbaudes laikā pēc Deleģētās regulas (ES) 2019/1867 stāšanās spēkā (t. i. pēc 2019. gada 9. novembra) un pārskata gadā, sākot no 2019. gada 1. jūlija. Uz izdevumiem, par kuriem pārvaldības pārbaudes ir pabeigtas pirms 2019. gada 9. novembra, šis pamatojums neattiecas. Šis beigu datums (2019. gada 9. novembris) neattiecas uz dienu, kad maksājumu pieteikums tika iesniegts Komisijai. ELFLA gadījumā pamats šīs vienotās likmes piemērošanai ir izdevumi, uz kuriem attiecas administratīvās pārbaudes un kuri ir deklarēti Komisijai par lauksaimniecības finanšu gadu, kas sākas 2019. gada 16. oktobrī, vai par jebkuru nākamo lauksaimniecības finanšu gadu.

Ja summas nav iekļautas kontos saistībā ar to notiekošo novērtējumu, ko veic saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu, tās var iekļaut turpmākajā maksājuma pieteikumā un arī iekļaut vienotās likmes aprēķināšanas bāzē, ja novērtējums ir pozitīvs un (papildu) pārvaldības pārbaudes ir notikušas pēc 2019. gada 9. novembra.

Dalībvalstīm ir jāspēj pierādīt, ka vienoto likmi piemēro tikai tiem izdevumiem, kas atbilst šiem nosacījumiem. To varētu izdarīt vadošās iestādes un/vai maksājumu aģentūras IT sistēmā.

Var gadīties, ka vienā maksājuma pieteikumā ir iekļauti izdevumi, par kuriem pēc 2019. gada 9. novembra veiktas pārvaldības pārbaudes (bāze vienotās likmes piemērošanai attiecībā uz TP), un izdevumi, kuru pārvaldības pārbaudes līdz attiecīgajai dienai jau bija pabeigtas. Šādi izdevumi nav diferencēti īpašajā IT sistēmā (SFC). Dalībvalsts pienākums ir nodrošināt, lai vienotā likme tiktu piemērota tikai tad, ja bāze ir noteikta pareizi, uzraudzīt maksājuma pieprasījumā iekļautās TP summas un nodrošināt, lai netiktu pieļauta dubulta finansēšana. Iespējamais risinājums būtu iesniegt divus atsevišķus maksājumu pieteikumus, lai nodrošinātu skaidru revīzijas izsekojamību.

Komisija atmaksās maksājumu pieteikumus, tostarp summas, kuras vadošā iestāde vai maksājumu aģentūra aprēķinājusi, piemērojot noteikto likmi (attiecīgi 4 % vai 6 %), tāpat kā jebkuru citu maksājuma pieteikumu.

Saskaņā ar valsts līmeņa vienošanos kopējo summu var izmaksāt vienam vienīgam atbalsta saņēmējam vai sadalīt pa vairākiem saņēmējiem. Tomēr tā nevar pārsniegt robežvērtību 4 % (vai attiecīgi – 6 %). Saskaņā ar Savienības noteikumiem šāda sadalīšana nav jāpamato.

Šo atmaksāšanas metodi var piemērot arī vairāku fondu programmām, pat ja prioritārais virziens vai virzieni, kas nodrošina izdevumu bāzi, saņem atbalstu no tāda fonda, kas nav fonds, kurš atbalsta šādu tehniskās palīdzības prioritāti.

⁽³⁵⁾ ELFLA gadījumā šī metodoloģija ir jāpiemēro visu attiecīgo finanšu gadu.

3.4.3. **Vienotās likmes ietekme uz TP piešķiršanu saistībā ar darbības prioritārajiem virzieniem / lauku attīstības programmu**

Deleģētajā regulā 2019/1867 noteiktā likme tiks piemērota programmas tehniskās palīdzības piešķiršanas darbības jomas robežās. Tas nozīmē, ka TP atmaksas izmantošana, pamatojoties uz vienoto likmi, neietekmē tehniskās palīdzības piešķirumus, kā noteikts attiecīgajās programmās. Šajā saistībā programmas vadībai, lemjot par TP vienotās likmes atlīdzības piemērotību savai programmai, būtu pienācīgi jāņem vērā gan to pieejamo prioritāšu, kas nav TP, piešķiršana, kas ir pamats vienotās likmes piemērošanai, gan pieejamās tehniskās palīdzības prioritātes piešķiršana. Tādējādi, ja:

- piešķirtās tehniskās palīdzības apjoms, kas vēl nav iekļauts programmas maksājuma pieteikumā, ir mazāks nekā 4 % (attiecīgi – 6 %) no atlikušā programmas piešķiruma, kas nav piešķirums TP:
  - tehniskās palīdzības izdevumi tiktu atlīdzināti, līdzko tiktu sasniegta kopējā DP piešķirtā tehniskās palīdzības summa. Atmaksāšana nenotiktu par TP, kas pārsniegtu šo piešķirumu,
- piešķirtās tehniskās palīdzības apjoms, kas vēl nav iekļauts programmas maksājuma pieteikumā, veido vairāk nekā 4 % (attiecīgi 6 %) no atlikušā programmas piešķiruma, kas nav TP:
  - vienotas likmes kompensācija nenodrošinātu pilnīgu TP piešķiruma apgūšanu, jo tehniskās palīdzības izdevumu atlīdzināšanai tiktu izmantota vienīgi vienotā likme, kas noteikta Deleģētajā regulā 2019/1867 (šo vienotās likmes atmaksas veidu nevar apvienot ar TP atmaksu saskaņā ar faktiskajām izmaksām).

3.4.4. **Revīzijas izsekojamība un korekciju ietekme**

Piemērojams KNR 125. panta 4. punkta a) apakšpunkts un Regulas (ES) Nr. 1306/2013 un 59. pants. Vadošajai iestādei vai maksājumu aģentūrai (ELFLA gadījumā) ir:

- jānodrošina, ka visi izdevumi, kas nav saistīti ar TP un kas tikuši ņemti vērā, piemērojot vienoto likmi, pēc 2019. gada 9. novembra ir pārbaudīti pārvaldības pārbaudēs, un ka – ELFLA gadījumā – attiecībā uz izdevumiem ir attiecināmas administratīvās pārbaudes un tie nav iepriekš deklarēti Komisijā,
- un ir jāpārlicinās, ka tiek pareizi piemērota vienotā likme.

ELFLA gadījumā tehniskās palīdzības saņēmēja atbilstība vienmēr būtu jāpārbauda saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 48. panta 2. punkta a) apakšpunktu, lai cita starpā nodrošinātu atbilstību Regulas (ES) Nr. 1305/2013 51. panta 2. punkta otrajai daļai.

Pārvaldības pārbaudēs un revīzijās netiks pārbaudīti izdevumi, kas atbalsta saņēmējiem radušies vai ko tie apmaksājuši, īstenojot darbības, par kurām piešķir atlīdzību saskaņā ar šo metodi.

Lai vadošās iestādes varētu uzraudzīt, vai tehniskā palīdzība tiek īstenota saskaņā ar programmas noteikumiem un atbilstošajiem programmā iekļautajiem rādītājiem, informācija par tehniskās palīdzības īstenošanu arī turpmāk tiks iekļauta gada īstenošanas ziņojumos un var tikt apspriesta uzraudzības komitejās.

Izdevumu samazinājumi, kas veido bāzi vienotās likmes aprēķināšanai pēc finanšu korekciju piemērošanas, ietekmēs vienotās likmes aprēķināšanu, un tā rezultātā proporcionāli samazināsies atbalsts TP.

4. NODAĻA

Vienkāršotu izmaksu iespēju noteikšana

Ar KNR 67. panta 5. punktu ir ieviestas vairākas vienkāršotu izmaksu aprēķina metodes: dažās ņem vērā statistikas datus, bet citās – atbalsta saņēmēju datus vai šajā regulā paredzētos elementus. Pēc KNR grozījumiem, kas veikti ar *Omnibus* regulu, tiek nodrošināts jauns veids, kā izveidot vienkāršotu izmaksu iespējas attiecībā uz ESI fondiem: saskaņā ar budžeta projektu. Šī metode ir balstīta uz ESF regulas 14. panta 3. punktu, kas pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā jau ir ļāvis vadošajām iestādēm katrā atsevišķā gadījumā noteikt vienkāršotu izmaksu iespējas (attiecībā uz individuālām darbībām, ko atbalsta ESF), atsaucoties uz budžeta projektu⁽³⁶⁾.

Nosakot vienkāršotu izmaksu iespējas, ir būtiski nodrošināt piemērotās metodoloģijas dokumentāciju.

⁽³⁶⁾ Šis variants bija iespējams darbībām ar publisko atbalstu, kas nepārsniedz 100 000 EUR.

4.1. Vienkāršotu izmaksu iespējas ir jānosaka iepriekš ⁽³⁷⁾

Saskaņā ar KNR 125. panta 3. punkta c) apakšpunktu vadošajai iestādei ir jānodrošina, ka atbalsta saņēmējam tiek izsniegts dokuments, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi attiecībā uz katru darbību. Šajā dokumentā ir svarīgi paziņot atbalsta saņēmējiem precīzas prasības deklarēto izdevumu un konkrētā sasniedzamā iznākuma vai rezultātu pamatošanai.

Tāpēc vienkāršotu izmaksu iespējas ir jādefinē *ex ante*. Kā norādīts KNR 67. panta 6. punktā, piemērojamā metode, nosakot vienkāršotās izmaksas, **vēlākais, ir jāiekļauj dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi**. Attiecīgās metodes un nosacījumi būtu jāiekļauj programmu atbilstības noteikumos.

Vienkāršotu izmaksu iespējas ir jādefinē iepriekš, un vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana būtu jāpiemin potenciālajiem atbalsta saņēmējiem adresētajos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, lai nodrošinātu pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu. Turklāt būtu jānovērš atpakaļejoša piemērošana attiecībā uz darbībām, kas jau tiek īstenotas, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām, jo tādējādi nebūtu nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret atbalsta saņēmējiem.

Kad vienības izmaksu standarta likmes un vienotā likme vai summa (fiksētu summu gadījumā) ir noteiktas, šīs summas nedrīkst mainīt darbības īstenošanas laikā vai pēc tās, lai kompensētu izmaksu pieaugumu vai to nepietiekamu izmantojumu pieejamajā budžetā, ja vien uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus nav skaidri laika gaitā ieviestas korekcijas ⁽³⁸⁾ (piem., daudzgažu darbības laika gaitā var tikt koriģētas saistībā ar inflāciju).

Izņēmums ir daudzgažu darbības, jo to uzskaiti un atbilstošos darbības pasākumus var sakārtot pēc pirmās daļas pabeigšanas un tad atlikušajai darbības daļai/periodam piemērot vienotas likmes finansējumu, vienības izmaksu standarta likmes vai fiksētas summas. Šādos gadījumos, lai novērstu projekta izmaksu dubultu deklarēšanu, periods, par kuru deklarē faktiskās izmaksas, būtu skaidri jānodala no tā perioda, kura izmaksas deklarē, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām.

4.2. Taisnīga, godīga un pārbaudāma aprēķina metode ⁽³⁹⁾

4.2.1. Pamatprincipi

4.2.1.1. Metodei jābūt taisnīgai

Aprēķinam ir jābūt samērīgam, t. i., pamatotam ar faktiskiem izdevumiem, un tie nedrīkst būt pārmērīgi vai ārkārtīgi. Ja iepriekš izmantota vienības izmaksu standarta likme 1–2 EUR apmērā, Komisijas dienestiem nebūtu pieņemams, ja atbalsta saņēmējs norādītu 7 EUR. Tāpēc ļoti liela nozīme būs vienības izmaksu, vienotās likmes vai fiksētas summas identificēšanas metodei. Vadošajai iestādei ir jāspēj izskaidrot un pamatot savu izvēli. Ar "ideālo" taisnīga aprēķina metodi ir jāvar pielāgot likmes īpašiem apstākļiem vai vajadzībām. Piemēram, projekta izpilde attālā reģionā var maksāt vairāk nekā centrālā reģionā lielāku transporta izmaksu dēļ; šis aspekts būtu jāņem vērā, lemjot par fiksētu summu vai likmi, kas tiks maksāta par līdzīgiem projektiem šādos divos reģionos.

4.2.1.2. Metodei jābūt godīgai

Jēdziena "godīgs" pamatnozīme – atsevišķiem atbalsta saņēmējiem vai darbībām nepiešķir lielāku atbalstu kā citiem. Aprēķinot vienības izmaksu standarta likmes, fiksēto summu vai vienoto likmi, ir jānodrošina vienlīdzīga attieksme pret atbalsta saņēmējiem un/vai darbībām. Jebkurām summu vai likmju atšķirībām būtu jābalstās uz objektīviem pamatojumiem, t. i., uz atbalsta saņēmēju vai darbību objektīvajām iezīmēm.

4.2.1.3. Metodei jābūt pārbaudāmai

Vienotās likmes, vienības izmaksu standarta likmes vai fiksētas summas būtu jānosaka, pamatojoties uz pārbaudāmiem dokumentāriem pierādījumiem ⁽⁴⁰⁾. Vadošajai iestādei ir jāvar uzskatāmi parādīt vienkāršoto izmaksu iespēju noteikšanas pamatu. Ļoti svarīgi ir nodrošināt atbilstību pareizas finanšu pārvaldības principam.

Struktūrai, kas nosaka vienkāršotu izmaksu iespēju metodi, būtu jādokumentē vismaz:

— aprēķina metodes apraksts, tostarp aprēķināšanas galvenie posmi,

— analizē izmantoto datu un aprēķinu avots, tostarp novērtējums par datu atbilstību paredzētajām darbībām un par datu kvalitāti,

⁽³⁷⁾ KNR 67. panta 6. punkts.

⁽³⁸⁾ Attiecībā uz atbalstu, kas netiek piešķirts, izmantojot uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, tas būtu jānorāda vispārējā dokumentā, kurā precizēta atbalsta metodoloģija.

⁽³⁹⁾ KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkts.

⁽⁴⁰⁾ Nav būtiski, kad KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunktā paredzētā metode ir noteikta, – ja metodi izmanto, tai ir jābūt revidējamai.

— aprēķins, ar ko noteikta vienkāršotu izmaksu iespēju vērtība.

4.2.2. Metodoloģiju izmantošana praksē

KNR ir noteiktas vairākas iespējas, kas atbilst taisnīguma, godīguma un pārbaudāmības kritērijiem.

4.2.2.1. Statistikas datu, ekspertu slēdziena vai citas objektīvas informācijas izmantošana (KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta i) punkts)

- Statistikas dati var būt no valstu statistikas birojiem, Eurostat vai citiem uzticamiem avotiem.
- Vēl viens izplatīts statistikas datu avots ir vēsturisko datu statistiska analīze (gan par projektiem, gan darbībām, ko finansē no ESI fonda vai no dažādiem avotiem).
- Cita objektīva informācija varētu būt, piemēram:
  - apsekojumi, tirgus izpēte utt. (jānodrošina pienācīga dokumentācija),
  - atmaksāšanas likmes, ko izmanto ceļa izdevumiem dalībvalstīs,
  - likmes, kas noteiktas valsts/reģionālā līmenī (piem., skolas pusdienu cena),
  - stundas likmes, kas noteiktas valsts darba līgumā,
  - dati par atlīdzību par līdzvērtīgu darbu.
- Ekspertu slēdziens: tā pamatā būs īpašs kritēriju kopums un/vai īpašas zināšanas, kas iegūtas noteiktā attiecīgā jomā, lietojuma vai produktu jomā, noteiktā disciplīnā, nozarē utt. Tam ir jābūt pareizi dokumentētam un atbilstīgam katra gadījuma konkrētiem apstākļiem. KNR nedefinē eksperta slēdzienu. Vadošajām iestādēm būs jāprecizē prasības, kādām ir jāatbilst slēdzienam, lai to varētu kvalificēt kā ekspertu slēdzienu, un būs jānodrošina, lai nebūtu interešu konflikta.
- Maksimālās vērtības, piemēram, valstu noteikumos noteiktos robežlielumus vai griestus, principā nevar izmantot, nosakot metodi, kas balstīta uz KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunktu (vai veidojot budžeta projektu – sk. 4.3. nodaļu), ja vien nav pierādāms, ka tā ir patiesā vērtība.

Šo metodoloģiju rezultātu var attiecināt uz darbību un atbalsta saņēmēju grupu.

4.2.2.2. Atsevišķu atbalsta saņēmēju datu⁽⁴¹⁾ izmantošana (KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punkts)

Tālāk izklāstītās metodoloģijas tiks piemērotas individuāliem atbalsta saņēmējiem. Tomēr, ņemot vērā ar individuālu atbalsta saņēmēju datu izmantošanu saistītās prasības, šīs metodoloģijas nodrošina vienkāršotus risinājumus tiem atbalsta saņēmējiem, kuri plānošanas periodā īsteno vairākus projektus.

a) Pārbaudīti individuālu atbalsta saņēmēju vēsturiski dati

Šīs metodes pamatelements ir iepriekšēji atbalsta saņēmēja uzskaites dati par faktiskajām izmaksām, kas radušās to atbilstīgo izmaksu kategorijās, kuras sedz ar definēto vienkāršotu izmaksu iespēju. Vajadzības gadījumā šajos datos būtu jāiekļauj informācija tikai par to atbalsta saņēmēja izmaksu centru vai nodaļu, kas saistīta ar konkrēto darbību. Būtu jānoskaidro, ka atbalsta saņēmēja līmenī ir jābūt analītiskai uzskaites sistēmai. Tas nozīmē arī to, ka no vienkāršotu izmaksu iespēju aprēķina izslēdz visus neatbilstīgos izdevumus.

Ja vadošā iestāde nolemj šo metodi izmantot, tai būtu jāapraksta:

- segto izmaksu kategorijas,
- izmantotā aprēķina metode,
- iegūstamās virknes periods: lai identificētu jebkādu iespējamu izņēmuma apstākli, kas konkrētā gadā būtu ietekmējis faktiskās izmaksas, kā arī noteiktu izmaksu summu tendences, būtu jāiegūst uzskaites dati **par vismaz trim gadiem**. Trīs gadu pārskata periods būtu jāizmanto tādēļ, lai varētu ņemt vērā gada svārstības. Tomēr, ja vadošā iestāde var pierādīt, ka datu izmantošana periodā, kas mazāks par trim gadiem, ir pamatota, tas var būt pieņemami. Piemēram, ja ir izveidota jauna programma un ir pieejami dati tikai par diviem gadiem, ar to varētu būt pietiekami; ja trīs gadu perioda datu nav, atkarībā no lietas īpatnībām divu gadu dati var būt pieņemami. Taču tas ir jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi,

⁽⁴¹⁾ Šajā iedaļā aplūkotas KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) punktā paredzētās metodes. Uz budžeta projektu, kas minēts ESF regulas 14. panta 3. punktā (pirms Omnibus regulas stāšanās spēkā) un KNR 67. panta 5. punkta aa) apakšpunktā, šīs prasības neattiecas.

- piemērojamā atsaucē summa, piemēram, vidējās izmaksas pārskata periodā vai pēdējos gados dokumentētās izmaksas,
- pielāgojumi – ja tādi ir –, kas jāveic, lai atjauninātu atsaucē summu. Korekciju var piemērot, lai atjauninātu iepriekšējo gadu izmaksas atbilstīgi pašreizējām cenām.

b) Individuālu atbalsta saņēmēju parastās izmaksu uzskaites prakses piemērošana

Parastā uzskaites prakse ir prakse, ko atbalsta saņēmējs izmanto, lai uzskaitītu visus ierastos ikdienas pasākumus un finanses (tostarp tās, kas nav saistītas ar ES atbalstu). Šīm metodēm ir jāatbilst valsts uzskaites noteikumiem un standartiem. Izmantošanas ilgumam nav būtiskas nozīmes. Uzskaites metode nav “parasta”, ja tā ir pielāgota noteiktai darbībai vai darbību kopumam, piemēram, tādām, kas saņem ES atbalstu, un tā atšķiras no grāmatvedības metodes(-ēm), ko izmanto citos gadījumos.

Ir būtiski nodalīt faktiskās izmaksas no izmaksām, kas noteiktas atbilstīgi individuālu atbalsta saņēmēju parastajai izmaksu uzskaites praksei.

Tādējādi faktiskās izmaksas ir pēc iespējas precīzāk aprēķinātas izmaksas (“izmaksas, kuras saņēmējam ir faktiski radušās”) attiecībā uz darbības laiku. Piemēram, lai aprēķinātu personāla izmaksas stundā, kā saucēju drīkst izmantot standarta stundu skaitu (sk. 3.2.2. iedaļā sniegto piemēru ar 1 720 stundām), taču skaitītājs “faktisko izmaksu” aprēķināšanai ir kopējās atbilstīgās personāla izmaksas par katru konkrēto darbībai norīkoto personu.

Izmantojot atbalsta saņēmēja izmaksu uzskaites praksi, izmaksas par stundu varētu aprēķināt, pamatojoties uz lielākas darbinieku grupas atalgojuma izmaksu vidējo vērtību. Parasti tā ir summa vai kāda līdzīga vērtība, kas korelē ar darbaspēka bruto izmaksām, taču tas var būt arī izmaksu centrs vai nodaļa (ar darbību saistīta), kuras darbinieku grupā darbaspēka bruto izmaksas var ievērojami atšķirties.

Tāpēc, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi starp saņēmējiem un nepieļautu, ka ar dotāciju tiek segtas neatbilstīgas izmaksas, atbalsta nosacījumu dokumentā, kurā atbalsta saņēmējiem tiek atļauts izmantot savu izmaksu uzskaites praksi, ir jāparedz obligātie nosacījumi. Ar tiem ir jānodrošina tas, ka, izmantojot izmaksu uzskaites praksi, gan teorētiski, gan praktiski tiek iegūta taisnīga un godīga sistēma. Tas nozīmē, ka atbalsta saņēmēja līmenī ir jābūt pieņemamai un analītiskai uzskaites sistēmai. Tas nozīmē arī to, ka no aprēķina izslēdz jebkādas neatbilstīgos izdevumus.

c) Kopējas prasības par individuālu atbalsta saņēmēju datu izmantošanu

Vadošajai iestādei būs jāpārbauda atsevišķi dati attiecībā uz saņēmēju, izmantojot pieeju, kas izraudzīta katrā gadījumā atsevišķi. Tas ir jā dara, vēlākais, tad, kad tiek izstrādāts dokuments, kurā izklāstīti atbalsta saņēmēja atbalsta nosacījumi. Atkarībā no vadošās iestādes uzticības atbalsta saņēmēja iekšējās pārvaldības un kontroles sistēmai, lai nodrošinātu vadošās iestādes izmantoto atsaucē datu ticamību, dati par konkrēto atbalsta saņēmēju, iespējams, būs jāapstiprina ārējam revidentam vai – publisku struktūru gadījumā – kompetentam un neatkarīgam grāmatvedim. Vēsturiskos datus var apstiprināt tiesību aktos noteikto vai līgumā paredzēto revīziju ietvaros. Ārējam revidentam vai neatkarīgam grāmatvedim, kurš veiks jebkādu šādu apstiprināšanu, ir jābūt ar padziļinātām zināšanām par ESI fondu noteikumiem, piemēram, attiecībā uz revīzijas izsekojamību, pamata izmaksu atbilstību un piemērojamiem tiesību aktiem. Tāpēc var aicināt revīzijas iestādi atbalstīt šo procesu.

Ja ir pārliecinoši uzskatāms, ka iepriekšējo uzskaites datu kļūdu vai nepilnību risks ir mazs, aprēķina metodē var izmantot datus, kurus nav *ex ante* apstiprinājis revidents. Vadošajai iestādei būtu jāspēj objektīvi parādīt, ka risks tiešām ir mazs, un būtu jāpaskaidro, kāpēc tā atbalsta saņēmēja uzskaites sistēmu uzskata par uzticamu, pilnīgu un precīzu.

4.3. Budžeta projekts

Kā noteikts KNR 67. panta 5. punkta aa) apakšpunktā kopš *Omnibus* regulas stāšanās spēkā un ESF regulas 14. panta 3. punktā redakcijā, kas piemērojama līdz dienai, kad jāsāk piemērot *Omnibus* regula, alternatīvs veids, lai noteiktu vienkāršotu izmaksu iespējas, ir budžeta projekts. **Vadošā iestāde vai ETS programmu uzraudzības komiteja var izmantot budžeta projektu, lai noteiktu vienības izmaksas, fiksētas summas vai vienotas likmes līdzekļu atmaksai saņēmējiem.**

Tas ir jānosaka katrā gadījumā atsevišķi, un vadošā iestāde par to iepriekš vienojas attiecībā uz darbībām, kurās publiskais atbalsts nepārsniedz 100 000 EUR. Šī summa ir uzskatāma par maksimālo publisko atbalstu, ko drīkst izmaksāt atbalsta saņēmējam attiecībā uz visu darbību atbilstīgi viņam piešķirtā atbalsta nosacījumu dokumentam.

Šis ļoti elastīgais risinājums ir izstrādāts, lai veicinātu vienkāršotu izmaksu iespēju obligātu izmantošanu nelielām darbībām (sk. arī KNR 67. panta 2.a punktu). Būtībā ar šo metodi var aprēķināt atsevišķas vienkāršotās izmaksas, ja attiecīgā darbība ir ļoti specifiska. Ar šo darbību vai projektu saistītās konkrētās vienkāršotu izmaksu iespējas tiks aprēķinātas, ņemot vērā budžeta projektu. Vadošā iestāde šo dokumentu, kas ietver šo budžetu, glabās arhīvā un izmantos kā apliecināšu dokumentu, ar ko pamatot izmantotās vienkāršotās izmaksas. Darbības vai projekta pārvaldībā un vadības pārbaudē tiks skatītas tikai vienkāršoto izmaksu iespējas, nevis pats budžets.

Budžets būtu jāvērtē pēc tiem pašiem *ex ante* kritērijiem, ar kuriem to izvērtē, kad izmanto faktiskās izmaksas. Tāpēc ir ļoti ieteicams, lai vadošās iestādes noteiktu parametrus vai maksimālos izmaksu līmeņus, ar ko salīdzināt vismaz svarīgākās budžetā paredzētās izmaksas. Šādu parametru vai maksimālo izmaksu līmeņu neesamība jebkurai vadošajai iestādei apgrūtinātu vienlīdzīgas attieksmes nodrošināšanu un pareizas finanšu pārvaldības ievērošanu. Izvērtējot potenciālā atbalsta saņēmēja iesniegto sīki izstrādāto budžeta projektu, vadošajai iestādei to nevajadzēs salīdzināt ar salīdzināmām darbībām arī tad, ja tas ir ieteicams.

Vadošā iestāde var arī noteikt minimālos kritērijus paredzamā iznākuma vai rezultātu kvalitātei.

Vadošajai iestādei būtu jāpierāda un jāarhivē budžeta projekta un ar to saistīto apliecināšu dokumentu novērtējums. Budžeta projekts nav daļa no dokumenta, kas sastādīts starp vadošo iestādi un atbalsta saņēmēju un kurā noteikti atbalsta nosacījumi (dotācijas nolīgums).

Ja viens un tas pats atbalsta saņēmējs tiek atbalstīts vairākas reizes, ieteicams sīki izstrādāto budžeta projektu salīdzināt ar iepriekš atbalstītajām darbībām.

Budžeta projekta izmantošanas piemērs. Atbalsta saņēmējs ir paredzējis organizēt semināru 50 dalībniekiem, lai iepazīstinātu ar jauniem īstenošanas instrumentiem.

Darbinieki ir veltījuši laiku pasākuma plānošanai un organizēšanai, ir noīrētas telpas, atsevišķi semināra vadītāji ieradīsies no ārvalstīm un būs jāpublicē pasākuma protokols. Ir radušās arī netiešās izmaksas, kas saistītas ar personālu (grāmatvedības izmaksas, ar direktoru saistītas izmaksas u. c.) un elektrību, tālrunu izmantošanu, IT atbalstu u. c.

Budžeta projekts ir šāds ⁽⁴²⁾:

Kopējās tiešās izmaksas	45 000	Kopējās netiešās izmaksas	7 000
Tiešās personāla izmaksas	30 000	Netiešās personāla izmaksas	4 000
Telpu izmaksas	4 000	Elektrība, tālrunis	3 000
Ceļa izdevumi	5 000		
Malītes	1 000		
Informācija/publicitāte	5 000		

Vadošā iestāde un atbalsta saņēmējs šo budžetu ir apsprieduši un apstiprinājuši. Vienkāršotu izmaksu iespējas tiks aprēķinātas, pamatojoties uz šiem datiem.

Vadošā iestāde varētu nolemt aprēķināt dotāciju, ņemot vērā vienības izmaksas, kuru pamatā ir semināra dalībnieku skaits: vienības izmaksas = 52 000 EUR / 50 = 1 040 EUR par vienu dalībnieku.

Vadošās iestādes un atbalsta saņēmēja sagatavotajā dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi, ir jānorāda noteiktās vienības izmaksu standarta likmes (kas ir dalībnieks), maksimālais (minimālais) dalībnieku skaits, kādā veidā tas būtu jāpamato, kā arī tā vienības izmaksas (1 040 EUR).

Turklāt, lai noteiktu attiecīgās budžeta projekta izmaksu kategorijas, var piemērot vienotās likmes, kas norādītas KNR 68., 68.a un 68.b pantā.

⁽⁴²⁾ Šis budžeta projekts ir tikai ilustratīvs. To nevajadzētu uzskatīt par pietiekami sīki izstrādātu budžeta projektu.

Atsauce uz ESF regulas 14. panta 3. punktu (dotāciju nolīgumiem, kas parakstīti pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā) vai KNR regulas 67. panta 5. punkta aa) apakšpunktu (attiecībā uz dotāciju nolīgumiem, kas parakstīti pēc minētās regulas stāšanās spēkā) ir dota dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi.

Piemērs (ELFLA): budžeta projekta izmantošana iniciatīvas LEADER gadījumā

Vietējā rīcības grupa (VRG) atlasa NVO iesniegtu bioekonomikas projektu, kura mērķis ir izmantot koksnes atkritumus, lai ražotu enerģiju kopienas ēku apsildīšanai.

Dotācija attieksies uz šādām darbībām: 1) izpratnes veicināšana (piem., sanāksmes, veicināšanas materiāli), 2) priekšizpēte, 3) izmēģinājuma projekts, ietverot ieguldījumus biogāzes ierīcēs, un 4) projekta koordinēšana.

Darbības būtības dēļ (integrēts projekts, kas sastāv no plaša spektra aktivitātēm ar izmaksām, kuras nav viegli aprēķināmas, izmantojot vienības izmaksu standarta likmes) VRG nolemj izmantot fiksētu summu. Lai aprēķinātu fiksēto summu, VRG pārbaudīs detalizēto budžeta projektu, ko iesniegusi NVO kopā ar savu pieteikumu. Šajā budžeta projektā tiks parādītas paredzamās izmaksas attiecībā uz visām izmaksu kategorijām, kas vajadzīgas, lai īstenotu minētās četras projekta darbības. VRG novērtēs šo summu (vai to kopsummu) pamatotību, pamatojoties uz pieejamajām metodēm (piem., salīdzinājumu ar programmas vai saņēmēja vēsturiskajiem datiem, tirgus apsekojumu, VRG ekspertu slēdzienu), un vajadzības gadījumā tās pielāgos pirms fiksētās summas noteikšanas (mūsu piemērā 45 000 EUR). VRG var nolemt izveidot starpposma mērķrādītāju un tādējādi veikt divus maksājumus – 25 000 EUR izpratnes veicināšanas aktivitātēm un 20 000 EUR izmēģinājuma projektam.

Dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi, būtu skaidri jānorāda aktivitātes, kas nepieciešamas katram maksājumam, un apliecināmie dokumenti (piem., dalībnieku saraksti, pētījuma rezultāti, biogāzes ierīces fotoattēli). Ja nosacījumi tiks ievēroti, summa 45 000 EUR tiks uzskatīta par atbilstīgajām izmaksām, šo darbību pabeidzot. Dotācijas saņemšanai nepieciešamie attaisnojošie dokumenti (kas pēc tam saglabājami arhīvā) būs apliecinājums tam, ka ir veiktas darbības, lai palielinātu informētību, veiktu pētījumu un izmēģinājuma projektu.

Ja būs īstenota tikai viena projekta daļa (piem., izpratnes veicināšana un pētījums), dotācija tiks samazināta un tiks izmaksāta tikai attiecīgā daļa (25 000 EUR), ņemot vērā atbalsta nosacījumu dokumentā paredzēto vienošanos.

4.3.1. Budžeta projekta izmantošana citiem fondiem kā metode vienības izmaksu, fiksētu summu un vienotu likmju noteikšanai pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā

Pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā budžeta projekta kā īpašas metodes izmantošana ESF tika paredzēta tikai attiecībā uz darbībām ar publisko atbalstu, kas nepārsniedz 100 000 EUR (ESF regulas 14. panta 3. punkts).

Tomēr arī citi ESI fondi varētu izmantot budžeta projektu, lai pamatotu savas vienkāršotu izmaksu iespējas, ja budžeta projekts uzskatāms par objektīvu informāciju KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta i) punkta mērķiem un ar nosacījumu, ka tiek izpildīti attiecīgie konkrēta fonda noteikumi.

Stājoties spēkā *Omnibus* regulai, KNR 67. panta 5. punkta aa) apakšpunktā tagad ir noteikts, ka budžeta projekta izmantošana ir metode attiecībā uz visiem ESI fondiem darbībām **ar publisko atbalstu, kas nepārsniedz 100 000 EUR.**

4.4. Citās jomās piemērotu vienības izmaksu standarta likmju, fiksētu summu un vienotu likmju izmantošana

Citi ES politikas virzieni

KNR 67. panta 5. punkta b) apakšpunkts

Galvenais šīs metodes mērķis ir saskaņot ES politikas virzienos piemērotos noteikumus. Tiek noteikts, ka tad, ja Komisija jau ir izstrādājusi vienkāršotas izmaksas konkrētam atbalsta saņēmēja un darbības veidam, kas jāievēro ES politikā, dalībvalstij tas nav jādara vēlreiz atbilstīgi ESI fondu politikai un tā var atkārtoti izmantot jau izveidoto vienkāršoto izmaksu metodi un tās rezultātus saistībā ar citiem ES politikas virzieniem.

Visas piemērojamās metodes saistībā ar citiem ES politikas virzieniem var piemērot līdzīgām darbībām un atbalsta saņēmējiem. Metodes, kas tika izmantotas iepriekš, bet kuru izmantošana tika pārtraukta, nav pieņemamas. Ja plānošanas periodā ES politikas satvarā īstenotā metode ir mainīta, konkrētās izmaiņas būtu jāpiemēro arī tiem ESI fondu projektiem, kas atlasīti pēc izmaiņu ieviešanas.

Ja atkārtoti izmanto jau izstrādātu ES metodi, vadošajai iestādei būtu jānodrošina un jādokumentē:

- tas, ka atkārtoti tiek izmantota metode kopumā (piem., tiešo/netiešo izmaksu definēšana, atbilstīgie izdevumi, darbības joma, atjauninājumi), nevis tikai tās rezultāts (iegūtās likmes (X %)),
- tas, ka metode tiek piemērota līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem,
- atsauce uz citos ES politikas virzienos izmantoto metodi.

KNR 68. panta pirmās daļas c) punkts

Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 480/2014 ⁽⁴³⁾ 20. un 21. pantā ir paredzēti plašāki noteikumi par to, kā izmantot vienotās likmes, lai aprēķinātu netiešās izmaksas, pamatojoties uz metodēm, kuras izmanto citās Savienības politikas jomās, un definēt to piemērošanas apjomu attiecībā uz ESI fondiem saskaņā ar KNR:

- Attiecībā uz darbībām pētniecības un inovācijas jomā: Deleģētajā regulā ir definētas darbības, kurām var piemērot pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” piedāvāto netiešo izmaksu vienoto likmi 25 % apmērā ⁽⁴⁴⁾. Tas nozīmē, ka ir jāpiemēro visi attiecīgie pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” vienotās likmes piemērošanas metodoloģijas elementi. Izmaksās, no kurām iegūto likmi izmanto atbilstīgo summu aprēķināšanai, nedrīkst iekļaut tiešās izmaksas saistībā ar apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu un izmaksas saistībā ar resursiem, ko nodrošinājušas trešās personas un kas netiek izmantoti atbalsta saņēmēja telpās, kā arī finansiālu atbalstu trešām personām (izslēgti no 1. veida izmaksām). Tā kā pamatprogrammai “Apvārsnis 2020” noteiktā vienotā likme ir vienota likme 25 % (un ne vairāk par 25 %), vadošā iestāde nevar piemērot zemāku vienoto likmi par 25 % (kā arī ne augstāku), pamatojoties uz KNR 68. panta pirmās daļas c) punktu.
- Deleģētajā regulā ir uzskaitītas arī darbības, kas līdzīgas LIFE programmas darbībām, kurās varētu izmantot vienoto likmi 7 % apmērā no tiešajām izmaksām, kā noteikts Regulas (ES, Euratom) Nr. 966/2012 124. panta 4. punktā ⁽⁴⁵⁾.

Abos gadījumos būtu jāņem vērā Deleģētā regula un attiecīgais pants atbalsta nosacījumu dokumentā. Turklāt citas Savienības politikas jomas, kas nav minētas Deleģētajā regulā, arī varētu būt pamats VII piemērošanai saskaņā ar KNR 68. panta pirmās daļas c) punktu.

No dotāciju shēmām, kuras pilnībā finansē dalībvalstis ⁽⁴⁶⁾

Piemēro tieši tādu pašu principu kā risinājumiem, ko izmanto ES politikas virzienos (sk. iepriekš). Tomēr tā vietā, lai piemērotu Savienības politikas metodes, izmanto vienkāršotu izmaksu iespēju valsts metodes. Vienkāršotu izmaksu iespējas, ko izmanto valsts atbalsta shēmās (piem., tādas kā stipendijas, dienas naudas), var izmantot bez papildu aprēķiniem. Revīzijās netiks pārbaudītas izmantotās valsts metodes; revīzijās tiks vērtēts tikai tas, vai izvēlēta metode ir labi pamatota un kā tā tiek piemērota.

Visas piemērojamās valsts metodes var izmantot līdzīgām darbībām un līdzīgiem atbalsta saņēmējiem, ko atbalsta ESI fondi, **ar nosacījumu, ka šīs metodes piemēro arī tādām darbībām, ko pilnībā atbalsta valsts fondi.** Piemēram, darbību, kas atbalsta mācekli un ko pilnībā finansē no valsts/reģionālajiem resursiem, var uzskatīt par valsts shēmu.

Ja plānošanas periodā metode ir mainīta, konkrētās izmaiņas būtu jāpiemēro, taču tikai tiem ESI fondu projektiem, kas **atlasīti** pēc izmaiņu ieviešanas.

Turklāt ir jānorāda, ka nevar izmantot tādas valsts metodes, kuru piemērošana ir pārtraukta. Ja plānošanas periodā metode ir mainīta vai tās izmantošana ir pārtraukta, konkrētās izmaiņas būtu jāpiemēro, taču tikai tiem ESI fondu projektiem, kas **atlasīti** pēc izmaiņu ieviešanas vai izmantošanas pārtraukšanas. Tomēr, ja metodes izmantošana tiek pārtraukta plānošanas periodā, šo metodi var piemērot tikai ESI fondu projektiem, kas **atlasīti** saskaņā ar uzaicinājumiem, kuri uzskati pirms šīs pārtraukšanas.

Varētu izmantot arī reģionālas vai citas vietējas aprēķina metodes, taču tās ir jāpiemēro ģeogrāfiskajai teritorijai, kurā tās izmanto.

Ja atkārtoti izmanto jau izstrādātu valsts metodi, vadošajai iestādei būtu jānodrošina un jādokumentē tāda pati informācija, kas vajadzīga ES metodes atkārtotai izmantošanai:

- tas, ka atkārtoti tiek izmantota metode kopumā (piem., un ja vajadzīgs, atbilstīgie izdevumi, darbības joma), nevis tikai tās rezultāts (iegūtās fiksētās summas X EUR),

⁽⁴³⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014 (2014. gada 3. marts), ar kuru papildina Regulu (ES) Nr. 1303/2013 (OV L 138, 13.5.2014., 5. lpp.).

⁽⁴⁴⁾ 29. panta 1. punkts Regulā (ES) Nr. 1290/2013, ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus.

⁽⁴⁵⁾ Regulas Nr. 966/2012 124. pants ir aizstāts ar *Omnibus* regulas 181. pantu:

“6. Atbildīgais kredītrikotājs var apstiprināt vai likt vienotas likmes finansējuma veidā finansēt labuma guvēja netiešās izmaksas maksimāli 7 % apmērā no pasākuma kopējām atbilstīgajām tiešajām izmaksām. Augstāku vienoto likmi var apstiprināt ar pamatotu Komisijas lēmumu. (...)”

⁽⁴⁶⁾ KNR 67. panta 5. punkta c) apakšpunkts.

- piemērošana tajā pašā vai mazākā ģeogrāfiskajā teritorijā (tādējādi, ja metodoloģiju piemēro tikai vienā reģionā, to var atkārtoti izmantot attiecīgajā reģionā, taču nedrīkst piemērot citā šīs dalībvalsts reģionā, kurā šo valsts metodoloģiju nepiemēro),
- tas, ka metode tiek piemērota līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem,
- atsauce uz metodi un pamatojums tam, ka šī metode tiek izmantota darbībām, kuras atbalsta no valsts avotiem.

Vienotas likmes laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam

Vienotās likmes, kas vajadzīgas, lai aprēķinātu netiešās izmaksas, kuras noteiktas laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam un kuras novērtējuši un apstiprinājuši Komisijas dienesti, var turpināt piemērot laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam. Ja pašreizējās ESF vai ERAF programmās izmanto to pašu sistēmu un tajā pašā ģeogrāfiskajā teritorijā turpina atbalstīt tādas pašas darbību veidus, Komisijas dienesti ar attiecīgā ģenerāldirektora parakstītu vēstuli par laikposmu no 2007. līdz 2013. gadam piešķirto *ex ante* apstiprinājumu apliecinās kā derīgu arī laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. Par jebkuriem apstiprinātās metodoloģijas grozījumiem būtu atbildīga dalībvalsts.

Kā noteikt, vai darbību veidi un atbalsta saņēmēji ir līdzīgi?

KNR 67. panta 5. punkta b) un c) apakšpunktā dalībvalstij ir atļauts atkārtoti izmantot jau izstrādātās aprēķina metodes un atbilstošās vienības izmaksas, fiksētās summas un vienotās likmes, ko piemēro līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem. KNR nav norādes par to, kā noteikt darbību un/vai saņēmēju līdzību. Vadošās iestādes pienākums ir novērtēt, vai konkrētā gadījumā ir izpildīts līdzības nosacījums. Piemēram, darbību un tās saņēmēju, kas jau ir tiesīgs(-a) saņemt atbalstu saskaņā ar konkrētu shēmu, var uzskatīt par līdzīgu attiecīgajai darbībai un saņēmējam, un aprēķina metodi un attiecīgās šīs shēmas vienības izmaksas / vienotās likmes / fiksētās summas var izmantot atkārtoti saistībā ar attiecīgo darbību. Ir jāievēro vispārējais princips, ka būtu jāņem vērā visi metodes elementi, kas varētu ietekmēt vienības izmaksas / fiksēto summu / vienoto likmi. Nepieciešama pārbaude katrā atsevišķā gadījumā.

4.5. KNR vai konkrēta fonda noteikumos paredzēto likmju izmantošana

KNR 67. panta 5. punkta d) apakšpunkts

KNR un akonkrētu fondu regulās ir precizētas vairākas īpašas vienotās likmes. Mērķis ir nodrošināt tiesisko noteiktību un samazināt ar sistēmas izstrādi saistīto sākotnējo darba slodzi vai vajadzīgos datus, lai izveidotu vienotas likmes sistēmu, jo netiek prasīts aprēķināt piemērojamās likmes. Tomēr šādas metodes nav elastīgas un piemērotas visu veidu darbībām.

Vienotā likme, kas noteikta saskaņā ar KNR 68. panta pirmās daļas b) punktu un kas attiecas uz minētajiem pieciem ESI fondiem, ir maksimālā likme. Dalībvalstis var izmantot šo vai mazāku likmi, neveicot īpašu aprēķinu. Tomēr, ja vadošā iestāde nolemj nepiemērot vienādu likmi visiem atbalsta saņēmējiem, kas piedalās uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus, tai būtu jāvar pierādīt, ka ir ievērots vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminēšanas princips.

4.6. Vienoto likmju, fiksēto summu un vienības izmaksu standarta likmju pielāgošana laikā

KNR 67. pantā nav paredzēts noteikums par vienkāršotu izmaksu iespēju pielāgošanu. Tāpēc pielāgošana nav obligāta. Tomēr vēlamā, lai vadošā iestāde pieņemtu vienkāršotu izmaksu iespējas, izsludinot jaunu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, vai šīs izmaksas pielāgotu periodiski, lai ņemtu vērā indeksāciju vai ekonomikas izmaiņas, piemēram, elektroenerģijas izmaksu, algu u. c. izmaiņas. Komisija ierosina iekļaut metodoloģijā dažus automātiskus pielāgojumus (pamatojoties, piem., uz inflāciju vai algu pieaugumu). Tādējādi vienkāršotu izmaksu iespēja joprojām ir uzticams faktisko izmaksu aizstājējs.

Pielāgotās likmes būtu jāpiemēro tikai turpmāk īstenojamiem projektiem vai to posmiem, nevis retrospektīvi. Attiecībā uz daudzgadu darbībām dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta nosacījumi, var paredzēt ikgadēju pielāgošanu.

Par katru iesākto pārskatīšanu vadošajai iestādei būtu jāvar uzrādīt pienācīgus apliecinājošus dokumentus, ar ko pamatot pielāgotās likmes vai summas.

4.7. Konkrētu fondu noteikumos paredzētas īpašas summu noteikšanas metodes

KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts

Konkrētu fondu regulās var noteikt papildu metodes. Pirms *Omnibus* regulas stāšanās spēkā ESF regulas 14. panta 2. punktā tika definēta vienota likme līdz 40 % apmērā no atbilstīgajām tiesajām personāla izmaksām, lai segtu darbības atlikušās atbilstīgās izmaksas. Šis pants tika svītrots ar *Omnibus* regulas stāšanos spēkā un aizstāts ar KNR 68.b pantu (sk. 3.1.2.3. iedaļu).

5. NODAĻA

Ietekme attiecībā uz revīziju un kontroli**5.1. Vajadzīga kopēja revīzijas un kontroles pieeja**

Vienkāršotām izmaksu iespējām ir nepieciešama **izmaksu ex ante tuvināšana**, pamatojoties, piemēram, uz vēsturiskajiem vai statistikas datiem. Tā kā tās ir vidējie lielumi vai mediānas summas, vai arī citu statistiski pamatotu metodoloģiju rezultāts, ir raksturīgi, ka VII var ierobežoti vai pārāk maz kompensēt faktiskās izmaksas, kas radušās atbalsta saņēmējiem un kuras tie ir apmaksājuši. Tomēr tas tiek uzskatīts par pieņemamu saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem, jo VII, kas izveidotas ar pareizu metodoloģiju, ir uzskatāmas par ticamu faktisko izmaksu aizstājēju; jebkāda šāda pārmērīga kompensācija nav peļņa.

Ja piemēro VII, pārbaudēs un revīzijās netiks pārbaudīti atbalsta saņēmēju apmaksātie rēķini un summas; tajās tiks pārbaudīts, vai metodoloģija VII ex ante izveidei atbilst piemērojamiem noteikumiem un vai tā tiek pareizi piemērota.

Šajā nodaļā ir aprakstīta pieeja attiecībā uz pārvaldības pārbaudēm un vienkāršotu izmaksu iespēju revīzijām. Daļībvalstīs tiek mudinātas ņemt vērā arī galvenās prasības, kuras kopīgi izstrādājuši Revīzijas palāta un par ESIF finansējumu atbildīgie Komisijas dienesti un kuras attiecas uz visām struktūrām, kas izmanto un pārbauda VII⁽⁴⁷⁾.

Veicot pārbaudes un revīzijas par vienkāršotu izmaksu iespējām, valstu iestādes tiek mudinātas saglabāt kopēju pieeju, lai nodrošinātu **vienādu attieksmi**, izdarot secinājumus par deklarēto izdevumu likumību un pareizību.

5.2. Revīzijas iestādes loma VII izstrādē

Ir ļoti ieteicams, lai **valstu revidenti veiktu vienkāršotu izmaksu iespēju izstrādes ex ante novērtējumu** un pirms ieviešanas sniegtu sava novērtējuma rezultātu. VII metodoloģijas un tās parametru definēšana ir tikai vadošās iestādes atbildība; tomēr **šīs metodoloģijas ex ante novērtējums un apstiprināšana, kā arī tās aprēķins, ko veic revīzijas iestāde vai sertifikācijas iestāde (attiecībā uz ELFLA)**, ievērojami paaugstina VII kvalitāti atbilstīgi KNR 72. panta b) punktā noteiktajam funkciju nodalīšanas principam.

Sniedzot šādu novērtējumu, revidenti veic konsultāciju pakalpojumu, kas nemazina viņu objektivitāti, vēlāk veicot revīziju par izmaksām, kas deklarētas, pamatojoties uz VII. Ja *ex ante* atbilstības novērtējums tiek veikts pietiekami padziļināti un precīzi definētā sistēmā un revīzijas iestāde vai sertifikācijas struktūra nonāk pie pozitīva secinājuma (t. i., oficiālas VII metodoloģijas apstiprināšanas), revīzijas iestāde vai sertifikācijas struktūra var izmantot nākotnes (ticamības) revīziju novērtējuma rezultātu to darbību atlasē, kurās tiek piemērotas VII.

Programmai šīs pieejas priekšrocība ir nodrošināt vēlamu juridisko noteiktību, un tā **palīdz novērst sistēmiskas kļūdas**, kurām varētu būt finansiālas sekas, ja tās tiktu atklātas vēlāk, tikai īstenošanas laikā.

5.3. Vispārīgu pārvaldības pārbaūžu un revīziju pieeja

Ja izmanto vienkāršotas izmaksas, lai noteiktu izdevumu likumību un pareizību, gan Komisijas, gan valstu revīzijās un pārbaudēs tiks pārbaudīts tas, vai metodoloģija ir izstrādāta pareizi un vai pareizi ir aprēķinātas likmes un summas (ja piemērojams), kā arī tas, vai tās tiek pareizi piemērotas.

Ar *Omnibus* regulu, veicot grozījumus KNR 125. panta 4. punkta a) apakšpunktā, tika precizēts to pārbaūžu apjoms, kuras vadošajai iestādei ir jāveic attiecībā uz izmaksām, kas atlīdzinātas saskaņā ar vienkāršotu izmaksu iespējām. Tādējādi KNR 125. panta 4. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka **vadošā iestāde pārbauda, vai līdzfinansētie produkti un pakalpojumi ir piegādāti, vai darbība atbilst piemērojamiem tiesību aktiem, darbības atbalsta programmai un nosacījumiem.**

Turklāt KNR 125. panta 4. punkta a) apakšpunkta ii) punktā ir noteikts, ka attiecībā uz izmaksām, kas atlīdzinātas, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām, **pārvaldības pārbaudēm (un līdz ar to arī revīzijām) ir jābūt vērstām uz to, lai pārbaudītu, vai atbalsta saņēmējs izdevumu atlīdzināšanas nosacījumus ir izpildījis** (piem., kā noteikts dotācijas nolīgumā).

Attiecībā uz izdevumiem, kas atlīdzināti, pamatojoties uz VII, KNR 125. panta 4. punktā izklāstītā prasība, ka līdzfinansētajiem produktiem un pakalpojumiem ir jābūt piegādātiem, nenozīmē, ka revīzijās būtu jāpārbauda vai jāpieprasa pamatā esošo izmaksu dokumentācija.

⁽⁴⁷⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_11/SR_SCO_LV.pdf (II pielikums – 1. Assurance on SCOs (Ticamības līmenis par VII) un 2. Performance of SCOs (VII darbības rezultāti)).

Attiecībā uz ELFLA Īstenošanas regulas (ES) Nr. 809/2014 48. panta 2. punkta d) apakšpunktā ir noteikts, ka administratīvās pārbaudēs pārbauda darbības izmaksu atbilstību, tostarp atbilstību izmaksu kategorijai vai aprēķina metodei, ja darbība ir projekta daļa vai uz to attiecas KNR 67. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts. Turklāt saskaņā ar tā paša noteikuma 3. punkta b) apakšpunktu radušās izmaksas un veiktie maksājumi nav jāpārbauda, ja piemēro veidlapu vai metodi, kas minēta KNR 67. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā.

Tādēļ **pārvaldības pārbaudēs un atmaksājamo izdevumu revīzijās, pamatojoties uz VII metodoloģiju, tiks aptverti vienības izmaksu un fiksēto summu iznākumi/rezultāti un bāzes izmaksas vienotas likmes finansējuma gadījumā. Pārvaldības pārbaudes un revīzijas neattieksies uz atsevišķiem rēķiniem un īpašām publiskā iepirkuma procedūrām, kas ir pamatā izdevumu atlīdzināšanai, pamatojoties uz vienkāršotu izmaksu iespējām.** Tā rezultātā šie pamatā esošie finanšu vai iepirkuma dokumenti netiks pieprasīti, lai pārbaudītu izdevumus, kas radušies atbalsta saņēmējam, un samaksātās summas.

Revīzija un pārbaude tiks veikta divos līmeņos:

- 1) pārbaude, vai aprēķina metode vienkāršotās izmaksu iespējas izveidei ir pareiza, un
- 2) pārbaude, vai noteiktā(-ās) likme(-es) un summa(-as) tiek pareizi piemērota(-as).

5.3.1. Pārbaude, vai vienkāršotu izmaksu izvēles aprēķina metode ir izveidota pareizi

Aprēķina metodes pārbaude **parasti** tiks veikta **programmai (vai tās daļām) vai vairākām programmām, par kurām ir atbildīga vadošā iestāde vai starpniecības struktūra.** Attiecībā uz VII, pamatojoties uz atbalsta saņēmēju pašu datiem saskaņā ar KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) daļu un aa) punktu, šī pārbaude tiks veikta attiecībā uz konkrētiem atbalsta saņēmējiem.

Praksē revīzijas iestāde pārbaudīs, vai vienkāršotu izmaksu iespēja ir izveidota, ievērojot KNR 67. panta 5. punktā noteiktās prasības attiecībā uz aprēķināšanas metodēm un attiecīgos noteikumus, ko šādas vienkāršotu izmaksu iespējas gadījumā definējušas programmas iestādes.

Novērtējums par to, vai vadošās iestādes izstrādātā metodoloģija ir bijusi rūpīgi pabeigta analītiskā procesa rezultāts, ietvers:

- pārbaudi, vai **informācija par aprēķina metodi** ir pareizi dokumentēta, viegli izsekojama un tiek konsekventi izmantota,
- pārbaudi, vai **aprēķinos iekļautās izmaksas ir būtiskas un atbilstīgas,**
- datu ticamības/precizitātes pārbaudi,
- pārbaudi, vai pastāv **visas izmaksu kategorijas,** uz kurām attiecas VII darbības joma, un
- novērtējumu par veikto **posmu detalizētu aprakstu,** nosakot vienkāršoto izmaksu iespēju.

Aprēķina metodes revīzijā galvenā uzmanība tiek pievērsta pārbaudei par to, vai ir izpildīti nosacījumi, kas noteikti, lai izveidotu metodoloģiju, un netiek vērtēti konkrētās metodoloģijas izvēles iemesli. Metodes izvēle joprojām ir tikai vadošās iestādes atbildība. Vadošajai iestādei būtu jāveic ar aprēķina metodi saistīto datu pienācīga uzskaitē un būtu jāvar uzskatāmi parādīt pamatojumu, kā noteiktas vienotās likmes, vienības izmaksu standarta likmes vai fiksētas summas. Uz uzskaiti, kas uzturēta aprēķina metodes dokumentēšanai, attieksies spēkā esošo regulu prasības (ELFLA Regulas (ES) Nr. 1306/2013 82., 87. un 88. pants; attiecībā uz pārējiem ESI fondiem – KNR 140. pants).

Vienotajām likmēm, fiksētām summām un vienības izmaksām, kas noteiktas KNR vai konkrētu fondu regulās, ja nav nepieciešams aprēķins, lai noteiktu piemērojamo likmi, revīzijās galvenā uzmanība tiks pievērsta izmaksu kategoriju definēšanai (piem., tiešās izmaksas, netiešās izmaksas, personāla tiešās izmaksas). Nav juridiska pamata pieprasīt dokumentus, kas ir KNR paredzētās VII noteikšanas pamatā (piem., revidenti nedrīkst lūgt atbalsta saņēmējiem iesniegt rēķinus par faktiskajām izmaksām, lai pārbaudītu, vai atbalsta saņēmējam patiešām radušās netiešās izmaksas 15 % apmērā laikā, kad tika piemērots KNR 68. panta pirmās daļas b) punkts).

5.3.2. Metodes pareizas piemērošanas pārbaude

- Ja izmanto vienotu likmi, vienības izmaksas vai fiksētu summu, **nav jāpamato to izdevumu kategoriju faktiskās izmaksas, kurus sedz ar vienkāršotām izmaksām,** tostarp, attiecīgā gadījumā, amortizācija un ieguldījumi natūrā. Ieguldījumus natūrā, kas minēti KNR 69. panta 1. punktā, var ņemt vērā, aprēķinot vienotās likmes vērtību, vienības izmaksu standarta likmi vai fiksētu summu. Tomēr, ja izmanto vienkāršotu izmaksu iespēju, nav jāpārbauda, vai pastāv ieguldījumi natūrā un tādējādi arī tas, vai ir izpildīti KNR 69. panta 1. punktā izklāstītie noteikumi.

- Kā minēts iepriekš, aprēķina metodes pārbaudes parasti tiks veiktas vadošās iestādes (atkarībā no izmantotajām metodēm) vai starpniecības struktūras līmenī, savukārt **pārbaude par noteiktās metodes pareizu piemērošanu tiks veikta atbalsta saņēmēja līmenī.**

5.3.2.1. Vienoto likmju pareizas piemērošanas pārbaude

Pārbaudot vienotas likmes finansējuma sistēmas pareizu piemērošanu, būs **jāpārbauda darbības izmaksu kategorijas, kurām piemēro vienoto likmi, t. i., tā sauktās “bāzes izmaksas”, vai to aprēķins, ja tiek izmantotas citas vienkāršotu izmaksu iespējas, lai tās izveidotu.** Vajadzības gadījumā tas ietvers arī citu tādu atbilstīgo izmaksu kategoriju pārbaudi, kas nav ņemtas vērā vienotas likmes finansējuma sistēmā (t. i., atbilstīgās izmaksas, kurām nepiemēro vienoto likmi). Tomēr netiks pārbaudītas atbalsta saņēmēja faktiskās izmaksas vai saistītie (finanšu) apliecinātie dokumenti par summām, kas atmaksātas, pamatojoties uz vienoto likmi.

Valstu sistēmām būtu jāsniedz skaidra un nepārprotama izmaksu kategoriju definīcija vai iepriekš izveidots visu atbilstīgo izmaksu kategoriju saraksts, uz kuru balstīta vienotā likme (un attiecīgā gadījumā citas atbilstīgo izmaksu kategorijas).

Revidentu uzdevums, pārbaudot vienoto likmju pareizu piemērošanu, ir:

- pārbaudīt **programmas noteikumus** attiecībā uz šo iespēju un līgumus, kas noslēgti ar atbalsta saņēmēju, lai pārliecinātos, ka:
  - vienotajā likmē ir ņemtas vērā pareizās izmaksu kategorijas, t. i., tā attiecas uz pareizo kategoriju un izmanto pareizo(-ās) atbilstīgo izmaksu kategoriju(-as), uz kuru pamata tiek noteikta vienotā likme,
  - vienotas likmes procentuālais lielums ir izmantots pareizi.
- Lai pārbaudītu **“bāzes izmaksas”**, piemēram, izdevumus, kas deklarēti, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām un kuriem tiek piemērota vienotā likme, ar mērķi pārbaudīt, vai:
  - “bāzes izmaksās” nav iekļauti neatbilstīgi izdevumi,
  - nav veikta vienas un tās pašas izmaksu pozīcijas dubulta deklarēšana, t. i., vai “bāzes izmaksas” vai citas faktiskās izmaksas neietver nevienu izmaksu pozīciju, uz kuru parasti attiecas šī vienotā likme. Piemēram, lai novērstu dubultas finansēšanas risku, administratīvās izmaksas, uz kurām attiecas vienota netiešo izmaksu likme, nevar iekļaut citā izmaksu kategorijā, piemēram, ārējās ekspertīzes tiešajās izmaksās, ja tās satur arī administrēšanas netiešās izmaksas,
  - summa, kas aprēķināta, piemērojot vienoto likmi, tiek proporcionāli koriģēta, ja mainīta bāzes izmaksas(-u) vērtība, kurai piemēro vienoto likmi. Jebkāds bāzes izmaksu atbilstīgās summas samazinājums, kas noteikts pēc to atbilstīgo izmaksu kategoriju pārbaudēm, kurām piemērota vienotā likme (t. i., saistībā ar prognozēto budžetu vai pēc finanšu korekcijas), proporcionāli ietekmēs izmaksu kategoriju apstiprināto summu, kas aprēķināta, piemērojot vienoto likmi bāzes izmaksām.

5.3.2.2. Vienības izmaksu standarta likmju pareizas piemērošanas pārbaude

Pārbaudot vienības izmaksu standarta likmju pareizu piemērošanu, tiks ietverts novērtējums, lai pārliecinātos, **vai ir izpildīti nosacījumi, kas saistīti ar procesu, iznākumu un/vai rezultātiem attiecībā uz jau veiktu izmaksu atmaksāšanu.**

Revidenta uzdevums būs pārbaudīt, vai:

- projekta nodrošinātās vienības, kas skaitliski izteiktas ieguldījumu, iznākumu vai rezultātu izteiksmē, uz kurām attiecas vienības izmaksas, ir dokumentētas un tādējādi pārbaudāmas un reālas, un
- vai **deklarētā summa ir vienāda ar noteiktajām vienības izmaksām, kas reizinātas ar faktiskajām projektā piegādātajām vienībām,**
- ja atbalsta nosacījumu dokumentā ir paredzēti papildu nosacījumi, revidenti pārbaudīs arī to izpildi.

Revidentiem un kontrolieriem nevajadzētu akceptēt vienības izmaksas, kas iepriekš izmaksātas un deklarētas Komisijai pirms attiecīgās projekta daļas īstenošanas. Atbalsta saņēmējam ir pienākums ziņot un pierādīt tikai piegādāto vienību skaitu, nevis pamatā esošās faktiskās izmaksas.

5.3.2.3. Fiksētu summu pareizas piemērošanas pārbaude

Fiksētu summu gadījumā darbības īstenošana ir būtisks faktors, lai aktivizētu maksājumu. Tāpēc ir svarīgi iegūt pārliecību, ka sniegtie iznākumi/rezultāti ir reāli. Tādējādi kontrole sastāv no tā, lai **pārbaudītu, vai projekta saskaņotie posmi (starpposma mērķrādītāji, ja piemērojami) ir pilnībā izpildīti un vai iznākumi/rezultāti ir sniegti** saskaņā ar programmas iestāžu noteiktajiem nosacījumiem (iznākumi/rezultāti ir jādokumentē). Netiks pārbaudītas faktiskās izmaksas, kuras atbalsta saņēmējs sedzis saistībā ar piegādātajiem iznākumiem/rezultātiem.

5.3.2.4. Pārbaude, ja iespējas ir apvienotas vienā un tajā pašā darbībā

VII apvienošanas gadījumā papildus pārbaudēm, kas nepieciešamas atsevišķiem iepriekš aprakstītajiem vienkāršoto izmaksu veidiem, **revīzijai un pārbaudei ir jāapstiprina, ka visas darbības izmaksas tiek deklarētas tikai vienu reizi**. Tas ietver pārbaudi, vai izmantotās metodoloģijas nodrošina, ka par darbības izdevumiem nevar uzrādīt vairākus VII veidus un, ja piemērojams, tiešās izmaksas (dublultā izmaksu deklarēšana, piem., gan kā tiešās, gan kā netiešās izmaksas).

5.3.3. Iespējamās kļūdas vai pārkāpumi, kas saistīti ar VII izmantošanu

Par kļūdu konstatējumiem varētu uzskatīt šādus secinājumus:

- VII aprēķina metodoloģija neatbilst normatīvajiem nosacījumiem,
- nosakot un piemērojot likmes, nav ņemti vērā ar aprēķina metodi iegūtie rezultāti,
- atbalsta saņēmējs nav ievērojis noteiktās likmes vai ir deklarējis neatbilstīgas izmaksas, kas neietilpst vadošās iestādes noteiktajās atbilstīgo izmaksu kategorijās,
- vienas un tās paša izmaksu pozīcijas dubulta deklarēšana: kā “bāzes” izmaksas (aprēķinātas, pamatojoties uz faktiski izmaksu principu, fiksētu summu vai vienības izmaksām) un kā “aprēķinātās” atbilstīgās izmaksas (iekļautas vienotajā likmē),
- “aprēķinātās” atbilstīgās izmaksas (kas iekļautas vienotajā likmē) nav samazinātas proporcionāli “bāzes izmaksu” samazinājumam,
- nav iznākumus pamatojošu apliecinājošu dokumentu vai rezultāti, par kuriem veikta pilnīga apmaksā, ir pamatoti tikai daļēji.

Ja revīzijā vai pārvaldības pārbaudē tiek atklāts pārkāpums saistībā ar atbilstīgo izmaksu kategorijām, kurām piemēro vienotu likmi, būs jāsamazina arī aprēķinātās atbilstīgās izmaksas.

Piemērs (ERAF). Pašvaldība saņem dotāciju ceļa būvniecībai, kuras maksimālās atbilstīgās izmaksas ir 1 000 000 EUR.

Projekta maksājuma pieprasījums

1. projekts: būvdarbi (publiskā iepirkuma procedūra)	700 000 EUR
2. projekts: citas izmaksas:	300 000 EUR
tiešās personāla izmaksas (1. veids)	50 000 EUR
citas tiešās izmaksas (3. veids)	242 500 EUR
netiešās izmaksas (2. veids)	tiešās personāla izmaksas × 15 % = 7 500 EUR
Kopējās deklarētās izmaksas	1 000 000 EUR

Atbalsta saņēmēja deklarētos izdevumus pārbauda vadošā iestāde. Tiek konstatēts, ka deklarētajās tiešajās personāla izmaksās ir iekļauti neatbilstīgi izdevumi.

Pieņemtais maksājuma pieprasījums

1. projekts: būvdarbi (publiskā iepirkuma procedūra)	700 000 EUR
2. projekts: citas izmaksas:	~~300 000~~ 288 500 EUR
tiešās personāla izmaksas (1. veids)	~~50 000~~ 40 000 EUR
citas tiešās izmaksas (3. veids)	242 500 EUR
netiešās izmaksas (2. veids)	tiešās personāla izmaksas × 15 % = ~~7 500~~ 6 000 EUR
Kopējās atbilstīgās izmaksas pēc proporcionāla atskaitījuma:	~~1 000 000~~ 988 500 EUR

Piemērs (ESF). Par katru apmācāmo personu, kas beigusi mācības, ir samaksātas vienības izmaksas 5 000 EUR apmērā.

Mācības sākas janvārī un beidzas jūnijā, un ir paredzēts, ka tās apmeklēs 20 cilvēki. Atbilstīgie sagaidāmie izdevumi ir $20 \times 5\,000\text{ EUR} = 100\,000\text{ EUR}$. Katru mēnesi pasniedzējs nosūtīs rēķinu, kas atbilst 10 % no dotācijas: par 10 000 EUR janvāra beigās, par 10 000 EUR februāra beigās utt.

Tomēr, tā kā dalībnieki pabeigs mācības tikai jūnija beigās, visi šie maksājumi tiek uzskatīti par avansu un tos nevar deklarēt Komisijai. **Kādu summu varēs apstiprināt Komisijā tikai tad, kad būs pierādīts, ka atsevišķi cilvēki ir mācības pabeiguši:** piemēram, ja mācības pabeigs 15 cilvēki, Komisijā varēs apstiprināt $15 \times 5\,000\text{ EUR} = 75\,000\text{ EUR}$.

I PIELIKUMS

Vienkāršotu izmaksu iespēju piemēri

Šajā pielikumā sniegts piemērs par dotāciju atbalsta saņēmējam, kas plāno **organizēt semināru 50 dalībniekiem**, kurā iepazīstinās ar jauniem īstenošanas instrumentiem. Darbinieki ir veltījuši laiku pasākuma plānošanai un organizēšanai, telpas tiek īrētas, atsevišķi semināra vadītāji ieradīsies no ārvalstīm un būs jāpublicē pasākuma protokols. Ir radušās arī netiešās izmaksas, kas saistītas ar personālu (grāmatvedības izmaksas, ar direktoru saistītas izmaksas u. c.) un elektroenerģiju, tālrunu izmantošanu, IT atbalstu u. c.

Tālāk ir norādītas budžeta projektā paredzētās "faktiskās izmaksas". Lai atšķirības būtu skaidrāk saskatāmas, visām iespējām un risinājumiem tiks izmantota viena budžeta forma.

Kopējās tiešās izmaksas	135 000	Kopējās netiešās izmaksas	15 000
Tiešās personāla izmaksas	90 000	Netiešās personāla izmaksas	12 000
Telpu izmaksas	12 000	Elektrība, tālrunis u. c.	3 000
Ceļa izdevumi	15 000		
Maltītes	3 000		
Informācija/publicitāte	15 000		

Tālāk ir aprakstīti dažādi iespējamie projekta finansēšanas veidi atkarībā no izvēlētās vienkāršotu izmaksu iespējas.

1. variants. Vienības izmaksu standarta likmes (KNR 67. panta 1. punkta b) apakšpunkts)

Princips: visus atbilstīgos izdevumus vai to daļu aprēķina, pamatojoties uz skaitliski izteiktiem pasākumiem, iznākumiem vai rezultātiem, ko reizina ar iepriekš definētām vienotajām izmaksām.

Semināra vienības izmaksas varētu noteikt 3 000 EUR apmērā par vienu semināra apmeklētāju (izmantojot kādu no KNR 67. panta 5. punktā paredzētajām aprēķina metodēm).

Tādā gadījumā budžeta projekts būtu šāds:

maksimālais semināra apmeklētāju skaits = 50;

vienības izmaksas par vienu semināra apmeklētāju = 3 000 EUR;

kopējās atbilstīgās izmaksas = $50 \times 3\,000$ EUR = 150 000 EUR.

Ja semināru apmeklēs 48 cilvēki, atbilstīgās izmaksas būs: $48 \times 3\,000$ EUR = 144 000 EUR.

Revīzijas izsekojamība:

— būtu jādokumentē un jāsaģlabā informācija par vienības izmaksu standarta likmes vērtības noteikšanas metodoloģiju,

— atbalsta nosacījumu dokumentā skaidri ir jānorāda vienības izmaksu standarta likme un faktori, no kuriem atkarīgs maksājums,

— pierādījums par semināra apmeklētību (apmeklējuma saraksti).

Piezīme. Šajā gadījumā nav jāpārbauda dalībnieku atbilstība. Tā būtu jāpārbauda tad, ja mērķauditorijai ir jāatbilst konkrētiem kritērijiem.

2. variants. Fiksētas summas (KNR 67. panta 1. punkta c) apakšpunkts)

Princips: visus darbības atbilstīgos izdevumus vai to daļu atlīdzina, pamatojoties uz vienu iepriekš noteiktu summu atbilstīgi iepriekš definētiem līguma noteikumiem par pasākumiem un/vai iznākumiem (par vienu vienību). Dotāciju maksā, ja iepriekš definētie līguma noteikumi par pasākumiem un/vai iznākumiem ir izpildīti.

Varētu paredzēt fiksētu summu 150 000 EUR apmērā *tāda semināra organizēšanai* (neatkarīgi no dalībnieku skaita), kurā iepazīstina ar jauniem īstenošanas instrumentiem; šo summu noteiktu, izmantojot kādu no KNR 67. panta 5. punktā noteiktajām aprēķina metodēm.

Tādā gadījumā budžeta projekts būtu šāds:

fiksētās summas mērķis = organizēt semināru, kurā iepazīstina ar jauniem īstenošanas instrumentiem;

kopējās atbilstīgās izmaksas = 150 000 EUR.

Ja seminārs tiks organizēts un iepazīstināšana ar jauniem īstenošanas instrumentiem būs notikusi, fiksēto summu (150 000 EUR) izmaksās. Ja seminārs netiks sarīkots vai jauno īstenošanas instrumentu prezentācija nenotiks, maksājums netiks veikts.

Revīzijas izsekojamība:

- būtu jādokumentē un jāglabā informācija par fiksētās summas noteikšanas metodoloģiju,
- atbalsta nosacījumu dokumentā skaidri ir jāizklāsta fiksētās summas noteikumi un faktori, no kuriem atkarīga tās izmaksāšana,
- ir vajadzīgi pierādījumi par semināra sarīkošanu un tā saturu (avīzraksti, ielūgums un programma, fotogrāfijas u. c.).

3. variants. Vienotas likmes finansējums (KNR 67. panta 1. punkta d) apakšpunkts)

NB! Aprēķinā iegūtās summas ir noapaļotas.

Pamatprincips: konkrētas un iepriekš skaidri identificētas atbilstīgo izmaksu kategorijas aprēķina, vienai vai vairākām citām atbilstīgo izmaksu kategorijām piemērojot *ex ante* noteiktu procentuālu likmi.

Salīdzinot vienotas likmes finansējuma sistēmas, vienmēr ir jāsalīdzina ne tikai vienotās likmes, bet visi tālāk norādītie metodes elementi:

- atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām piemēros vienoto likmi ("pamats"),
- noteiktā vienotā likme,
- atbilstīgo izmaksu kategorijas, kas aprēķinātas, piemērojot vienoto likmi,
- attiecīgā gadījumā – to atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām vienoto likmi nepiemēro un kuru aprēķinā tā nav izmantota.

1. variants: vispārīgais “vienotas likmes finansējuma” noteikums

Dalībvalsts izmanto vienu no metodēm, kas noteiktas KNR ⁽¹⁾ 67. panta 5. punktā, lai definētu vienotu likmi 47 % apmērā, kas tiks piemērota visām personāla izmaksām (gan tiešajām, gan netiešajām), lai aprēķinātu citas darbības izmaksas ⁽²⁾:

Atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām jāpiemēro likme, lai aprēķinātu citu atbilstīgo izmaksu summas (1. veids)	Personāla izmaksas = 90 000 EUR + 12 000 EUR = 102 000 EUR
Noteiktā vienotā likme	47 %
Citas atbilstīgo izmaksu kategorijas, ko aprēķinās , piemērojot vienoto likmi (2. veids)	Citas izmaksas = 47 % no personāla izmaksām = 47 % × 102 000 EUR = 47 940 EUR
Citas atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro vienoto likmi un kuru aprēķinā tā nav izmantota (3. veids)	Nepiemēro

=> Kopējās atbilstīgās izmaksas = 102 000 EUR + 47 940 EUR = 149 940 EUR.

Iegūst šādu budžeta projektu:

Personāla izmaksas (1. veids):	102 000	Citas izmaksas (2. veids) = 47 % no personāla izmaksām	47 940
Tiešās personāla izmaksas	90 000	(aprēķinātās)	
Netiešās personāla izmaksas	12 000	Kopējās atbilstīgās izmaksas	149 940

(Parasti, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.)

Revīzijas izsekojamība:

Atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu citu atbilstīgo izmaksu summas	Tiešās izmaksas = — skaidra personāla izmaksu definīcija, — šo izmaksu pierādījums (algu kvītis, attiecīgā gadījumā darba grafiki u. c.)
Vienotā likme	Norāde uz izvēlēto vienotās likmes aprēķina metodi un: — ja piemēro a) apakšpunktu, vadošajai iestādei ir jāglabā dokuments, kurā parādīta aprēķina metode, — ja piemēro b) apakšpunktu, pareiza metodoloģijas (kas joprojām bija spēkā darbības atlases brīdī) piemērošana un pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu, — ja piemēro c) apakšpunktu, pierādījums par to, ka metodoloģiju finansē dalībvalsts un tā joprojām ir spēkā darbības atlases brīdī, kā arī pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu, — ja piemēro d) apakšpunktu, norāde uz izmantoto metodi.
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kuras aprēķinās , piemērojot vienoto likmi	Nav jāpamato.

2. variants: vienotas likmes finansējums netiešajām izmaksām (KNR 68. panta pirmās daļas a) punkts)

Atbilstīgi KNR 68. panta pirmās daļas a) punktam dalībvalsts izstrādā vienotas likmes sistēmu, un tajā noteikto likmi 11,1 % – kas aprēķināta, izmantojot KNR 67. panta 5. punkta a), b) vai c) apakšpunktā noteikto metodi, – piemēro tiešajām atbilstīgajām izmaksām. Šo likmi aprēķina, pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķina metodi vai metodi, ko saskaņā ar shēmām attiecībā uz dotācijām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts, piemēro līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam.

⁽¹⁾ Saskaņā ar a), b), c) vai d) apakšpunktu.

⁽²⁾ Jānorāda, ka tad, ja ar vienoto likmi aprēķinātās atbilstīgo izmaksu kategorijas būtu netiešās izmaksas, atbilstīgi KNR 68. panta pirmās daļas a) punktam vienotā likme nedrīkstētu pārsniegt 25 %.

Atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu atbilstīgo netiešo izmaksu summas (1. veids)	Atbilstīgās tiešās izmaksas = 135 000 EUR
Vienotā likme	11,1 % (nedrīkst pārsniegt 25 %, un tā ir jāpamato)
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kuras aprēķinās , piemērojot vienoto likmi (2. veids)	Netiešās izmaksas (aprēķinātās) = 11,1 % no tiešajām atbilstīgajām izmaksām = 11,1 % × 135 000 EUR = 14 500 EUR
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro likmi un kuru aprēķinā vienotā likme nav izmantota (3. veids)	Nav piemērojams, jo nav citu atbilstīgo izmaksu.

=> Kopējās atbilstīgās izmaksas = 135 000 EUR + 14 500 EUR = 149 500 EUR

Iegūst šādu budžeta projektu:

Tiešās izmaksas (1. veids)	135 000	Netiešās izmaksas (2. veids) = 11,1 % no tiešajām izmaksām	14 500
Tiešās personāla izmaksas	90 000	(aprēķinātās)	
Telpu izmaksas	12 000		
Ceļa izdevumi	15 000	Kopējās atbilstīgās izmaksas	149 500
Maltītes	3 000		
Informācija/publicitāte	15 000		

(Parasti, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.)

Revīzijas izsekojamība:

To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu atbilstīgās summas	Tiešās izmaksas = — skaidra tiešo izmaksu definīcija, — šo izmaksu pierādījums (algu kvītis, attiecīgā gadījumā darba grafiki, pierādījumi par publicitāti, rēķini u. c.)
Vienotā likme	Norāde uz izvēlēto vienotās likmes aprēķina metodi un: — ja piemēro a) apakšpunktu, vadošajai iestādei ir jāglabā dokuments, kurā parādīta aprēķina metode, — ja piemēro b) apakšpunktu, pareiza metodoloģijas piemērošana un pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu, — ja piemēro c) apakšpunktu, pierādījums par to, ka metodoloģiju finansē dalībvalsts un pierādījums par atbalsta saņēmēja un darbību veida līdzīgumu.
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kuras aprēķinās , piemērojot vienoto likmi	Nav jāpamato.

3. variants: vienotas likmes finansējums netiešajām izmaksām (KNR 68. panta pirmās daļas b) punkts)

Dalībvalsts var nolemt izvēlēties vienotas likmes sistēmu, kas paredzēta KNR 68. panta pirmās daļas b) punktā: netiešo izmaksu aprēķināšanas vienoto likmi – līdz 15 % – piemēro tikai atbilstīgajām tiešajām personāla izmaksām. Tā kā šī likme ir noteikta regulā, tā nav jāpamato.

To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro vienotā likme, lai aprēķinātu atbilstīgās summas (1. veids)	Tiešās personāla izmaksas = 90 000 EUR
Vienotā likme	15 % (nav jāpamato)
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kuras apreķinās , piemērojot vienoto likmi (2. veids)	Netiešās izmaksas (apreķinātās) = 15 % no tiešajām izmaksām = 15 % × 90 000 EUR = 13 500 EUR
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro likmi un kuru aprēķinā vienotā likme nav izmantota (3. veids)	Citas tiešās izmaksas (telpu izmaksas, ceļa izdevumi, maltītes, informācija, publicitāte) = 45 000 EUR

Kopējās atbilstīgās izmaksas = tiešās personāla izmaksas + apreķinātās netiešās izmaksas + citas tiešās izmaksas = 90 000 EUR + 13 500 EUR + 45 000 EUR = 148 500 EUR

Iegūst šādu budžeta projektu:

Tiešās personāla izmaksas (1. veids)	90 000	=>	Netiešās izmaksas (2. veids) = 15 % no tiešajām personāla izmaksām	13 500
<i>(apreķinātās)</i>				
Citas tiešās izmaksas (3. veids)				
Telpu izmaksas	12 000			
Ceļa izdevumi	15 000			
Maltītes	3 000			
Informācija/publicitāte	15 000			
			Kopējās atbilstīgās izmaksas	148 500

(Parasti, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.)

Revīzijas izsekojamība:

To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu atbilstīgās summas	Tiešās personāla izmaksas = — skaidra tiešo personāla izmaksu definīcija, — algu izmaksu pierādījumi (algas kvītis, ja vajadzīgs – darba grafiki, koplīgumi, ar ko pamatot pabalstus natūrā, ja tādi ir, sīki izstrādāti rēķini par ārēja pakalpojumu sniedzēja darbu)
Vienotā likme	Atbalsta nosacījumu dokumentā ir jāizdara atsauce uz KNR 68. panta pirmās daļas b) punktu.
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kuras apreķinās , piemērojot vienoto likmi	Nav jāpamato.
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro likmi un kuru aprēķinā vienotā likme nav izmantota	Citas tiešās izmaksas, piemēram, telpu izmaksas, ceļa izdevumi, ēdināšanas, informācijas un publicitātes izdevumi, būtu jāpamato ar attiecīgiem rēķiniem un, vajadzības gadījumā, pierādījumiem par pakalpojumu saņemšanu.

4. variants: vienotas likmes finansējums (KNR 68.b panta 1. punkts)

Dalībvalsts var izvēlēties KNR 68.b panta 1. punktā paredzēto vienotas likmes sistēmu: vienoto likmi līdz 40 % piemēro tikai tiešajām personāla izmaksām, lai aprēķinātu visas pārējās darbības izmaksas ⁽³⁾. Tā kā šī likme ir noteikta regulā, tā nav jāpamato ⁽⁴⁾.

To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro vienotā likme, lai aprēķinātu atbilstīgās summas (1. veids)	Tiešās atbilstīgās personāla izmaksas = 90 000 EUR
Vienotā likme	40 % (nav jāpamato)
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kuras aprēķinās , piemērojot vienoto likmi (2. veids)	Visas pārējās izmaksas = 40 % no tiešajām atbilstīgajām personāla izmaksām = 40 % × 90 000 EUR = 36 000 EUR
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro likmi un kuru aprēķinā vienotā likme nav izmantota (3. veids)	Kopš <i>Omnibus</i> regulas stāšanās spēkā algas un pabalstus dalībniekiem var deklarēt papildus vienotajai likmei 40 % un tiešajām personāla izmaksām (KNR 68.b panta 2. punkts).

Kopējās atbilstīgās izmaksas = tiešās personāla izmaksas + aprēķinātās visas pārējās izmaksas = 90 000 EUR + 36 000 EUR = 126 000 EUR

Iegūst šādu budžeta projektu:

Tiešās personāla izmaksas (1. veids)	90 000	=>	Visas pārējās izmaksas (2. veids) = 40 % no tiešajām personāla izmaksām	36 000

(Parasti, pamatojoties uz faktiskajām izmaksām.)

(aprēķinātās)

Kopējās atbilstīgās izmaksas	126 000

Revīzijas izsekojamība:

To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām ir jāpiemēro likme, lai aprēķinātu atbilstīgās summas	Tiešās personāla izmaksas = — skaidra tiešo personāla izmaksu definīcija; — algu izmaksu pierādījumi (algas kvītis, ja vajadzīgs – darba grafiki, koplīgumi, ar ko pamatot pabalstus natūrā, ja tādi ir, sīki izstrādāti rēķini par ārēja pakalpojumu sniedzēja darbu)
Vienotā likme	Atbalsta nosacījumu dokumentā ir jāsniedz atsauce uz KNR regulas 68.b. pantu.
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kuras aprēķinās , piemērojot vienoto likmi (2. veids)	Nav jāpamato. Tomēr ir ieteicams precizēt, uz kādām izmaksu kategorijām attiecas šī vienotā likme, lai pierādītu atbilstību valsts atbalsta noteikumiem, ja tādi ir.
To atbilstīgo izmaksu kategorijas, kurām nepiemēro likmi un kuru aprēķinā vienotā likme nav izmantota (3. veids)	Dalībniekiem izmaksāto algu un pabalstu apliecinājums.

⁽³⁾ Izņemot attiecībā uz algām un pabalstiem dalībniekiem (KNR 68.b panta 2. punkts).

⁽⁴⁾ Likme būtu jāpamato, ja tā pārsniegtu 40 %. Taču, ja likme būtu lielāka par 40 %, to nevarētu pamatot ar ESF regulas 14. panta 2. punktu un būtu jāatsaucas uz citu tiesisko regulējumu.

II PIELIKUMS

Piemēri: VII atbilstība noteikumiem par valsts atbalstu

Saskaņā ar valsts atbalsta shēmu uzņēmumam piešķir dotāciju, lai tas īstenotu mācību projektu saviem darbiniekiem. Publiskais atbalsts ir 387 000 EUR. Šis atbalsts ir mazāks par Regulas (ES) Nr. 651/2014 ⁽¹⁾ 4. panta 1. punkta n) apakšpunktā noteikto 2 miljonu EUR robežvērtību, un tāpēc ir jāpiemēro VGAR.

Atbalsta saņēmējs un vadošā iestāde vienojas, ka mācību kursa izmaksas par vienu dalībnieku tiks noteiktas, izmantojot vienības izmaksu standarta likmes.

Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas 31. pantā attiecībā uz atbalstu mācībām ir paredzēti šādi noteikumi.

1. Atbalsts mācībām ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta nozīmē un ir atbrīvots no Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības, ja ir izpildīti šajā pantā un I nodaļā paredzētie nosacījumi.
2. Atbalstu nepiešķir mācībām, kuras uzņēmumi rīko, lai nodrošinātu atbilstību valsts obligātajiem standartiem attiecībā uz mācībām.
3. Atbilstīgās izmaksas ir šādas:
  - a) mācību personāla izmaksas par stundām, kurās mācību personāls piedalās mācībās;
  - b) pasniedzēju un dalībnieku darbības izmaksas, kas tieši saistītas ar mācību projektu, piemēram, ceļa izdevumi, izmitināšanas izmaksas, ar projektu tieši saistīti materiāli un piederumi, instrumentu un aprīkojuma amortizācija, ciktāl tos izmanto vienīgi mācību projektam;
  - c) ar mācību projektu saistīto konsultāciju pakalpojumu izmaksas;
  - d) apmācāmā personāla izmaksas un vispārējās netiešās izmaksas (administratīvās izmaksas, īre, papildu izmaksas) par tām stundām, kurās apmācāmie piedalās mācībās.
4. Atbalsta intensitāte nepārsniedz 50 % no atbilstīgajām izmaksām. To var palielināt līdz atbalsta maksimālajai intensitātei 70 % apmērā no atbilstīgajām izmaksām šādi:
  - a) par 10 procentpunktiem, ja mācības tiek nodrošinātas strādājošām personām ar invaliditāti vai nelabvēlīgākā situācijā esošiem darba ņēmējiem;
  - b) par 10 procentpunktiem, ja atbalstu piešķir vidējiem uzņēmumiem, un par 20 procentpunktiem, ja atbalstu piešķir maziem uzņēmumiem.
5. Ja atbalstu piešķir jūras transporta nozarē, atbalsta intensitāti var palielināt līdz 100 % no atbilstīgajām izmaksām, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
  - a) apmācāmie nav aktīvi apkalpes locekļi, bet ir ārštata darbinieki uz kuģa; un
  - b) mācības notiek uz Savienības reģistros ierakstītiem kuģiem.

⁽¹⁾ Regula grozīta ar Komisijas 2017. gada 14. jūnija Regulu (ES) 2017/1084. Pirms minētās regulas stāšanās spēkā, ar kuru tiek grozīta VGAR, izmitināšanas izmaksas tika svītrotas no atbilstīgajām izmaksām, izņemot minimālās nepieciešamās izmitināšanas izmaksas dalībniekiem, kuri ir darba ņēmēji ar invaliditāti.

Lai noteiktu projektu atbilstīgos izdevumus, vadošā iestāde nolemj izstrādāt vienības izmaksu standarta likmes. Tā izmanto statistikas datus (atbilstīgi KNR 67. panta 5. punkta a) apakšpunkta i) punktam) par līdzīga veida mācībām konkrētajā ģeogrāfiskajā teritorijā.

Pēc pienācīgas statistikas datu apstrādes tiek iegūtas tālāk uzskaitītās šāda mācību kursa ar līdzīgu dalībnieku skaitu vidējās izmaksas par vienu izdevumu pozīciju.

(EUR)		(EUR)	
Tiešās izmaksas		Netiešās izmaksas	
Pasniedzējs – atalgojums	100 000	Administratīvās izmaksas	17 500
Pasniedzējs – ceļa izdevumi	10 000	Īre	15 000
Apmācāmie – atalgojums	140 000	Papildu izmaksas	12 500
Apmācāmie – izmitināšana	55 000	Kopējās netiešās izmaksas	45 000
Apmācāmie – ceļa izdevumi	25 000		
Nolietojumam nepakļautas patēriņa preces	5 000		
Publicitāte	2 000		
Organizēšanas izmaksas	5 000		
Kopējās tiešās izmaksas	342 000		

Apstrādājot datus, vadošā iestāde izslēdz visas neatbilstīgās izmaksas.

Pārskatītās VGAR ⁽²⁾ 31. pantā kā atbilstīgās izmaksas bija iekļauta šāda izmaksu kategorija:

— dalībnieku izmitināšanas izmaksas dalībniekiem ar un bez invaliditātes.

Tāpēc vienības izmaksu standarta likmē tagad var iekļaut dalībnieku izmitināšanas izmaksas. Aprēķins ir šāds:

Kopējās mācību atbilstīgās izmaksas (kopējās izmaksas – neatbilstīgās izmaksas)	387 000 EUR – 0 = 387 000 EUR
Prognozētais mācību pabeidzēju skaits	300
Izmaksas par vienu dalībnieku, kurš pabeidz mācības (vienības izmaksu standarta likme)	$387\,000\text{ EUR} / 300\text{ dalībniekiem} = 1\,290\text{ EUR}$ par vienu dalībnieku

Mācību projekta provizoriskais finansējums:

Publiskais finansējums (valsts + ESF)	193 500 EUR
Privātais finansējums (pašfinansējums)	193 500 EUR
Valsts atbalsta intensitāte	50 %

⁽²⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014.

Komisijas Regulas (ES) Nr. 651/2014 31. panta 4. punktā atbalsta intensitāte ir ierobežota līdz 50 % no atbilstīgajām izmaksām, kas definētas projekta atbalsta nosacījumu dokumentā. Provizoriskais budžets šai prasībai atbilst.

Pēc projekta īstenošanas atbilstīgās izmaksas tiks aprēķinātas, pamatojoties uz mācību pabeidzēju faktisko skaitu. Ja mācības pabeigs tikai 200 dalībnieku, atbalsts būs šāds:

Kopējās Komisijai deklarējamās atbilstīgās izmaksas	1 290 EUR × 200 = 258 000 EUR
Publiskais finansējums (valsts + ESF)	129 000 EUR
Privātais finansējums (pašfinansējums)	129 000 EUR
Valsts atbalsta intensitāte	50 %

VII un pasākumi, ko īsteno ELFLA

Ņemot vērā sniegtos norādījumus, tālāk ir uzskaitīti pasākumi, uz kuriem varētu attiekties VII darbības joma. Šis uzskaitījums nav izsmelošs, ar to tiek tikai norādīts, kā atlasīt atbilstošas lauku attīstības programmas. Sarakstā nav iekļauti Regulā paredzētie maksājumi, kuriem jau piemēro vienības izmaksu standarta likmi (t. i., par hektāru vai mājlopu vienību).

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013		Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
14. pants	Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi	1	Atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām	Jā	Nav atļauts, ja pasākumu īsteno ar publiskā iepirkuma starpniecību. Atļauts, ja pasākumu īsteno iekšējs pakalpojumu sniedzējs.
			Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem	Jā	
			Atbalsts īstermiņa pieredzes apmaiņai lauku saimniecību un mežu apsaimniekošanas jomā, kā arī saimniecību un mežu apmeklējumiem	Jā	
15. pants	Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi	2	Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanai	Nē	
			Atbalsts lauku saimniecību apsaimniekošanas, lauku saimniecību atbalsta un lauku saimniecību konsultāciju pakalpojumu, kā arī mežsaimniecības konsultāciju pakalpojumu izveidošanai	Nē	
			Atbalsts konsultantu apmācībai	Nē	
16. pants	Lauksaimniecības un pārtikas produktu kvalitātes shēmas	3	Atbalsts jaunai dalībai kvalitātes shēmās	Jā	
			Atbalsts informēšanas un veicināšanas pasākumiem, ko iekšējā tirgū īsteno ražotāju grupas	Jā	
17. pants	Ieguldījumi materiālajos aktīvos	4	Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās	Jā	
			Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības produktu pārstrādē/tirdzniecībā un/vai attīstībā	Jā	

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013	Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
		Atbalsts ieguldījumiem infrastruktūrā saistībā ar lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, modernizāciju vai pielāgošanu	Jā	
		Atbalsts neienesīgiem ieguldījumiem, kas saistīti ar agrovides un klimata mērķu sasniegšanu	Jā	
18. pants	5	Atbalsts ieguldījumiem profilaktiskos pasākumos, kuru mērķis ir mazināt dabas katastrofu, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu un katastrofu iespējamās sekas	Jā	
		Atbalsts ieguldījumiem dabas katastrofās, nelabvēlīgos klimatiskos apstākļos un katastrofās cietušas lauksaimniecības zemes un ražošanas potenciāla atjaunošanā	Jā	
19. pants	6	Atbalsts darījumdarbības sākšanai gados jauniem lauksaimniekiem	Nē	
		Atbalsts ar lauksaimniecību nesaistītas darījumdarbības sākšanai lauku apvidos	Nē	
		Darījumdarbības sākšanas atbalsts mazo lauku saimniecību izveidei	Nē	
		Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā	Jā	
		Maksājumi lauksaimniekiem, uz kuriem attiecas mazo lauksaimnieku atbalsta shēma un kas neatgriezies nodod savu saimniecību citam lauksaimniekam	Nē	
20. pants	7	Atbalsts lauku apvidu pašvaldību un ciematu un to pamatpakalpojumu attīstības plānu un ar "Natura 2000" teritorijām un citām augstas dabas vērtības teritorijām saistītu aizsardzības un apsaimniekošanas plānu izstrādei un atjaunināšanai	Jā	
		Atbalsts ieguldījumiem visa veida maza mēroga infrastruktūru ierīkošanā, uzlabošanā vai paplašināšanā, tostarp ieguldījumiem atjaunojamajos energoresursos un enerģijas taupīšanā	Jā	

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013	Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
		Atbalsts platjoslas infrastruktūrai, tostarp tās ierīkošanai, uzlabošanai un paplašināšanai, pasīvai platjoslas infrastruktūrai un piekļuves nodrošināšanai platjoslas sakariem un valsts e-pārvaldes risinājumiem	Jā	
		Atbalsts ieguldījumiem lauku iedzīvotājiem paredzētu vietējo pamatpakalpojumu, ieskaitot brīvā laika pavadīšanas iespējas un kultūru, un ar tiem saistītās infrastruktūras ierīkošanā, uzlabošanā un paplašināšanā	Jā	
		Atbalsts ieguldījumiem sabiedriskai lietošanai paredzētā atpūtas infrastruktūrā, tūrisma informācijā un maza mēroga tūrisma infrastruktūrā	Jā	
		Atbalsts pētījumiem un ieguldījumiem, kas saistīti ar ciematu, lauku ainavu un augstas dabas vērtības teritoriju kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, arī attiecībā uz sociālekonomiskajiem aspektiem, kā arī darbībām, ar kurām veicina izpratni par vides jautājumiem	Jā	
		Atbalsts ieguldījumiem, kuru mērķis ir darbību pārvietošana un ēku vai citu objektu, kas atrodas lauku apdzīvotās vietās vai tuvu tām, pārveidošana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti vai uzlabotu apdzīvotās vietas ekoloģiskos rādītājus	Jā	
		Citi atbalsta veidi	Jā	
21. pants	8	Atbalsts apmežošanai un meža zemes izveidei un uzturēšanai	Jā	Izņemot uzturēšanai
		Atbalsts agromežsaimniecības sistēmu izveidei un uzturēšanai	Jā	
		Atbalsts profilaksei pret bojājumiem, ko mežam nodara meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	Jā	
		Atbalsts atjaunošanai pēc bojājumiem, ko mežam nodarījuši meža ugunsgrēki, dabas katastrofas un katastrofāli notikumi	Jā	
		Atbalsts ieguldījumiem, kas uzlabo meža ekosistēmu noturību un ekoloģisko vērtību	Jā	
		Atbalsts ieguldījumiem mežsaimniecības tehnoloģijās un meža produktu pārstrādē, mobilizēšanā un tirdzniecībā	Jā	

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013		Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
27. pants	Ražotāju grupu un organizāciju izveide	9	Ražotāju grupu un organizāciju izveide lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs	Nē	
28. pants	Agrovide un klimats	10	Maksājumi agrovides un klimata saistībām	Nē	
			Atbalsts ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai un attīstībai lauksaimniecībā	Jā	
29. pants	Bioloģiskā lauksaimniecība	11	Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm	Nē	
			Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes	Nē	
30. pants	"Natura 2000" un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi	12	Kompensācijas maksājums par "Natura 2000" lauksaimniecības teritorijām	Nē	
			Kompensācijas maksājums par "Natura 2000" meža teritorijām	Nē	
			Kompensācijas maksājums par lauksaimniecības teritorijām, kas iekļautas upes baseina apsaimniekošanas plānos	Nē	
31. pants	Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi	13	Kompensācijas maksājums kalnu apgabalos	Nē	
			Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	Nē	
			Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	Nē	
33. pants	Dzīvnieku labturība	14	Maksājums par dzīvnieku labturību	Nē	
34. pants	Meža vides un klimata pakalpojumi un meža saglabāšana	15	Maksājumi meža vides saistībām	Nē	
			Atbalsts par meža ģenētisko resursu saglabāšanu un uzlabošanu	Jā	

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013		Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
35. pants	Sadarbība	16	Atbalsts Eiropas inovāciju partnerības (EIP) lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu izveidei	Jā	
			Atbalsts izmēģinājuma projektiem un jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei	Jā	
			Sadarbība starp mazajiem ekonomikas dalībniekiem kopīgu darba procesu organizēšanā, iekārtu un resursu kopīgā izmantošanā, un tūrisma attīstībai un mārketingam	Jā	
			Atbalsts horizontālai un vertikālai sadarbībai starp piegādes ķēdes dalībniekiem, lai izveidotu un attīstītu īsās piegādes ķēdes un vietējos tirgus, un atbalsts veicināšanas pasākumiem vietējā mērogā, kas saistīti ar īsu piegādes ķēžu un vietējo tirgu attīstību	Jā	
			Atbalsts kopīgai rīcībai, ko veic, lai mazinātu klimata pārmaiņu sekas vai pielāgotos tām, un atbalsts kopīgām pieejām vides projektiem un pašreizējai praksei vides jomā	Jā	
			Atbalsts piegādes ķēdes dalībnieku sadarbībai tādas biomasas ilgtspējīgā nodrošināšanā, kas paredzēta izmantošanai pārtikas un enerģijas ražošanas un rūpniecības procesos	Jā	
			Atbalsts stratēģijām, kas nav SVVA stratēģijas	Jā	
			Atbalsts meža apsaimniekošanas plānu vai līdzvērtīgu instrumentu sagatavošanai	Jā	
			Atbalsts lauksaimniecības darbību dažādošanai, izveidojot darbības, kas saistītas ar veselības aprūpi, sociālo integrāciju, kopienu atbalstītu lauksaimniecību un izglītību par vidi un pārtiku	Jā	
			Citi atbalsta veidi	Jā	

Pasākums, kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1305/2013 vai Regulā (ES) Nr. 1303/2013		Kods	Apakšpasākums plānošanas nolūkā (attiecīgā gadījumā)	VII (jā/nē)	Piezīmes
36. pants	Riska pārvaldība	17	Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija	Nē	Bez vienkāršošanas (tikai kopfondu izveides administratīvās izmaksas)
			Kopfondi nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku un augu slimībām, kaitēkļu invāzijām un vides incidentiem	Nē	
			Ienākumu stabilizācijas instruments	Nē	
40. pants	Horvātijas valsts papildu tiešo maksājumu finansēšana	18	Horvātijas valsts papildu tiešo maksājumu finansēšana	Nē	
35. pants	Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA)	19	Sagatavošanās atbalsts	Jā	
			Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar SVVA stratēģiju	Jā	
			Vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošana un īstenošana	Jā	
			Atbalsts pamatdarbības izmaksām un iedzīvināšanai	Jā	
51.–54. pants	Tehniskā palīdzība	20	Atbalsts tehniskajai palīdzībai (kas nav paredzēts valsts lauku tīklam (NRN))	Jā	
			Atbalsts valstu lauku tīkla izveidei un darbībai	Jā	

VII un pasākumi, ko īsteno ELFLA

Tālāk iekļauts to EJZF kompensācijas pasākumu saraksts, kuru raksturozīmes norāda uz līdzību un tādējādi iespējamo piemērotību VII. Šis saraksts nav izsmēlošs. Panti uzskaitīti (grozītajā) Regulā (ES) Nr. 508/2014.

Pants	Kompensācijas shēma	Iespējamie VII veidi
33. pants un 34. panta 3. punkts	Zvejas darbību pagaidu un pastāvīga pārtraukšana	Fiksēta summa / vienības izmaksas
40. panta 1. punkta h) apakšpunkts	Par nozvejas zaudējumiem, kurus radījuši zīdītāji un putni, kas ir aizsargāti	Vienības izmaksas
53. panta 3. punkts	Pāreja uz bioloģisko akvakultūru (kompensācija par papildu izmaksām / ienākumu zaudēšanu)	Vienības izmaksas
54. panta 2. punkts	Īpašas prasības akvakultūrai attiecībā uz <i>Natura 2000</i> (kompensācija par papildu izmaksām / ienākumu zaudēšanu)	Vienības izmaksas
55. pants	Sabiedrības veselība – gliemju audzētavu darbības pagaidu apturēšana	Vienota likme (% no apgrozījuma saskaņā ar 55. panta 2. punkta b) apakšpunktu)
70.–72. pants	Kompensācija par papildu izmaksām tālākajos reģionos	Noteikta Komisijas apstiprinātā kompensācijas plānā (72. pants)

Papildus EJZF kompensācijas pasākumiem attiecībā uz EJZF atbalstu datu vākšanai (77. pants) vadošās iestādes tiek aicinātas izmantot VII.

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV